

Seçimler ve sol ittifaklar

Parlamentarizmden koparak devrimcileşenler, ona dönerek böylece devrimci dönemlerinden geriye hiçbir iz bırakmamış oldular.

Ama temel önemde bir farkla: '60'lı yılların parlamentarizmi dönemin modern sosyal uyanış ortamında yeniden doğuş halindeki bir solun ilk saf ve ham, dolay-

ısıyla masumiyet yüklü aşamasını temsil ediyordu. Oysa bugünün parlamentarizmi bir çürüme ve tükeniş sürecinin tepe noktası...

S.14

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı 2022 / 33
27 Kasım 2022

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak75.net

Kirli savaşa, provokasyonlara, faşist baskı ve zorbalığa karşı;

Birleşik, militan, kitlesel direniş!

3

İstiklal saldırısı, savaş ve düzen muhalefeti

Rejimin küstah ve pervasız olmasının temel nedenlerinden biri emekçilerin bu kepezeliklere karşı örgütlü mücadeleyi yükseltmemiş olmalarıdır.

4

Rejimin "siyaset bohçası" pis kokular yayıyor

Ülkenin hem ekonomik hem siyasi tablosu, kapitalist sistemin işçi ve emekçiler için çekilmez bir yük haline geldiğinin ispatıdır.

21

Dünya kupası ve batının ikiyüzlülüğü

Katar'da dünya kupası tarihe sadece insan hakları ihlalleri ve stadyumların inşasında katledilen binlerce emekçinin hayatıyla geçmeyecek.

Yüzyılın yalanlarının amacı- Fikri Tomurcuk

S.8

İklim Konferansı'nın ardından- A. Vedat Ceylan

S.18

Kirli savaşa, provokasyonlara, faşist baskı ve zorbalığa karşı;

Birleşik, militan, kitlesele direniş!

Taksim saldırısı ve devamında yaşanan gelişmeler, gerici-faşist rejimin kirli ve kanlı bir senaryoyu devreye soktuğunu gözler önüne serdi. Saldırının tozu dumani içerisinde, dezenformasyona dayalı tutarsız ve şaibeli açıklamalar eşliğinde hızla Kürt halkı ve hareketi hedefe konuldu. Devamında ise emperyalist merkezlerin verdiği icazetle Güney Kürdistan'ı ve Rojava'yı hedef alan hava saldırısı başlatıldı. Şu günlerde ise kara hareketinin başlayacağına dair haberler servis ediliyor.

***

Taksim'de yaşanan bombalı saldırı ve akabinde devreye sokulan kirli savaş konseptinin zamanlaması ise fazlasıyla manidardır. Zira, gerici-faşist rejimin üst üste binmiş çok yönlü krizleri yönetmekte güçlük çektiği, içeride ve uluslararası ilişkilerde yaşadığı açmazların manevra alanlarını iyiden iyiye daraltarak köşeye sıkıştırdığı bir süreçte kirli savaş politikasının startı verildi. Dahası, kontrolden çıkan ekonomik-mali krizin toplumsal yaşamın bir dizi alanında ekonomik-sosyal yıkımı derinleştirdiği ve buna bağlı olarak başta işçi ve emekçiler olmak üzere, farklı toplumsal kesimlerin Erdoğan yönetimine karşı tepkisinin günbegün yoğunlaştığı bir dönemden geçiliyor. Bütünlüğü içerisinde bu tablo, özellikle seçim takviminin ilerlediği şu günlerde kendi bekasına ve iktidar gücünü elinde tutmaya odaklanmış bulunan gerici-faşist rejimi fazlasıyla huzursuz ediyor ve bir başka cepheden açmazı alıyor.

Uzunca bir süredir ayağının altındaki toprağın kaydığını bizzat hisseden ve toplumsal desteği eriyen gerici-faşist rejimin, iktidar gücünü elinde tutmak için her türden kirli-kanlı yöntemle başurmaktan geri durmayacağı ise dene-

yimlerle sabittir. Son Taksim saldırısı ve devamında yaşanan gelişmeler bu gerçeği bir kez daha ayna tutmaktadır ve bu çerçevede ele alınmalıdır.

TAKSİM SALDIRISI, KIRLI SAVAŞ VE İKTİDARIN HESAPLARI

Açıkça görülüyor ki, AKP-MHP iktidarı Taksim'de gerçekleştirilen bombalı saldırı ve Güney Kürdistan ile Rojava'yı hedef alan askeri hareketler üzerinden toplumu ve düzen siyasetini bir kez daha "savaş konseptine" göre dizayn etmeyi amaçlamaktadır.

Bu kapsamda bir yandan düzen muhalefetini "terör" demagogisi, "yerli ve milli" duyarlılık vb. gerici söylemler ile hizaya çekmeye, paralize ederek kendisine yedeklemeye çalışan iktidar; öte yandan ilerici-sol güçlere ve sokak muhalefetine sopa sallıyor. "Savaş hali" bahanesi ile baskı ve yasaklarını tırmandırarak, seçim sürecinde toplumsal muhalefete deli gömleği giydirmeyi ve hareketsiz bırakmayı umuyor.

Yine, kirli savaş atmosferi içerisinde topluma servis ettiği gerici söylemlerle, tırmandırılan şoven milliyetçilikle, kulakları tırmalayan savaş tamamları ile kendi tabanını muhafaza ve mobilize etmek isteyen Erdoğan yönetimi, işçi sınıfı ve emekçilerin gündemini de bu eksene çekmek için uğraşiyor. Öyle ya, ekonomik-mali krizin faturasını ağır bir şekilde ödeyen ve öfkesi her geçen gün kabaran geniş emekçi kesimlerin "milli duyarlılıklar" üzerinden ya da "terör" söylemleri ile dikkatlerinin dağıtılarak/paralize edilerek edilgen konumda tutulması iktidar payına kritik bir önem taşımaktadır.

Özetle, toplumsal desteği erimeye devam eden gerici-faşist rejim tam bir gözü dönmüşlük içerisinde, Kürt halkına düşmanlığı körükleyerek ve kirli savaşı

tırmandırarak bir taşla üç-beş kuş vurma hesabı ile hareket etmektedir. Taksim'de yaşanan kanlı saldırı bu uğurda neler yapabileceğini alenen ortaya koymuş bulunmaktadır.

ÇOK YÖNLÜ SALDIRILARA KARŞI DİRENME İRADESİNİ GÜÇLENDİRELİM

Gelişmeler göstermektedir ki, içeride ve bölgede Kürt halkını hedef alan kirli savaş ve saldırganlığın giderek tırmandırılacağı bir sürece girmiş bulunuyoruz. Buna paralel olarak toplumsal mücadele güçlerinin ezilmesine dönük saldırıların da artacağı aşikâr. Yakın tarihte, rejimin Suriye ve Rojava'ya dönük işgal hareketleri düzenlediği süreçlerde izlediği saldırgan çizgi, önümüzdeki günlerde Kürt halkını, ilerici-sol güçleri ve toplumsal mücadele dinamiklerini hedef alan saldırganlığın ne derece kapsamlı olabileceği konusunda açık bir fikir vermektedir. Yine, 7 Haziran seçimlerinin ardından ülkenin içerisine sürüklendiği karanlık dönemde de şu an rejimin kirli ve karanlık masalarında kararı alınıp Taksim saldırısı ile startı verilen sürecin seyri konusunda da açık fikir vermektedir.

Elbette Türkiye ve bölge açısından dönem ve koşullar değişmiş, aradan geçen yıllarda emperyalist dünyadaki ilişki ve çelişkileri etkileyen önemli gelişmeler yaşanmıştır. Yine, başta ekonomik kriz olmak üzere, Türkiye'deki toplumsal yapıyı etkileyen bir dizi sorun ise fazlasıyla ağırlaşmış durumdadır. Fakat, AKP-MHP bloğunun giriştiği yeni "macera" esas olarak içeriye dönmüştür ve temelde iktidarı elinde tutma politikasının dolaysız bir devamıdır. Bu kirli politikanın bedelini ise bir kez daha ve en ağır şekilde başta Kürt halkı olmak üzere bölge halkları ve toplumsal mücadele güçleri ödemektedir.

Buradan hareketle, kapsamlı saldırı-

ların birinci dereceden hedefinde olan Kürt halkının, ilerici-devrimci güçlerin ve toplumsal mücadele dinamiklerinin ortaya koyacağı mücadele ve direnme iradesi kritik bir önem taşımaktadır. Zira, AKP-MHP iktidarının hayata geçirdiği "kirli savaş konseptine" ne Kürt halkına yeni bir düzeyde saldırılmasına icazet veren emperyalist merkezlerin ne de çapsiz burjuva muhalefetin esasa dönük bir itirazı bulunmaktadır. Dahası, kimilerinin bel bağladığı ve "çözüm adresi olarak gördüğü" emperyalist merkezler ve burjuva muhalefet, Kürt hareketi şahsında Kürt halkının direncinin kırılması ve kazanımlarının ortadan kaldırılması çizgisinde gerici-faşist iktidar cephesiyle birleşmektedir.

Dolayısıyla, emperyalistlerin açık ya da örtülü desteği ile startı verilen ve dozu her geçen gün artırılan savaş ve saldırganlık karşısında mazlum Kürt halkı, işçi sınıfı, emekçiler ve diğer toplumsal mücadele dinamikleri "işçilerin birliği, halkların kardeşliği" çizgisinde kenetlenmeli, direnme iradesini güçlendirmeli, emperyalistler ve işbirlikçi sermaye düzenine karşı mücadeleyi büyütmelidir. Sokağın gerici-faşist rejim tarafından zapturapt altına alınmasına izin vermemeli, iktidarın ve burjuva muhalefetin seçim aldatmacasıyla oyalanmaksızın baskı ve yasakları tanımayarak, tıpkı 25 Kasım örneğinde olduğu gibi fiili-meşru mücadeleyi esas alıp sokak mücadelelerini yükseltmelidir. Gerici-faşist rejimin kapsamlı saldırılarını püskürtmek de önümüzde süreçte devreye sokulacak olası provokasyonlara izin vermemek de ve en nihayetinde gerici-faşist rejimi gerçek manada sarsıp alaşağı etmek de ancak böyle mümkün olabilir.

İstiklal saldırısı, savaş ve düzen muhalefeti

Taksim İstiklal Caddesi'nde patlatılan bombanın faileri konusunda halen çok sayıda soru işareti var. Altı kişinin hayatına mal olan saldırının aydınlatılması için HDP'nin meclis araştırma komisyonu oluşturma önerisi, AKP-MHP tarafından reddedildi. Düzenin muhalefet partileri ise birtakım beylik laflar etmenin ötesine geçemediler ya da geçemediler. Böylece Saray rejimi, tüm faileri Suriye'deki cihatçılarla bağlantılı olan katliamın aydınlatılmasının önüne geçti.

Mecliste araştırma komisyonu oluşturulmasını engelleseler de hem bombayı bırakan kadının ifadeleri hem Kürt hareketi tarafından yapılan açıklamalar, tüm failerin cihatçı terör örgütleriyle bağlantılı olduğunu gösteriyor. Bir numaralı fail olarak tutuklanan Ahlam Al Bas-hir'in basına yansıyan ifadesinde, abisinin Özgür Suriye Ordusu'nda (ÖSO) üst düzey komutan olduğunu söylüyor. SDG kaynakları ise, kadının üç erkek kardeşinin IŞİD için savaşırken öldürüldüğünü, kendisinin ise üç defa IŞİD'li kişilerle evlilik yaptığını belirtiyor. Bu veriler AKP-MHP koalisyonun saldırının araştırılmasını neden engellediği hakkında fikir veriyor. Ancak bu kadar şaibe olmasına rağmen, hızla karar alıp savaşı başlattılar. Yani Saray rejimi haydutça bir tutumla savaşı başlattı.

***

Saray rejiminin İstiklal Caddesi'ndeki saldırının hemen ardından savaş ilan etmesi, bu konuda önden hazırlık yapıldığı kanısını güçlendiriyor. Faillerin profilleri, savaş kararının hızla alınması ve uygulanması, kanlı bir senaryonun önden hazırlanmış olduğu kanısını güçlendiriyor. "Seçimler yaklaştıkça rejimin 'kan döker oylarını arttırma' politikasını uygulayacağı" konusunda son aylarda pek çok değerlendirme yapılmıştı. Son gelişmeler bu sürecin fiilen başlamış olduğunu gösteriyor. Bombardıman devam ederken, AKP'den milletvekili aday olmak isteyen belediye ve il başkanlarının aralık ayı sonuna kadar istifa etmeleri gerektiğini bildiren bir yazının il başkanlıklarına gönderilmesi dikkat çekti. Bu arada seçim vaatleri kapsamında gündeme getirilen EYT, sözleşmeli kamu çalışanlarının kadroya alınması gibi konular da gündemde tutuluyor. Böylece merkezinde savaş olan seçime hazırlık sürecinin na-

sıl ilerleyeceği konusunda fikir edinmek mümkün oldu.

Hava bombardımanlarıyla başlatılan savaş kara harekatıyla genişletmek isteyen Saray rejimi, "kan dökerek seçim kazanma" planına odaklanmış görünüyor. Kürt halkının kazanımlarını tahrip etme ve Suriye topraklarının bir kısmını daha işgal etme gibi hesaplar da var elbet. Buna karşın rejimin esas motivasyonun çöküşün eşeğine gelen mafyatik saltanatı ayakta tutmak olduğu da görülüyor. Buna rağmen Rusya ile ABD tarafından yapılan uyarılar kara saldırısına halen 'yeşil ışık' yakılmadığını gösteriyor. Ancak her iki tarafla çıkar ilişkileri içinde bulunan rejimin bu yöndeki isteklerinden vazgeçmek istemediği de görülüyor. Zira AKP şefinin yaptığı küstahça tehditler, savaş histerisinin tavan yaptığını gözler önüne seriyor.

***

Saray rejimi 'kanlı seçim planını' uygulamaya koyarak izleyeceği yolu ilan etmiş oldu. ÖSO bağlantılı kişilerin gerçekleştirdiği katliamın aydınlatılması için bir şey yapmayan düzen muhalefeti, savaş konusunda aldığı tutumla, dinci-faşist rejimin hizmetinde olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. "Altılı masa" diye adlandırılan düzen muhalefeti durduk yerde savaşın neden başlatıldığını sorgulamak bir yana, anında dinci-faşist rejimin kuyruğuna takılıp savaş şakşaklığı yapmaya tercih etti.

Düzen muhalefeti güya Saray rejimine alternatif oluşturuyor. Sefalet, onur kırıcı bir yaşama mahkum edilen toplumun

geniş kesimlerine "umut" pazarlıyor. Bir taraftan komşu ülkelerin bombalanmasına alkış tutuyorlar, ama aynı anda Saray rejimini başka konularda eleştiriyorlar. Bu duruşlarıyla tam bir pespayelik içinde olduklarını topluma gösteriyorlar. Emekçiler için yaşamı eziyete çeviren rejime savaş konusunda destek verenlerin ortalağa çıkıp vaazlar vermeleri, "bekleyin, az kaldı sizi bu rejimden kurtaracağız" diyebilmeleri kaba bir riyakarlıktır.

Saray rejimi savaşı seçime hazırlanmanın temel aracı olarak kullanıyor. Hal böyleyken düzen muhalefeti savaşa destek veriyor. Yani yaygın tabirle "ayağına kurşun sıkıyor." Bu kadar pespaye bu kadar tutarsız, iliklerine kadar mafyalaştığını bildikleri haledde Saray'ın peşine takılan düzen muhalefetinin emekçilere sunabileceği bir şey yoktur. Şovenizm, militarizm, savaş söz konusu olduğunda düzen muhalefetinin Saray rejiminin kuyruğuna takılması, dolaylı da olsa onunla suç ortaklığı yapması, kapitalist sınıflar adına siyaset yapanların külliyen pespayeleştirdiğinin çarpıcı örneklerinden biridir.

***

Toplumun geniş emekçi kesimlerini sefalet mahkum edenler saraylarında sefahat sürerken, "savaşla açlığı unutturma" politikasını uyguluyorlar. Güya "kurtuluş" vaat edenler ise, buna destek veriyorlar. Oysa her zaman olduğu gibi savaş, sadece hedef alınan halkların katledilmesi, yerleşim alanlarının tahrip edilmesine değil, saldırgan ülkenin halklarına da yıkım getirir. Saray rejiminin devam ettirdiği savaş da emekçiler için

sefaletin daha da koyulaştırılacağı anlamına geliyor. Zira savaşları ilan eden sermaye sınıfı ve onun siyasi temsilcileri faturayı ödemez, halkın sırtına yıkarlar.

Ekonomik kriz, yüksek enflasyon, artan işsizlik gibi musibetler derinleşirken bunlara savaş da eklenmiş oldu. Bu belaların hiçbirinin sebebi işçiler ya da emekçiler değil. Ancak rejim ve suç ortakları tüm faturayı emekçilerin sırtına yıkıyor. Seçim hazırlığı kapsamında Saray rejimi bazı aldatıcı "küçük rüşvetler" dağıtmaya hazırlanıyor. Oysa bu rüşvetler hiçbir derde deva olmayacağı gibi, seçimlerin ardından var olan sorunların daha da derinleşmesi kaçınılmazdır. Hele AKP-MHP rejimi yıkılıp tarihin çöplüğüne atılmazsa, emekçiler için "sefaletten sefalet beğen" dönem başlayacak. Saray'ın savaş arabasının peşinden koşan düzen muhalefetinin de emekçilere sunacağı bir şey olmadığını bir kez daha vurgulayalım.

Vurgulamak gerekiyor ki, rejimin bu kadar küstah ve pervasız olmasının temel nedenlerinden biri emekçilerin bu kepezeliklere karşı örgütlü mücadeleyi yükseltmemiş olmalarıdır. İşçi sınıfı ile emekçilerin örgütlü, fiili-meşru mücadelesi geliştirilmeden gidişatın değişmesi de mümkün değil. Sermaye düzeni işçi sınıfı ve emekçileri bir ikileme karşı karşıya bırakmıştır: Ya her tür sefalet, onur kırıcı bir yaşama razı olup sessiz kalmak ya da bunu dayatanları tarihin çöplüğüne atmak için örgütlü gücünü mücadele alanlarında göstermek. Ülkenin yakın geleceği, emekçilerin hangi şıkı tercih edecekleriyle yakında bağlantılı olacaktır.

Rejimin “siyaset bohçası” pis kokular yayıyor

Burjuva liberallerin anlattığı hikayeye bakılırsa, bir ülkede belli aralıklarla seçimler yapılıyorsa orada “demokratik” bir yönetim var. Güya halk seçimlerde, kendisini yönetecek olan parti ya da partileri belirlemiş oluyor. Görüntü böyle olsa da gerçeklik çok farklıdır. Zira seçimlerde şu veya bu güce ulaşan, yani hükümetleri kuran partiler, renkleri farklı olsa da sermayenin siyasi alandaki temsilcilerinden başka bir şey değiller. Kimi özgün durumlarda bazı istisnalar olsa da kaide olan sermaye partilerinin her zaman yönetiminde olmasıdır.

Sahte vaatlerle oy devşiren sermayenin siyasi temsilcileri, toplumdaki eğilimlere hitap eden birkaç partiyi vitrine çıkarıyorlar. Vitrende boy gösterenlerin hiçbiri gerçek programını, planlarını topluma açıklamaz. Zira söylemde halkı temsil ettiklerini iddia ederler, oysa varlık nedenleri asalak kapitalistlerin sınıfsal çıkarlarını savunmaktır. Kullanışlı olduğu sürece partiler işlerine devam eder, miadı dolanlar ise tarihin çöplüğüne atılır, işlevi aynı ismi farklı yenileri kurulur. Emperyalist ülkelerde partilerin ömrü nispeten uzun olurken, Türkiye gibi ülkeler ise bir ‘düzen partileri çöplüğü’ gibidir.

Seçimlere hazırlık, sermaye partilerinin mizansenler sahnelendiği, siyasetçi tayfasının “demokrat” kostümlere büründüğü, gerçeklikle alakası olmayan vaatlerin sıralandığı, sahte “iyimserlik” havasının estirildiği süreçler olarak yaşanıyor. Oylar sandıklara atıldıktan, hükümeti kuracak sermaye partileri belli olduktan sonra “demokrasi” yine tozlu raflardaki yerini alırdı. 1950 yılından beri bu döngü, sadece NATO karargahında eğitilen generaller darbe yaptığında bozuluyordu. O dönemlerde ise ‘şekli demokrasi’ aradan çekiliyor, belli bir süre için sermayenin ‘postallı demokrasisi’ işbaşına geçiyordu.

***

Sermayenin 2002’de dinci-gericilere, 2015’ten bu yana ise dinci-faşistlere iktidarı teslim etmesiyle başlayan sürecin yarattığı “yeni Türkiye”de ise farklı bir durum var. O eski seçim mizansenlerinin bile aranır olduğu zamanlardayız. Zira seçimlerde sahte de olsa verebilecekleri bir vaat kalmadı. ‘Seçim startı’ baskılar, siyasi yasaklar, sansür yasaları, kaba ırkçılık, kaba din istismarı ve nihayet patlatılan

bombalarla veriliyor. Vahşi neoliberal kapitalist ekonominin vahşi dinci-faşist rejimle sentezlendiği dönemin yarattığı “yeni Türkiye”de artık seçim atmosferi böyle yaratılıyor. Sermayenin “demir yumruğu” olan Saray rejiminin bekası ancak bu şekilde sağlanabiliyor

Ülkenin yönetimini bu orta çağ artığı dinci-ırkçı zihniyete teslim eden kapitalistler, “yeni Türkiye” diye adlandırılan ucubeliğin bir numaralı sorumlularıdır. Zira onların ve emperyalistlerin desteği olmadan Saray rejiminin kurulması mümkün olmazdı. Sömürü çarklarının pervasızca dönebilmesi için böyle bir rejime ihtiyaçları vardı. Ucubeleşen kapitalizmin siyasi alandaki yansıması olan Ssaray rejimi için ise, ‘ucubelik’ tanımı artık durumu anlatmakta yetersiz kalıyor.

***

AKP-MHP rejimi meclis açılır açılmaz “seçim hazırlığı” olarak tanımlanan adımlar atmaya başladı. İlk sansür yasanını meclise taşıdı. Düzenin muhalefet partilerinin de bazı etkisiz eleştiriler dışında bir şey yapmaması, yasanın mecliste hızla onaylanmasını kolaylaştırdı. Ardından Kemal Kılıçdaroğlu’nun başörtüsü konusunu gündeme getirerek attığı ‘pası’ alan AKP şefi, gole çevirmek için harekete geçti. Fırsat bu fırsat diyerek, anayasa değişikliği paketi meclis gündemine taşıdı. Kendileri anayasayı ayaklar altında çiğnerken, gerici zihniyetlerini topluma dayatmak için anayasada değişiklik yapmak istiyorlar.

Seçim hazırlığı zincirine yeni halkalar ekleyen Saray rejimi, yine bir oldu bitti oyunu çevirerek cemevlerini Saray’ın Kültür Bakanlığı’na bağlayan yasanın da içinde bulunduğu ‘torba yasa’yı mecliste onayladılar. Yani cemevlerine kayyum atamanın yasal zeminini hazırladılar. Bu hamleyi İstanbul Büyükşehir Belediyesi

Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında açılan dava izledi. Saray’ın talimatıyla açılan davada savcı, İmamoğlu için ‘siyasi yasak’ istedi. Duruşma yaklaşık bir ay sonraya ertelendi. Belli ki mahkeme, bu sürede Saray’dan gelecek talimata göre vereceği kararı netleştirecek.

Nüfusu 20 milyona yaklaşan İstanbul gibi bir kentin belediye başkanına uyduruk gerekçelerle siyaset yasağı getirme telaşı, rejimin seçim hazırlıklarının ‘çok yönlü zorbalık’ üzerine planlandığına işaret ediyor. Milyonlarca İstanbullunun oyunu alan bir düzen siyasetçisini bile yargı aparatını kullanarak saf dışı bırakmaya çalışıyorlar. Siyaset yasağı kararı verip veremeyecekleri henüz belli değil, ancak böyle bir girişimde bulunmaları bile, seçimlere hazırlığın geçmiştekinden çok farklı anlamlar taşımaya başladığının kanıtlarından biridir.

‘Seçim hazırlığı’ kapsamında yapılanlar, mafyatik rejimin sahte de olsa verecek bir vadinin kalmadığını gösteriyor. On milyonları sefalete mahkum edenler günden güne baskıları arttırıyor, düzen muhalefetini bile tehdit ediyor, şantaj yaparak davalar açıyor, Saray’a biat etmeyen medyaya sansür uyguluyor vb... Bu kepezelikler zincirine Beyoğlu İstiklal Caddesi’nde bomba patlatılmasının eklenmesi, doğal olarak AKP’nin hezimete uğradığı 7 Haziran 2015 seçimlerinden sonra gerçekleştirilen katliamları akla getiriyor. 7 Haziran’da AKP kısmi bir hezimet yaşamıştı, şimdi ise iler-tutar tarafı kalmayan kokuşmuş rejim çöküşün eşğine varmış görünüyor. Tam bu koşullarda Beyoğlu’nda bomba patlatılması, doğal olarak seçim sürecinin kanlı halkası olarak değerlendirildi.

AKP şefi Tayyip Erdoğan 2015’te “400 milletvekili verin bu iş bitsin” demişti. İstedikini alamayınca, kan dökerek,

topluma dehşet saçan katliamlara zemin döşeyerek 1 Kasım seçimlerinde hedefine ulaşmıştı. O günden bu yana düzen siyasetinin ‘seçim hazırlığı’ geçmişe göre farklı anlamlar taşımaya başladı. Sonuçta faşist tek adam rejimini kurarak kısa sürede ülkeyi kaotik bir ortama sürüklediler. Bu ortamda sermayenin kârlarında dramatik artışlar oldu. Çünkü toplumsal hareketin zayıf olmasını fırsat bilen rejim, faturayı sefalete mahkum edilen işçi ve emekçilerin sırtına yıkmayı başardı.

***

Kitlesel grevler, güçlü toplumsal muhalefet, devrimci mücadelenin yükselmesi gibi faktörler hem demokratik hak ve özgürlükler alanının genişlemesini sağlıyor hem işçi ve emekçilerin en azından ileri kesimlerini düzen siyasetinin etki alanından çekip çıkarıyordu. O koşullarda demokratik alan ‘sandığa oy pusulası atma’ mizansenlerinin ötesine geçebiliyordu. Yani meşru-fili mücadeleyle bazı demokratik hakları kullanabilmek mümkün oluyordu.

Toplumsal muhalefetin, işçi sınıfı hareketinin militan/kitlesel bir düzeye ulaşamaması, devrimci güçlerin ise devletin vahşetiyle zayıflatılması hem kapitalistleri hem Saray rejimini o kadar küstahlaştırdı ki, artık bütün demokratik hak ve özgürlükleri gasp etmekle kalmıyor, geçmişin seçim vaatleri yerine baskıları, zorbalığı, cinayet ve katliamları koydular. Dinci-faşist rejim, toplumsal muhalefetin zayıflığı devam ettiği, yani toplumsal basınla sıkıştırılmadığı için bu kadar küstah adımlar atabiliyor.

Ülkenin hem ekonomik hem siyasi tablosu, kapitalist sistemin işçi ve emekçiler için çekilmez bir yük haline geldiğinin ispatıdır. Buna rağmen vurgulamak gerekiyor ki, bu vahim gidişatın işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesi geliştirilmeden değişmesi olası görünmüyor. Emekçilerin bu kokuşmuş rejimden hesap sormak, mücadeleyi daha da büyüterek hak ve özgürlükleri yeniden kazanmak dışında bir seçenekleri bulunmuyor. Bu sistemde kazanılmış hiçbir hak güvence altında olmadığı için, mücadelenin her aşamasının ücretli kölelik düzeni olan kapitalizmi yıkmaya hedefiyle birleştirilmesinin hayati bir önem taşıdığı da hiçbir koşulda gözden kaçırılmamalıdır.

Saray rejiminin savaş histerisine uyarılar

Emperyalistlerin “yeşil ışık” yakmaları, Saray rejimine savaş histerisini azgınca sergileme fırsatı verdi. Onlarca savaş uçağı ve diğer savaş araçlarıyla saldırı başlatanlar, tam bir utanmazlıkla Beyoğlu İstiklal Caddesi’nde gerçekleştirilen katliama karşılık verdiklerini iddia ettiler. Oysa bombalı saldırıyla ilgili gözaltına alınanların çoğunun ÖSO (Özgür Suriye Ordusu) bağlantılı olduğu görüldü. ÖSO ise kuruluşundan bu ana Türk sermaye devletiyle işbirliği yapan cihatçı terör örgütlerinden biri. Hal böyleyken Saray rejimin ordusu hem Rojava’da hem Güney Kürdistan’da Kürt hareketini hedef aldı. Yer yer ise Suriye ordusunun mevzilerini de bombaladı.

Saldırının sahte bir gerekçeye dayanırıldığını en iyi bilenler, yeşil ışık yakan emperyalistlerdir. Halen tam bir riyakarlıkla Türkiye’nin “güvenlik kaygılarında haklı olduğunu” söylüyorlar. Bu söylemle saldırganı “saldırıya uğramış” pozları takınma fırsatı sağlıyor. Her yönüyle kanlı ve iğrenç bir mizansen sergiliyorlar.

Nitekim bundan feyz alan AKP şefi saldırının hava bombardımanlarıyla sınırlı kalmayacağını, TSK’nin tankları ve askerleriyle kara saldırısı başlatacağını ilan etti. Adeta “kan dökme şehvetine” kapılan dinci-faşist rejim daha çok yıkım

daha çok ölüm için sabırsızlanıyor. Emekçileri sefaletle mahkum eden Saray rejimi, savaşla çöküşünü ertelemeye çalışıyor. Bu ise, saldırıya yeşil ışık yakanların bazı uyarılar yapmasına neden oldu.

Tayyip Erdoğan’la etrafındakiler, “fırsat bu fırsat” zihniyetiyle hareket ederek kara hareketinin başlayacağını ilan edince, hava bombardımanını sessizce izlemekle yetinen ABD, Rusya, Almanya gibi devletler bir şeyler söyleme gereği duydu. Bu arada İran, Suriye, Irak yönetimleri başta olmak üzere birçok bölge devletinin Saray rejiminin saldırganlığından rahatsız olduğunu belirtmek gerekiyor.

ABD-Rusya-Almanya üçlüsünün hava bombardımanına sessiz kalmaları, Saray rejiminin politikasına destek verdikleri anlamına gelmiyor. Ancak Saray rejimiyle kurdukları sefil çıkar ilişkilerinin bekası için böyle bir tutum almayı uygun gördüler. Kara saldırısının gündeme gelmesinden hemen sonra “nazik” uyarılar yapmaları, “bu kadar yeter, daha ileri gitmeniz uygun olmaz” mesajı vermeleri, en azından bu koşullarda karadan yapılacak bir saldırıya “yeşil ışık” yakmak istemediklerine işaret ediyor. Her üç devletin temsilcilerinin yaptığı açıklamalar, saldırganlığın bir yerde durmasını beklendiği izlenimi yaratıyor.

Moskova:

“Türkiye’nin kendi güvenliğini sağlama konusundaki endişelerini anlıyoruz ve saygı duyuyoruz ve Türkiye’nin bu meşru hakka sahip olduğuna inanıyoruz. Ancak yine de ilgili tüm tarafları, genel olarak durumun istikrarsızlaşmasına yol açabilecek adımlar atmaktan kaçınmaya çağırıyoruz. Bu bumerang gibi geri dönebilir ve güvenlik alanında işleri daha da karmaşık hale getirebilir...”

Washington:

“Türkiye, özellikle güneyinde meşru terör tehdidi nedeniyle muzdarip olmayı sürdürüyor. Tabii ki her türlü kendilerini ve vatandaşlarını savunma hakları var... Bölgedeki bir operasyon, ortağımız SDG’nin IŞİD ile mücadele kabiliyetlerini kısıtlayabilir. SDG ile bunun için ortaklık yapıyoruz ve IŞİD üzerinde baskıyı devam ettirmek istiyoruz...”

Berlin:

“Terörle mücadele konusunda Türkiye’nin yanındayız. İçinde bulunduğu durumdan dolayı anlayış gösteriyoruz. Ancak bu sert mücadelede ‘orantılı’ olunması ve sivillerin korunması gerekiyor. Mücadelenin devletler hukukuna uygun, sivil halkın korunarak yapılması gerekir, bunu da tabii ki belirtiyoruz. Şiddetin tırmandırılmasının engellenmesi

gerekiyor...”

Bu açıklamalarda “Türkiye’nin terörle mücadelesinin desteklediği” ifadesinin ardından “ama/ancak” diye başlayan uyarılar yapılması dikkat çekiyor. Türkiye’nin terörle mücadele ettiği safatasının tekrarlanması ve hava bombardımanının bununla bağlantılıymış gibi sunulması ise, kaba bir riyakarlıktan başka anlam taşıyor. Zira bu lafları edenler, Suriye’deki cihatçı terörün esas dayanağının Türk sermaye devleti/saray rejimi olduğunu çok iyi biliyorlar. AKP-MHP rejimi hem saldırgan hem işgalci hem gerçek terörü besliyor. Hal böyleyken bu rejime “terörle mücadele” payesinin biçilmesi, adı geçen devletler adına tam bir kepa-zeliktir. Buna rağmen yapılan açıklamaların esas amacının kara hareketinin hoş karşılanmayacağını hatırlatmak olduğunu da belirtmek gerek.

Görünen o ki, AKP şefi ile mürit takımının bu uyarıları göz ardı etmesi kolay değil. Buna karşın savaş histerisine kapılan bu zevatın frene basmak için acele etmedikleri de görülüyor. Bu saldırgan savaşa karşı gerçek itirazı yükseltmesi gerekenler öncelikle işçi sınıfı ve emekçilerdir.

Saray rejiminin “sahte senaryoları” çöküyor

İstiklal Caddesi’nde gerçekleştirilen vahşi katliamın ardından hem AKP-MHP rejiminin şefleri hem saraydan beslenen medyadaki tetikçiler koro halinde ırkçı-şoven naralar atmaya başladılar.

Saldırının hemen ardından Kürt hareketini “fail” ilan eden rejim, bunun üzerinden iğrenç bir propaganda yürütmeye çalıştı. Özellikle sarayın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu peş peşe açıklamalar yaparak, PKK/PYD/HDP bağlantısı kurmaya çalıştı. Ancak saray medyası aracılığıyla peş peşe yayılan “senaryolar” kısa sürede çökmeye başladı. Zira iddialarının hiçbir iler tutar yanı olmadığı gibi her açıklamalarıyla bir öncekini yalanladılar.

Altı kişinin hayatına, 80’i aşkın kişinin yaralanmasına neden olan saldırıdan propaganda amacıyla yararlanmak için harcadıkları çaba, saray rejiminin nasıl da kokuşmuş olduğunu bir kez daha gözler önüne serdi. Tek dertleri se-

fil bekalarını koruyup saray saltanatının çöküşünü geciktirmek olduğu için, insanların ölümünden bile nemalanmaya çalışıyorlar. O kadar hızlı davrandılar ki, her şeyi ellerine yüzlerine buluşturdular. Ancak, insan yaşamına zerre kadar değer vermeyen bu dinci-faşist zihniyetin yalanları, yatsıya kadar bile dayanamadı.

Güya saldırı emrinin verildiği şehirler birkaç kez değişti. Kobani, Menbiç, Kamışlı derken, bombayı bıraktığı iddia edilen kişinin Türkiye’ye gelişiyle ilgili verdikleri bilgilerin de doğru olmadığı ortaya çıktı. Ahlam Albashir’e dair hiçbir somut bilgi de vermiyorlar ve adede ismi anılıyor. PYD, Ahlam Albashir’le hiçbir ilişkilerinin olmadığını açıklarken, kolunda Afrika ülkesi Eritre dilinde bir dövme olduğu görüldü. Önce “istihbaratçı” olarak

eğitildiği iddia edildi. Bu iddianın inandırıcı olmaması üzerine, kullanılan bir “zavallı” olduğu söylendi. Ona yardım ettiği iddiasıyla göz altına alınanların Kürt hareketiyle bir ilgilerinin olmadığı görüldü. Ahlam Albashir’in Afrin’den gelip İdlib üzerinden Türkiye’ye girdiği açıklandı. Bu bölgeler TSK ile cihatçı terör örgütlerinin kontrolünde bulunuyor. Dolayısıyla onlardan yardım almadan sınırı geçmesi imkansız.

Öte yandan saldırıyı düzenleyen Ahlam Albashir’e yardım ettiği söylenen kişinin bir yıl önce Türkiye’ye giriş yaptığı öne sürüldü. Oysa bu kişi neredeyse on yıldan beri Türkiye’de yaşıyor. Kendi adına şirket bile açmış. Sosyal medyada yayınladığı fotoğraflarda ise otomatik silah taşırken, Tank ya da zırhlı araç üzerinde poz verirken görülüyor. Fotoğraflarda

Suriye’deki cihatçı terör örgütlerinden Sultan Murad Tugayları simgeleri görülüyor. Adından da anlaşılacağı üzere Sultan Murad MİT bağlantılı örgütlerden biri.

Kısa sürede bu kadar çelişki ve tutarsızlığın ortaya saçılması, saray rejiminin gizlemek istediği şeyler olduğu şüphesini güçlendiriyor. Zira kısa sürede bu kadar uyduruk/çelişik açıklamanın yapılması tesadüf olamaz. Bütün veriler, saldırıyı şu veya bu şekilde saray rejimiyle bağlantılı cihatçı bir örgütün düzenlediği şüphesini kuvvetlendiriyor.

Sermaye iktidarının cihatçı terör örgütleriyle işbirliği yaparak Suriye’ye karşı savaşa girişmesi, Türkiye kentlerini bu tür katliamların arenasına haline getirdi. Dolayısıyla saldırıyı kim hangi amaçla düzenlemiş olursa olsun siyasi sorumluluk, net bir şekilde AKP-MHP rejiminin sırtındadır.

Türk sermaye devletinin kanlı oyunu

A. Vedat Ceylan

13 Kasım günü Taksim'de gerçekleştirilen ve en az 6 kişinin yaşamına ve onlarca insanın yaralanmasına neden olan saldırının "sır" perdesi yavaş yavaş aralanmaya başlandı.

Devlet tüm kurumlarıyla özenle hazırladığı bu saldırıyı Kürt hareketine fatura etmek için harekete geçti.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu daha başından beri saldırının arka planında PKK ve YPG'nin olduğu iddiasında bulundu.

Süleyman Soylu, 14 Kasım sabah saatlerinde, "bombayı bıraktığı değerlendirilen kişi İstanbul Emniyet Müdürlüğü ekiplerince gözaltına alındı" duyurusunu yaptı. Soylu, "İlk bulgularla talimatın Kobani'den geldiği, eylemi yapanın Afrin'den geçtiği değerlendirilmemiz var" diye de ekledi. Olayla bağlantılı olduğu iddiasıyla 21 kişi gözaltına alınmıştı.

"Saldırıyı gerçekleştirilen" Suriye uyruklu Ahlam Albashir isimli kadının yapılan sorgusunda "PKK/PYD/YPG için istihbarat elemanı olarak yetiştirildiği, Afrin'den Türkiye'ye kaçak yollarla geldiği ve suçunu itiraf ettiği" öne sürüldü. Hızını alamayan devletin kirli işleri bakanı Soylu, "PKK'nin olay sonrası Ahlam Albashir'i infaz etme emri verdiğini" de "teknik dinleme ile tespit ettiklerini" duyurdu.

Tüm bu kirli propaganda ve dezenformasyon sonrası kamuoyunda doğal olarak "fail" olarak itham edilen ve hedef tahtasına konan Kürt Hareketi "ne diyecek" beklentisi doğdu. Ve o açıklama geldi:

Kürt Hareketi bileşenlerinden Halk

Savunma Merkezi'nin (HSM) açıklaması şöyle:

"Bu olayla ilişkimizin olmadığı, doğrudan sivilleri hedeflemeyeceğimizi ve sivilleri hedefleyen eylemleri kabul etmediğimizi halkımız ve demokratik kamuoyu yakından bilmektedir. Biz haklı ve meşru özgürlük mücadelesi yürüten bir hareketiz. Türkiye toplumuyla ortak, demokratik, özgür ve eşit gelecek yaratmak isteyen bir perspektifle hareket ediyoruz. Bu açıdan Türkiye zemininde sivil insanları herhangi bir biçimde hedeflememiz söz konusu olamaz. Gelişen meşru mücadelemiz karşısında AKP-MHP rejiminin zorlandığı açık bir gerçektir. Özellikle kimyasal silah kullanmasının deşifre olması, yine kendi askerlerini yaktıkları görüntülerin açığa çıkması gerçeği karşısında tabloyu tümüyle değiştirmeye dönük yeni bir karanlık planın devreye sokulmak istendiği görülmektedir. Bu olay sonrası özellikle Kobanê'yi hedef göstermeleri, planlarının yönünü ortaya

koymaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında bu olayın karanlık bir olay olduğu, bu olayda kullanılan öğelerin Kürt veya Suriyeli olduğu iddia edilse de bunun sonucu değiştirmeyeceği açık ortadadır. Bunun karanlık bir planın başlangıcına işaret ettiği anlaşılmaktadır. Bu konuda tüm Türkiye demokrasi güçlerinin ve kamuoyunun, geliştirilmek istenen karanlık süreci görerek bu olayın deşifre edilmesi için mücadele yürütmeleri önem taşımaktadır." YPG dahil, Kürt Hareketi'nin diğer bileşenleri de ayrı ayrı benzer açıklamalar yaptılar.

DEVLET SEÇİM STARTINI VERDİ

Saldırının hemen akabinde sosyal medyada haklı olarak "Devlet seçim startı verdi" yorumları görülmeye başlandı. Çünkü benzer senaryo 2015'te de sahnelenmişti.

10 Ekim'de 2015'de DİSK, KESK, Türk Tabipleri Birliği, TMMOB, HDP ve pek çok sivil toplum örgütünün katılımıyla Anka-

ra Garı önünde on binlerin katıldığı bir "Barış Yürüyüşü" düzenlendi. Yürüyüş başlamadan devlet önceden hazırladığı kanlı planını burada devreye soktu. Yürüyüş alanına kortej halinde ilerleyen grupların bulunduğu Tren Garı kavşağında, 3 saniye arayla 2 patlama gerçekleştirildi. 109 kişi hayatını kaybetti. Bugünlerde hararetli "adalet savunusu" kesilen, dönemin AKP'li Başbakanı Ahmet Davutoğlu olayın ardından "Ankara Garı olayından sonra oylarımızda bir artış trendi var" diyerek, kan ve katliamla beslendiklerini adeta itiraf etmişti.

Taksim'deki bombalı saldırı bütün yönleriyle bir tek faile işaret ediyor. Oda evletin dümeninde bulunan AKP-MHP rejiminden başkası değildir.

Anlaşılan o ki, devlet ve dümenindeki AKP çocukların ve suçsuz insanların hayatı pahasına seçim kazanmak için kirli oyunlarla seçim startına başlamış bulunuyor.

Başta bu ülkenin ilericileri, devrimcileri olmak üzere, tüm toplumsal mücadele güçleri, işçi sınıfı ve emekçiler, gerici-faşist rejiminin Taksim saldırısıyla startını verdiği kanlı oyunun karşısında mevzilenmeli ve buna izin verilmemeli.

Öyle görünüyor ki, AKP-MHP rejimi kaybetmemek için kanlı oyunlarını sergilemeye devam edeceklerdir. Önümüzdeki dönemde de benzer provokasyon ve saldırılar ne yazık ki olasılık dışı değildir. Bu ve benzeri saldırıları geri püskürtmek için tüm mücadele dinamikleri kenetlenmeli ve onların korktuğu kabus onlara yaşatılmalıdır.

Beyoğlu İstiklal Caddesi'nde gerçekleştirilen katliamı gerekçe gösteren Saray rejimi, Kürt halkına ve Kürt hareketine savaş açtı. Suriye'de geniş bir alanı hedef alan TSK, yer yer Suriye ordusunun mevzilerini de bombaladı. Irak'ta ise PKK'ye ait olduğu iddia edilen hedeflerin bombalandığı söyleniyor.

Emperyalistlerin yeşil ışık yakmasıyla başlayan saldırı güya İstiklal Caddesi'ndeki katliamın hesabını sormak için başlatıldı. Oysa katliamla bağlantılı oldukları gerekçesiyle tutuklananların çoğu Suriyeli cihatçılarla bağlantılı kişilerdir. Saldırıyı planladığı söylenen kişinin ise, Sultan Murat Tugayları adlı cihatçı te-

Araştırmaya AKP-MHP engeli

rör örgütüyle bağlantılı olduğunu gösteren fotoğraflar medyada yayınlandı. Bombayı bıraktığı söylenen kadının kardeşlerinin ise IŞİD saflarında savaşırken öldürüldüğü bildirildi. Saray rejimi yetkililerinin açıklamalarının birbiriyle çelişmesi, hatta kendi kendilerini yalamaları, doğal olarak kirli bir dümenin çevrildiği şüphelerini güçlendirmişti.

Kürt hareketi katliamla bir ilgisinin olmadığını tekrar tekrar açıkladı. Buna rağmen dinci-faşist rejim iğrenç bir ırkçı-şoven kampanya başlatarak HDP'yi de

hedef alıyor. Faşist partinin şefi, HDP'nin kapatılması için ikide bir savcılara çağrı yapıyor. Bu gelişmelerin ardından HDP grubu, İstiklal saldırısının araştırılmasına ilişkin TBMM'ye bir önerge verdi. Araştırma rejim tarafından engellenmeden yapılabilse, katliama dair karanlık noktaların aydınlatılması zor olmazdı.

Cinayetlerin karanlıkta bırakılan noktaları olduğunda, failerin iktidarla bağlantılı olduğu değerlendirmesi yapılır. Zira suç ortağı değilse ya da bir şeyleri örtmek istemiyorsa iktidardakilerin

yapması gereken şey cinayetleri her yönüyle aydınlatmaktır. Ancak bu katliamda da tersi yapıldı. "Terör saldırısının hesabını soruyoruz" diye savaş başlatan rejim, HDP grubunun TBMM'ye İstiklal saldırısının araştırılmasına ilişkin verdiği önergeyi reddetti. Yani AKP-MHP ikilisi, terör saldırısının aydınlatılmasını engelliyor. Bu da saldırıyı gerçekleştiren cihatçıların, bu suçu Saray rejimiyle koordineli bir şekilde işlediği kanısını güçlendiriyor.

Bu soru kritiktir: AKP-MHP ikilisi terör saldırısının araştırılmasını neden engelliyor? Yoksa olayın izi sürüldüğünde oklar Saray rejimini mi gösterecek?

BDSP: Şovenizme ve kirli savaşa hayır!

Geçen hafta Beyoğlu İstiklal Caddesi'nde gerçekleştirilen bombalı katliam, saray rejimi tarafından Kürt hareketinin üzerine yıkılmak istendi. Oysa bombayı bıraktığı söylenen kadının profili, ona yardım edenlerin Türk devleti korumasındaki cihatçılarla bağlantılı olması, MHP Güçlükönak İlçe Başkanı'nın bombayı bırakan kadınla telefon görüşmesi yapmış olması, saray rejimi tarafından yapılan açıklamaların birbiriyle çelişmesi gibi olgular suçu Kürt hareketine yıkma planını çökertti. Tüm bunlara rağmen saray rejim, tam bir pişkinlikle, bombalı saldırıya karşılık vermek adına Suriye ve Irak'ta geniş bir alanı havadan bombaladı.

Hem PYD hem Suriye ordusu askerlerini vuran Türk savaş uçakları, asker sivil onlarca kişiyi katletti. Saldırıda hastane, elektrik santrali, okul gibi sivil hedeflerin de vurulduğu bildirildi. Önce ırkçı-şoven söylemi yükselten rejim, bunun ardından saldırıyı gerçekleştirdi.

Komşu Irak ve Suriye topraklarına gerçekleştirilen bu bombardıman vahşi olduğu kadar gayri meşrudur da. Bu küstahlık belli ki ABD emperyalizminin yeşil ışık yakmasıyla mümkün olmuştur. Zira vurulan yerlerin çoğu PYD/YPG kontrolü altında bulunuyor. Bu alanların hava sahası ise ABD ordusu tarafından kontrol ediliyor. Her zaman yaptıkları gibi, YPG'ye

saldırırken birkaç noktada Suriye askerleri de hedef alındı. Aynı anda Irak'taki bazı hedefler de bombalandı. AKP şefiyle arası iyi olan Vladimir Putin'in de saldırıyı suskunlukla geçiştirmesi tesadüf değil.

Yapılan saldırıya "Pençe-Kılıç Hava Harekatı" adı verildi. Sarayın Savunma Bakanlığı, 70'e yakın hava aracının kullanıldığı saldırıda 89 hedefin imha edildiğini iddia etti. Mafyatik rejimin şefleri şov yaparak saldırıyı anlatırken, "uluslararası toplum" tam bir kepezalikle sessiz kaldı.

AKP-MHP rejimi ABD'nin izniyle saldırı düzenlerken, güya muhalefette olan düzen partileri de vahşi saldırıyı alkışladı. Utanç verici bir tutum alarak dinci-faşist rejimin kuyruğuna takıldılar. Oysa saray rejimi bu kanları tam da seçimlere hazırlık kapsamında döküyor. ırkçı-şoven zehirle malul olan düzen muhalefeti, kendi ayağına kurşun sıkmak pahasına da olsa, saldırganlığa destek verdi.

İşçileri emekçileri sefaletle mahkum eden rejim, milyarları Kürt halkı başta

olmak üzere komşu ülke halklarını katletmek için harcıyor. Bütün onurlu işçi ve emekçiler her tür saldırganlığa karşı durmalı, militarist politikanın faturasını ödemeyi reddetmeli, şoven ırkçılığa karşı halkların kardeşliği şiarını yükseltmeleridirler.

Saldırganlığa, şovenizme ve kirli savaşa hayır!

Yaşasın işçilerin birliği halkların kardeşliği!

BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SINIF PLATFORMU

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda 21 Ekim'de başlayan 2023 Yılı Bütçe Teklifi müzakerelerinde Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) ile Saray'a ayrılan bütçeler açıklanmasıyla tamamlandı. Açıklamayı yapan AKP şefi Tayyip Erdoğan'ın yardımcılarında Fuat Oktay, Saray rejiminin "başarı hikayeleri yazdığını" iddia etti. Saray rejiminin bütçesinin de artık 'yerli/millî' olarak hazırlandığı 'müjdesini' veren Saray görevlisi Oktay, AKP'nin 20 yıl boyunca 'yerli/millî olmayan' bütçeler hazırladığını ama bu dönemin sona erdiğini 'müjdelemiş' oldu.

Saray rejiminin yazdığı başarı hikayelerinin mahiyetini anlatmayan Fuat Oktay, bütçeden Saray'ın lüks ve şatafatı için ayrılan payı açıkladığında 'başarı hikayesinin' nasıl yazıldığı da anlaşılabilir oldu. Saray'ın bir önceki yıla oranla bütçesi yüzde 72 arttırılarak 6 milyar 637 milyon TL olarak belirlenmiş. Dünyada

Din tüccarlarına dev bütçe!

bütçesi bu kadar yüksek olan başka bir saray bulunmadığına göre, bir şeyleri başardıkları söylenebilir. Sefaletle mahkum ettikleri halkı soyup sarayda lüks/şatafat içinde yaşayanların bu noktada bir 'başarı hikayesi' yazdıklarını söylemeleri şaşırtıcı değil. Bu ise bütçenin nasıl da 'yerli/millî' olduğunu gösteren emarelerden bir sayılabilir. Kendisi de Saray'da sefahat süren zatlardan olan Fuat Oktay'ın başarı hikayelerinden iftiharla söz etmesi dinci-ırkçı rejimin zihniyetine yakışan bir tutum.

***

Saray rejiminin bir başka 'başarı hikayesi' ise DİB'e yüklediği misyon ve bunun için ayırdığı bütçenin on milyarları bulmasıyla anlatılıyor. Konuşmasında

DİB'e övgüler dizen Saray görevlisi Fuat Oktay, Diyanet İşleri Başkanlığı 2023 yılı bütçesi için teklif edilen ödenek tutarının yüzde 56,6'lık artışla 35 milyar 910 milyon 653 bin TL olarak öngörüldüğünü söyledi.

Verdiği sapkın fetvalarla, Saray'ın militanı misyonuyla ekonomiden siyasete kadar her alana burnunu sokan DİB, kokuşmuş mafyatik Saray rejimine güya 'ilahi' bir kılıf uydurmaya çalışıyor. Milyonlarca lira değerinde makam arabasıyla gezip caka satan DİB'in şefi Ali Erbaş, tam bir utanmazlıkla Saray rejiminin sefaletle mahkum ettiği emekçilere 'ahiret adına' sabır telkin ediyor. Bütçesini 7-8 ayda tüketen DİB'in ek ödeneklerle yıl sonuna kadar en az 50

milyarlık bir serveti har vurup harman savurması bekleniyor.

Saray rejiminin bu 'en yerli/millî' kurumu, işçi ve emekçilerin sırtına yapışmış, durmadan kanlarını emen dev bir keneye benziyor. Sultana bu kadar militanca hizmet eden bu yozlaşmış kuruma Saray'ın 'yerli/millî' bütçesinden dev bir payın ayrılması beklenen bir şeydi. Zira rejim yozlaştıkça ve zulmünü arttırdıkça, bu din tüccarlarına daha çok ihtiyaç duyuyor. Onlara yüklediği görev alanları genişliyor, onları tepe tepe kullanıyor. Zira Saray'daki şatafatın devamı için zorbalıkla din istismarının birbirini tamamlaması gerekiyor.

Görünen o ki, işçi ve emekçiler bu kokuşmuş saltanatı çökertene kadar Saray'ın lüks ve şatafatına da din tüccarlarına da 'yerli/millî' bütçelerden ayrılan paylar artmaya devam edecektir.

Yüzyılın yalanlarının amacı: Artan sömürüyü ve soygunu gizlemek

Fikri Tomurcuk

AKP şefi Tayyip Erdoğan, 2011 seçim kampanyasında “2023 hedefleri” diye bir şey ortaya atmıştı. Ortada büyük mü büyük hedefler vardı, ama arkasında bir plan, program yoktu. O hedeflere ulaşmak için neler yapılacağı, nasıl bir yol izleneceği konusunda en ufak bir bilgi ortaya konmamıştı. Gizlendiği için değil, olmadığı için... Zaten böyle bir şeye ihtiyaçları da yoktu. Çünkü amaç, o hedefleri gerçekleştirmek değil, büyük hedefler için çalışıyor görüntüsü vererek halkı kandırmak, oyalamaktı.

Erdoğan’ın 12 yıl boyunca ağzına sazık yaptığı 2023 hedefleri, gerçekte bir yalandan ibaretti. Erdoğan, faşist Hitler’in propaganda bakanı Goebbels’in taktiklerini uyguladı ve bu yalanı, bağıra çağıra sık sık tekrarlayarak, kitleleri yalanın gerçek olduğuna inandırmaya çalıştı.

Bu yalan perdesinin gerisinde dev yatırımlar, projeler görüntüsü altında Erdoğan ailesine bağlı müteahhitler çetesi ile devasa yolsuzluklara imza atıldı. Zehirli bir örümcek gibi ekonominin her alanına yayılan bir soygun ağı örüldü. Diğer yanda ise sermaye sınıfına hizmette kusur edilmedi. Kapitalist sömürü düzenini derinleştirerek sürdürmek için ekonomik önlemlerden baskı ve şiddete kadar ne gerekiyorsa hayata geçirildi.

Ancak artık 2023 yılına geldik ve 2023 hedefleri yalanının raf ömrü bitti. Erdoğan’a kitleleri oyalayacak yeni bir yalan lazımdı. “Türkiye Yüzyılı” dedikleri şey işte böyle bir yeni yalan ihtiyacından ortaya çıktı. Amacı da 2023 hedefleri yalanından farklı değil: Bir yandan kapitalist sömürüyü derinleştirerek sermaye sınıfına hizmet ederken, diğer yandan merkezinde Erdoğan ailesinin yer aldığı yolsuzluk ve soygun çarkını sürdürebilmek. Bunu daha rahat gerçekleştirebilmek için de kitlelerin gözünü boyamak, onları içi boş vaatlerle oyalamak...

Erdoğan’ın 2011 yılında 2023 hedefleri diye ortaya attığı hedeflerin akibetinin ne olduğuna, o sözde hedeflerin her birinde ne sonuçlar ortaya çıktığına kısaca bakmak, “Türkiye Yüzyılı” lafının da yüzyılın yalanı olduğunu kanıtlamaya yeter.

Yalan 1- 2023’te milli geliri 2 trilyon dolara çıkaracağız: Erdoğan’ın 2023

hedeflerini ilan ettiği 2011 yılında Türkiye’nin bilinen gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYH) miktarı 2010 yılı için 736 milyar dolardı. 2011’in ilk çeyreğine ilişkin TÜİK’in açıkladığı verilere göre ise yıllık GSYH miktarı 756 milyar dolar olmuştu. AKP’nin seçim propagandası çerçevesinde açıkladığı 2023 hedefi ise 2 trilyon 64 milyar dolardı. Yani AKP, sonraki 12 yılda milli geliri yaklaşık 3 katına çıkarmayı vadediyordu.

Peki sonuç ne oldu? TÜİK’in hesabına göre 2021 yılında GSYH 807 milyar dolar olarak gerçekleşti. Üstelik TÜİK’in 2016’da yaptığı milli gelir hesabı revizyonu ile GSYH miktarını yüzde 20 yükseltmiş olmasına rağmen. Bu revizyona göre 2011 yılı GSYH miktarı da 832 milyar dolara çıkartılmıştı. Yani şu anda bütün hesaplara göre GSYH miktarı 2023 hedeflerinin açıklandığı 2011 yılının altında.

Son açıklanan 2023-25 dönemi Orta Vadeli Programı’na göre, Erdoğan’ın ekonomi yönetimi milli gelirin 2022 sonunda 808 milyar dolar, 2023’te de 867 milyar dolar olacağını tahmin ediyor. Bu tahminler gerçekleşse bile milli gelirin aradan geçen 12 yılda üçe katlanmak bir yana yerinde saymayı bile sağlamakta zorlandığı ortada. 2023 hedeflerinin en çok konuşulan, en çok vurgulanan bir numaralı hedefinde tam bir enkaz söz konusu.

Yalan 2- Kişi başına gelir 25 bin dolara çıkacak: Erdoğan’ın 2023 toplam milli gelir hesabına göre kişi başına gelir de 25 bin 76 dolara ulaşacaktı. 2011 yılında kişi başına gelir, 11 bin 205 dolar

düzeyindeydi. TÜİK verilerine göre 2021 yılında kişi başına gelir, artmak bir yana 9 bin 592 dolara geriledi. Üstelik TÜİK bu rakamı, Suriyeli sığınmacıları katmadan hesaplıyor. Suriyeli sığınmacıları da hesaba katarsak kişi başına gelir 9 bin dolara iner. Erdoğan yönetiminin orta vadeli programına göre 2023 yılında Suriyeli sığınmacılar hariç kişi başına gelir 10 bin 71 dolar olacak. Bu tahmin gerçekleşse bile kişi başına gelir, hala 2023 hedeflerinin ilan edildiği 2011 yılının, yani 12 yıl öncesinin altında olacak ve bu, 25 bin dolar olan 2023 hedefinden yaklaşık yüzde 60 daha düşük. Kişi başına gelir bahsinde de tam bir enkaz ile karşı karşıyayız.

Yalan 3- Türkiye dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girecek: 2023 hedeflerinin en fazla dile dolanan maddelerinden birisi de buydu. 2023 hedeflerinin ilan edildiği 2011 yılında bilinen en son veriler 2010 yılına aitti ve 2010 verilerine göre Türkiye GSYH büyüklüğü açısından dünyada 17. sırada yer alıyordu. Aradan geçen süre içinde Türkiye sıralamada yükseleceğine geriledi. 2020 yılından itibaren Türkiye, dünya sıralamasında 20. sıraya düşmüş durumda ve IMF’nin tüm dünyayı kapsayan araştırmasına göre 2023’te de Türkiye hala 20. sırada kalma-ya devam edecek. Bu durumda Türkiye, G-20 ülkelerinden de çıkartılabilir. Çünkü G-20, milli geliri en yüksek 19 ülke ile Avrupa Birliği Komisyonu’ndan oluşuyor.

Yalan 4- Enflasyon düşük tek haneli rakamlara inecek: Erdoğan’ın en büyük vaatlerinden birisi de enflasyonu 2023 yılına kadar düşük tek haneli rakamlara,

yani yüzde 3-5 arasına düşürmekti. 2011 sonunda enflasyon yüzde 10,45 düzeyindeydi. Enflasyon bugün 2011’deki düzeyinin yarısına inmek bir yana kat kat üstüne çıkmış durumda. Erdoğan’ın düşük enflasyon vaadinin de tam bir kuyruklu yalan olduğunu bugün herkes bütün ateşle yaşıyor, hissediyor. Erdoğan yönetiminin orta vadeli program hedefine göre 2023 yılı sonunda enflasyon yüzde 24,9’a gerileyecek. IMF’nin 2023 sonu enflasyon tahmini ise yüzde 36,87. Bu tahminler gerçekleşse bile enflasyon başlığında da 2023 hedefinin fiyasko olduğu ortada.

Yalan 5- İşsizlik oranı yüzde 5’e düşecek: 2023 hedeflerinin ilan edildiği 2011 yılında işsizlik oranı yüzde 9,1 olmuştu. Buna göre 2023 yılına kadar işsizlik oranı yaklaşık yarı yarıya aşağı çekilecekti. Oysa tam tersi oldu ve işsizlik oranı gerilemek yerine çift haneli düzeylere adeta demir attı. 2021 yılı işsizlik oranı TÜİK’e göre yüzde 12 oldu. Bu arada iki noktayı daha dikkatten kaçırmamak lazım. Birincisi TÜİK bu arada işsizlik hesabında da işsizlik oranını daha düşük gösteren bir revizyon gerçekleştirdi. İkincisi, özellikle son yıllarda TÜİK’in enflasyon ve işsizlik hesaplarını, Erdoğan yönetiminin baskısı ve talebi doğrultusunda gerçeklerden çok uzak ilan ettiği gerçeği. Erdoğan yönetiminin orta vadeli program hedefine göre 2023’te işsizlik oranı yüzde 10,4 olacak. Yani 2023 hedefinin en az iki katı.

Yalan 6- İhracat 500 milyar dolara çıkacak: AKP şefi Erdoğan’ın 2023 hedefleri içinde en çok dillendirdiği maddelerden birisi de buydu. 2023 hedeflerinin

ilan edildiği 2011 yılında ihracat 135 milyar dolar olmuştu. 10 yıl sonra, 2021 yılında ihracat 225 milyar dolar oldu. 2022 Eylül ayı itibarıyla 12 aylık toplam ihracat ise 253 milyar dolar. Bunda da TÜİK revizyonunun az da olsa bir katkısı var. Erdoğan yönetiminin orta vadeli programa yansıyan 2023 yılı ihracat hedefi ise 265 milyar dolar. Bu hesap tutsa bile ihracat ancak 2023 hedefi diye ilan edilen rakamın yarısını biraz geçmiş olacak. Bu iddialı hedefte de açık bir fiyasko ila karşı karşıyayız.

Yalan 7- Tarım ürünleri ihracatı 50 milyar dolara, tarımsal GSYİH 150 milyar dolara çıkacak: Daha sonra çok sık tekrarlanan maddelerden olmasa da 2011'de ilan edilen 2023 hedeflerinden birisi de buydu. 2011 yılında yeni milli gelir serisine göre 832 milyar dolar olan GSYH'nin 68,5 milyar doları tarımdan elde edilmişti. Buna göre 2023'e kadar tarımsal GSYH miktarı ikiye katlanmanın da ötesinde bir artış gösterecekti. Ancak tarımsal üretim dolar bazında artmak bir yana geriledi. 2021 yılı itibarıyla tarımsal GSYH miktarı 44,7 milyar dolara düştü.

Tarıma ilişkin ikinci 2023 hedefine göre tarım ürünleri ihracatı 40 milyar dolara çıkacaktı. Hedefin ilan edildiği 2011 yılında 5,17 milyar dolar olan tarım ürünleri ihracatı 2021 yılında ancak 7,16 milyar olabildi. En son açıklanan verilere göre Eylül 2022 itibarıyla 12 aylık tarım ürünleri ihracatı 7,7 milyar dolar düzeyinde. Bu düzeyin de 40 milyar dolarlık 2023 hedefiyle uzaktan yakından bir ilişkisi yok. Tarım ürünleri ihracatında 2023 hedefinin beşte birine bile ulaşılammış durumda. Bu arada unutmamak gerek ki aynı dönemde tarımsal ürün ithalatı, 14,9 milyar dolar, yani ihracatın neredeyse iki katı. Tarım ürünlerinde ihracata yakın bir dış ticaret açığı var.

Yalan 8- İstihdam oranı yüzde 50'ye çıkacak: 2023 hedeflerinden birisi de 15 yaş ve üzeri nüfusun yüzde 50'sinin bir işte çalışmasına sağlayacak şekilde istihdamın artırılması idi. 2023 hedeflerinin ilan edildiği 2011 yılında istihdam oranı yüzde 43,1 oldu. 2023'e kadar istihdam oranında 7 puanlık bir artış vaat ediliyordu. 10 yıl sonra 2021 yılında istihdam oranı yüzde 45,2 oldu. 2023'e kadar istihdam oranında 7 puanlık artış hedeflenirken, 10 yıllık artış ancak 2,1 puan oldu. İstihdam artışında da 2023 hedefi yalan çıktı.

Yalan 9- Araştırma geliştirme harcamalarının milli gelire oranı yüzde 3'e çıkarılacak: 2023 hedefleri arasında bilimsel teknolojik gelişmeye dair de bir hedef vardı. Buna göre milli gelirin yüzde 3'ü araştırma ve geliştirmeye, yani bilimsel ve teknolojik ilerlemeye harcanacaktı. 2011 yılında araştırma geliştirme harca-

malarının tutarı milli gelirin yüzde 0,8'i kadardı. Buna göre 2023'e kadar araştırma geliştirme harcamalarının milli gelire oranı 2.5 katına çıkartılacaktı. 2021 yılına gelindiğinde araştırma geliştirme harcamalarının milli gelirdeki payı ancak yüzde 1,13'e çıkmıştı. Araştırma geliştirmenin milli gelirdeki payını 2.5 katına çıkartma hedefine karşın pay ancak 1.5 katına çıkartılabilmiş. Yani kat edilmesi gereken yolun ancak üçte birine ulaşılabilmiş. Bilimsel teknolojik gelişme cephesinde, sorun sadece bu konuya ayrılan bütçenin yeterince artmamış olmasıyla da sınırlı değil. Bu konudaki asıl büyük tahribat, üniversitelerin giderek daha fazla cendere altına alınarak, bilimsel gelişmenin önünün tıkanması oldu.

***

Tüm bu yalanlar yüksek sesle tekrarlanıp dururken kapitalist sömürü sistemi tam gaz işledi. Erdoğan'ın müteahhit çetesi üzerinden yürüyen yolsuzluk çarkı dizginsiz bir şekilde işledi. Yandaş müteahhitlere peşkeş çekilen kamu-özel işbirliği projelerindeki gelir garantisi cingiliği ile sadece bugünün kaynakları değil, gelecek yılların kaynaklarının da bu müteahhit çetesine akması "garanti altına" alındı.

Bu süreçte hem aileler hem de ülke borç batağına saplandı. Türkiye'nin dış borçlarının milli gelire oranı 2011 yılında yüzde 38,3 düzeyindeydi. Haziran 2022 itibarıyla dış borçların milli gelire oranı yüzde 53,7'ye tırmanmış durumda.

Aileleri borçlandırma politikası da son tahlilde kapitalist sömürüyü arttırmaya hizmet etti. Borçlanan aileler bankaların haciz tehdidi altında çalışma hayatında daha düşük ücret ve daha kötü koşullarda çalışmaya razı olmak durumunda kaldılar. Son yıllarda kur artışıyla Türkiye dünyada emeğin en ucuz olduğu ülkelerden birisi haline geldi. Öte yandan özellikle son bir yılda çığırından çıkan enflasyon, emek sömürsünü en vahşi düzeylere çıkardı.

Bunu emeğin milli gelirden aldığı payın hızla düşmesinde de görüyoruz. 2020 yılının ilk çeyreğinde emeğin milli gelirden aldığı pay yüzde 34,93 düzeyinde iken 2022'nin ikinci çeyreğinde bu oran yüzde 22,67'ye kadar düştü. Bu kadar kısa sürede emeğin milli gelir pastasından aldığı 3 dilim payın birisini kaybetmesi, sömürü oranlarının nasıl hızla arttığına bir kanıt.

Kapitalist sömürü böyle artarken Erdoğan rejimi buna sadece ekonomik düzenlemeleriyle destek vermekle kalmadı, baskıları ve kısıtlamaları her alanda artırarak da bu süreci besledi.

Erdoğan, bu sömürü ve soygun çarkını sürdürebilmek için raf ömrü biten 2023 hedefleri yalanın yerine şimdi bir

yenisini piyasaya sürüyor. Buradaki bir diğer amacı da yeni hedefler ortaya koyuyormuş havası yaratıp, 2023 hedeflerinin yalandan ibaret olduğunu gözlerden kaçırmak.

Erdoğan'ın şimdi sarıldığı "Türkiye Yüzyılı" masalı da yalandan ibaret. Erdoğan bu kez rakamlara dayalı hedeflerden söz etmekten kaçınıyor. Bunun yerine daha soyut, rakamlar üzerinden değil, kavramlar üzerinden bir hikaye yaratmaya çalışıyor.

Ama bunların tamamen yalan olduğu daha baştan belli. Çünkü Erdoğan rejiminin bugün ısrarla ve şiddetle uyguladığı ne kötülük varsa, bunların tam tersi "Türkiye Yüzyılı Vizyon Belgesi"nin vaatleri olarak pazarlanmaya çalışılıyor. Erdoğan'ın vadettikleri ile bugün tüm tepkilere rağmen ısrarla uyguladıkları arasında apaçık bir çelişki var.

Türkiye yüzyılı adıyla internet sitesinde yazılanlara bakınca bu çelişki her adımda karşımıza çıkıyor:

İlk maddede sürdürülebilirlikten bahsediliyor. Rant uğruna her türlü doğa ve çevre tahribatını gözünü kırpmadan ve zora da başvurarak dayatan Erdoğan, bu madde altında çevreyi korumanın sürdürülebilirlik için önemini anlatmaya kalkıyor. Ekonomi alanında ise özellikle son bir yıl içinde açıkladıkları her önlemin uygulamasının yarattığı yeni sorunları giderebilmek için çoğu zaman ilkiyle çelişen yeni uygulamalar ortaya koyan ve ekonomi çerçevesini içinden çıkılmaz bir karmaşaya sürükleyen, sürekliliği olan hiçbir programı olmayan bir iktidar var karşımızda.

Türkiye yüzyılı "huzurun yüzyılı" diye tanımlarken de şu ifadelerle yer veriliyor: "Farklılıkları huzur ve refahın gölgesinde buluşturan bir yönetim anlayışı ile ilerleyeceğiz. Türkiye Yüzyılı bölüşüm ve girişimde adil bir dengenin güvencesi olacaktır." Oysa biliyoruz ki Erdoğan yönetimi, farklılıklara tahammül edemeyen, uygulamalarına itiraz edenleri şiddetle sindirmeye çalışan bir iktidar. Erdoğan'ın bölüşümde adaletten söz etmesi ise artan yoksulluk ve bozulan gelir dağılımı gerçeği karşısında küfür yerine geçecek bir yalan olabilir.

"Kalkınma yüzyılı" başlığı altında, Erdoğan yönetiminin attığı adımların dünyada bir kalkınma ekolü olarak anılacağı iddia ediliyor. Oysa bugün Erdoğan yönetiminin uyguladığı ekonomi politikaları dünyada sadece alay konusu oluyor. Bu yüzden Türkiye'nin kredi derecesi "müflis ülke" düzeyine düşürüldü. Bu yüzden Türkiye dünyada en yüksek faizle dış borç bulabilen ülkelerin başında yer alıyor. Bu yüzden Türkiye, özellikle son 10 yıldır kalkınmada hep patinaj halinde. Bu yüzden milli gelir ve kişi başına gelir 10 yıl

öncesinden bile daha düşük. Bu yüzden gelir dağılımı daha da bozuk, bu yüzden yoksulluk giderek daha da derinleşiyor ve yaygınlaşıyor.

"Değerlerin yüzyılı" başlığı altında, "Bu emanet binlerce yılın farklılıklarını ve değerlerini sahip çıkmak zorunda olduğumuz bir ortaklığa taşımıştır. Kültürel ve sosyal ahengin güvencesi olan ortak değerlerimiz Türkiye yüzyılı nesillerine de pusula olacaktır" deniyor. Oysa hepimiz yüzlerce kez tanıştık ki Erdoğan rejimi, tarikatlarla içiçe kendi değerlerini tüm topluma dayatan, farklı değerlere düşman gözüyle bakan, çeşitli yollarla farklı kimliklerin varlık koşullarını sürekli kısıtlamaya çabalayan politikalar izliyor. Bunun en son örneği, yasa çıkartarak Alevi cemevlerini Kültür Bakanlığı'na bağlamak ve Aleviliği bir inanç olarak değil, kültürel bir farklılık olarak tescillemeye kalkışmak oldu.

"Barışın yüzyılı" başlığı altında, Erdoğan Türkiye'sinin bölgesinde "barışın yegane gücü" olduğu iddiası yer alıyor. Çevresindeki ülkelerin neredeyse tamamıyla sürekli gerilimler yaratan, komşu ülkelerde işgalci konumunda olan, Suriye başta olmak üzere birçok ülkede iç savaş kışkırtıcılığı ve iç savaşta bir tarafın destekçisi olan bir rejimin, kendini "barışın yegane gücü" olarak tarif etmesi kargaları bile güldürecek bir kuyruklu yalan olabilir ancak.

Aynı madde altında "Jeopolitik konumumuz çevresinde bulunan çalkantılı zemine karşın sınırlarımız içinde barış, refah ve istikrar tesisini oluşturuyoruz" lafları yer alıyor. Ülke içinde sürekli kamplaşma ve kutuplaşmayı körükleyen, muhalif tüm kesimlere karşı her türlü baskı ve şiddeti uygulayan, özellikle Kürt halkına ve siyasetçilerine karşı şiddetin her yoluna başvuran Erdoğan iktidarının bu laflarla kimseyi kandırması mümkün değil.

"Haklının yüzyılı" başlığı altında "insan haklarına saygı"dan bahsedildikten sonra, "Dokunulmaz temel hak ve hürriyetlerin eksiksiz yaşanabildiği, bunların her türlü akıl dışı otorite karşısında korunduğu Türkiye Yüzyılı'nda, Cumhuriyet tarihinin en büyük demokratikleşme hareketini başlatarak demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işlemesi, ideal anlamıyla uygulanabilmesi için siyasi, etnik, mezhepsel ve kültürel tüm farklılıklarımızın haklarına sahip çıkıyoruz" deniyor. Tüm temel hakların ve özgürlüklerin kısıtlandığı ve baskı altında olduğu, kendi siyasetiyle uyuşmayan her türlü siyasi, etnik, mezhepsel ve kültürel kesimlerin sesini kısmak için elinden geleni ardına koymayan Erdoğan rejiminin bu lafları etmesi, ancak toplumla alay etmek anlamını taşıyabilir...

Boş vaatlere kanmak sefaleti kabul etmektir!

N. Kaya

AKP şefleri seçimlere hazırlık kapsamında asgari ücrete “olağan” zamanlara göre daha yüksek bir zam yapacaklarını propaganda ediyor. Erdoğan iktidarının borazanlığını yapan medya kuvvetleri de asgari ücret konusunda şimdiden ‘seferberlik’ haline girmiş görünüyorlar. Toplumsal desteğinin düşüş halinde olduğunu gören rejimin etkileri tutuşmuş ve bu gidişatı değiştirmek için ‘sopa-havuç’ politikasına odaklanmıştır. Bir tarafta sahte vaatler, öte tarafta baskı ve zorbalıkta sınır tanımayan icraatlar...

Toplumun ezici çoğunluğu için kanaan yara haline gelen ekonomik, siyasal, sosyal sorunları derinleştiren Saray rejimi, tam bir pişkinlikle “çözerse yine biz çözeriz” safatasını öne sürüyor. Bu tablo, saraylarda sefahat süren sahtekar takımının seçimlere kadar ‘hayal satma’ oyununu devam ettireceklerini gösteriyor. AKP-MHP iktidarı bugüne kadar sermayenin “demir yumruğu” oldu ve tabiri caizse ‘işçi sınıfının annesinden emdiği sütü burnundan getirdi.’ Hal böyleyken Saray aveneleri pişkin vaazlar veriyor, “yapacağız, edeceğiz” lafları ederek utanmadan ortalıkta dolanıyorlar.

Asgari ücreti açlık sınırının yaklaşık 2 bin lira altına düşüren AKP-MHP iktidarının utanmadan vaatlerde bulunması, işçi sınıfıyla alay etmekten başka bir anlam taşımıyor. Geçtiğimiz yıl yine aynı şekilde seçim yatırımı olarak asgari ücrete yüzde 50 zam yapıldı. Ancak şubat ayı gelmeden ücretler erimeye başladı. Zira enflasyon ücret artışını hızla katladı. Yani ‘yüksek zam’ yapıldıktan sonra asgari ücret açlık sınırının altına düştü.

AKP şefleri bir süreden beri asgari ücrete ‘yüksek’ bir zam yapılacağı yönünde sahte vaatler yayıyorlar. Oysa işçiler bu süre zarfında yüksek enflasyon karşısında ücretlerine yapılan zammın hiçbir kıymeti harbiyesi olmadığını yaşayarak gördüler. AKP şefleri de bu durumu göz önüne alarak sahte vaatlerini pazarlamaya başladılar. Pazarlamacı takımından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, 11 Kasım’da TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda yaptığı konuşmada, “Enflasyonun reel ücreti geriletken etkisini ortadan kaldıran bir asgari ücret olacağından emin olun” dedi. ‘Yalandan kim ölmüş?’ demişler. ‘İşçimizi enflasyona ezdirmeyeceğiz’ palavrasını AKP

şefi başta olmak üzere birçok kişi zaman zaman dile getiriyor. Riyakarlık iliklerine kadar işlediği için, aynı yalanı döne döne söylemekte hiçbir sakınca görmüyorlar.

Seçimler yaklaşırken, gerici-faşist rejimin asgari ücret üzerinden manevra yapmasının gerisinde işçi sınıfının geniş kesimlerinin bu sefalet ücretine mahkum edilmiş olması var. Saray rejimi Türkiye’yi bir ‘asgari ücretliler ülkesi’ haline getirdi. Asgari ücretle çalışanların oranı yüzde 50’ye yükselirken, işçilerin önemli bir kesimi ise bunun da altında ücret alıyor. Sınıfın diğer kesimleri ise, asgari ücretin biraz üstünde ücret alıyor. Yani AKP-MHP suç ortalığıyla açlık sınırının altına çekilen asgari ücret, çalışanların ‘ortalama ücreti’ haline getirildi. Asgari ücret, sermaye iktidarının toplumla yaptığı en büyük sözleşme olması nedeniyle son derece önemlidir.

2022 yılı, asgari ücrete yüksek zam yapılmasına rağmen yoksul emekçilerin geçim sıkıntısını en çok hissettikleri yıllardan biri oldu. Zira Saray rejiminin körüklediği kur krizi, TL’nin döviz karşısında değer kaybetmesiyle trmanışa geçen enflasyon, işçi ve emekçileri nefes alamaz duruma getirdi. Yapılan fahiş zamlardan dolayı işçi ve emekçiler temel tüketim maddelerine ulaşmakta zorluk yaşarken, milyonlar sağlıklı beslenme imkanından bile mahrum duruma düşü-

rüldü.

Bu felaketin sorumlusu olan AKP şefleri tam bir pişkinlikle “biz çalışmamızı enflasyona ezdirmedik” laflarını etmeye devam ediyorlar. Gerçek şu ki, işçi ve emekçilerin iliklerine kadar hissettiği enflasyonun yanından bile geçemeyen TÜİK enflasyonu baz alınarak asgari ücrete yapılacak olan zamlarla işçiler yine açlığa mahkûm edilecekler. Açlık sınırının bugünden 7.552 TL olduğu düşünüldüğünde, vaatlerin sahte olduğu, işçilere yine sefalet ücretini dayatacaklarını görmek için kâhin olmaya gerek yok. Ayrıca göstermelik artış vaadiyle illüzyon yaratılmak istense de şubat ayı gelmeden asgari ücretin, yüksek enflasyonla pul çevrileceği şimdiden ön görülüyor.

İŞÇİLER BU EZBERİ BOZMALI!

Aralık ayında yine bir seremoni yaşanacak. İşçi sınıfı için ‘şer üçlüsü’ anlamına gelen kapitalistler, sendika bürokratları ve sermaye rejimi temsilcileri art arda bir araya gelecek ve sermayenin isteklerini masaya yatacaklar. Kapının ardında kalan işçiler ise sefaletin ağır yükü altında ezilmeye devam edecek.

Türkiye’de en büyük en can alıcı toplu iş sözleşmesi haline gelen asgari ücretin belirlenmesinde sendikaların aldığı tutuma bakıldığında, işler acısı bir tabloyla

karşılaşıyoruz. “İleri sendika” olduğunu iddia eden ve kendine diğerlerinden farklı bir misyon biçen DİSK, birtakım açıklamalarla süreci geçiştirirken, sermaye iktidarının aparatına dönüştürülen Türk-İş ve her zaman din tacirlerinin arka bahçesi olan Hak-İş ise rejimin söylemlerini meşrulaştıran utanç verici tutumlar alacak, bir kez daha işçi sınıfı içerisinde sermayenin ‘Truva atları’ rolünü oynayacaklardır.

Emekçilerin ezici bir çoğunluğunun hayatını cehenneme çevirenler kirli oyunlar kurarken, işçi sınıfının ‘pasif bir seyirci’ gibi süreci tribünlerden izlemesi aklın alacağı bir şey değil. Asgari ücret gibi önemli bir konuda bile edilgenliğin sürdürülmesi, işçi sınıfının kendi topuğuna sıkması anlamına gelecektir.

İşçiler, insanca yaşayacak bir ücret istiyorsa ilk önce, sermaye iktidarının estirdiği ‘zehirli havayı’ yutmayı reddedip pasif bekleyişten bir an önce çıkmalı. AKP-Erdoğan rejimi, bu zehirli havayı işçileri sersemletip oylarını almak için estiriyor. 20 yıldan sonra bu kadar küstahlık, sarayda sefahat süren zevatın işçi sınıfıyla küstahça alay etmesi anlamına geliyor. İşçi sınıfı Saray rejiminden hesap sorma bilinciyle, insanca yaşamaya yeten bir asgari ücret için şimdiden fabrikaları birer kaleye çevirerek mücadeleye hazırlanmalıdır.

Kapitalistlerin suç ortağı sendika bürokrasisi!

N. Kaya

Saray dalkavuklarından Türk-İş şefi Ergün Atalay'ın basına ara sıra kendini hatırlatan demeçler vermek dışında pek meziyetinin olmadığını biliyoruz. İşçi sınıfının biriken temel sorunlarına karşı adeta kör, sağır ve dilsiz olan bu zat, taban basıncına artık kayıtsız kalamaz duruma her geldiğinde yaptığı yuvarlak açıklamalarla durumu geçiştirmede adeta ustalaşmış bulunuyor.

Misyonu ve görevi sermayeye uşaklık ve saray rejimine yaranmak olan Türk İş ağasının, geçtiğimiz yıllarda yaşadığı "açık mikrofon" hezimetini ile gerçek yüzü ortallıklara saçılmış ve işçi ve emekçilerin gözünde itibarı yerle bir olmuştu. Buna rağmen yıllardır yapıştığı koltuğunda saltanat sürmeye devam ederken, sermayeye yaptığı hizmette zirve yaptığına tanık olmaktayız. Bugüne kadar işçi sınıfının uğradığı her hak kayıplarının baş sorumlularından biri olan Türk-İş şefi, yine hariçten gazel okudu. Geçtiğimiz günlerde gelir vergisi, asgari ücret, taşeron ve EYT'liler konusunda açıklama yapan Ergün Atalay, gelir vergisinin mayıs sonu-haziran başında yüzde 27'lik vergi dilime girdiğini ifade etti ve şunları ekledi: "Bu sürdürülebilir, devam edecek adil bir sistem değil. Bas bas bağıyorum, Sayın Nebati duymuyor."

Bütün yetkilerin "tek adam"da toplandığını gayet iyi bilmesine rağmen Saray'ın kuklası Maliye Bakanı Nebati'yi muhatap seçmesi, söylediklerinin ne kadar karşılıksız olduğunu gösteriyor. Bir yandan Saray'daki tek adama yaranmayı elden bırakmıyor, öte yandan "elimden geleni yapıyorum" havası estirerek işçileri kandırmanın yolunu arıyor. Oysa oturduğu koltuktan yaptığı bu açıklamalarla sermaye rejimini "hizaya sokma" konusunda hiçbir inandırıcılığı yok. Gerçekten sesini duyurmak gibi bir niyeti olsaydı yapacağı şey açıktır. O da kendi konfederasyonuna bağlı tüm işçileri harekete geçirmek ve onları eylemli bir mücadele hattına sokmaktır. Bakın bakalım, o zaman sağır olan kulaklar nasıl da birdenbire duyuyorlarmış. Ama işçileri mücadeleye sevk etmek Saray dalkavuklarının ne haddine, maazallah sermaye iktidarı ve kendi "beka"sını tehlikeye sokacak işler başına gelebilir.

Türkiye'nin en çok üyeye sahip konfederasyonun başına çöreklenmiş Ergün Atalay, asgari ücret başta olmak üzere birçok konuda, sermaye rejiminin arkasında saf tutarak bostan korkuluğu görevini yerine getirmektedir. Genellikle sermaye rejiminin politikalarını güçlen-

direcek şekilde rica-minnet açıklamalarla hep gündeme gelen Atalay'ın vergi dilimi konusunda bazı ifadelerindeki tonlama değişikliğinin sebebinin işçilerin ortaya koyduğu tepkide aramak gerekir.

Çünkü, yüksek enflasyonla gün geçtikçe alım gücü düşen işçilerin, buna bir de ücretlerindeki vergi kesintisinin daha ilk aylardan itibaren eklenmesi hayatları katlanamaz noktaya getirmiştir. Çoğunlukla sendikalı işçilerin yaşadığı bu sorun, sendikacıları da zorunlu olarak bu konuda bir çift söz söylemeye itmiştir. Fakat sermaye sınıfının çıkarını ön planda tutan sendika bürokratları, bu konudaki taleplerini sermaye iktidarına sunarken, sermayedarlara helal gelsin istemiyorlar. Bunun için işçi ve emekçilerin cebinden kesilen fonlardan ya da devlet bütçesinden karşılanması kaydıyla bir değişikliğin

yapılmasını talep ediyorlar. Bundandır ki asalak patronlarla sendika bürokratları vergi dilimi konusunda benzer açıklamalar yapıyorlar. Böylece sendika bürokratları, sermayedarların canını sıkmadığı müddetçe, istedikleri gibi "yaygara" koparabilir ve işçilere mavi boncuk dağıtabilir.

Tüm bunlar tekrar tekrar şunu gösteriyor ki; işçi sınıfının bugün yaşadığı sefalet koşulları ve katmerli köleliğin tek sebebi sermaye sınıfının aşırı kâr hırsı ve sömürü düzenidir. Bu düzenin "sonsuz bekası" için de sermaye iktidarı uyguladığı baskı politikaları ve kapitalistlere sunduğu sınırsız destekle iş başındadır. Tüm bunlara ek olarak, işçi sınıfının tepki göstermemesi ve mücadele etmemesi için de sendika ağaları sermayenin birer ajanı gibi sınıfın içinde çalışmaktadır. Bugün de işçi sınıfı adeta "şeytan üçlüsü" tarafından kuşatılmış durumdadır.

İşçi sınıfının bu çemberi kırması için ilk önce sırtında birer kambura dönmüş sendika bürokrasisiyle hesaplaşması gerekiyor. Sermaye düzeninin dayattığı kölelik koşullarına ancak mücadelesinin önünde engele dönüşen sendikal kasti alaşağı ederek karşı çıkabilir. Sermaye sınıfına sürekli kan taşıyan ve işçi sınıfını kötürümleştiren sendikal düzeni yıkmak ancak işçi sınıfının tabandan birliği ve fiili-meşru mücadelesiyle mümkün olacaktır. Kapitalistleri, saray rejimini ve sendika bürokrasisini hedef tahtasına koymadan yürütülecek her mücadele ise eksik kalacaktır. O yüzden "Sınıfa karşı sınıf!" şiarını rehber edinerek ve şer üçlüsüne karşı topyekûn bir mücadele vererek işçiler geleceğini kazanabilir.

Bir tarih nasıl da lime lime ediliyor nasıl da sermaye önünde biat zemini kuruluyor. DİSK her gün tarihine yeni bir leke vurarak ilerliyor. Belediyelerde işçiler düzen muhalefetine koltuk kapma uğruna toplu sözleşmelerde ihanete uğruyor. Metal sektöründe MESS'e boyun eğiliyor. Tekstil sözleşmelerinde ihanetin ardı arkası kesilmiyor. Diğer yanda iş cinayetleri durak bilmiyor. Ama bu durum DİSK'i uzaktan yakından ilgilendirmiyor. Ne başını ne sonunu... çünkü

DİSK'in kirletilen tarihi...

buna dair bir program yok, ilke yok, yol yok! Bir burjuva partisi gibi nerede işçi düşmanı var, DİSK orada bitiyor. Ağzlarında aynı klişe kelimeler "demokrasi ve özgürlük!" Yani şu fabrikalarda işçiye düşük ücreti, mobbingi, işsizliği, ölümü reva gören «demokrasi ve özgürlük».

İşçilerin sendikalaşma hakkına saldıran, polis copunu ve kelepçesini takan

"demokrasi ve özgürlük".

Açıkçası DİSK'in tarihine her gün yeni bir kara leke vuruluyor.

Biliyoruz, DİSK'in tarihini sizler yapmadınız, hangi bedeller üzerinden DİSK ortaya çıktı, hangi mücadeleler üzerinden kendini var etti biliyoruz. Siz şu anda o mirası yiyor, o tarihi silme görevi görüyorsunuz yaptıklarınızla...

Tarih işçi sınıfını göreve çağırıyor, dönem ve şartlar buna uygun biçimde ilerliyor. 2022 yılı buna bir hazırlıktı ve bu yükü omuzlarında tutmaya çalışan biz sınıf devrimcileri işçi sınıfının davasını büyütme görevine dört elle sarılacağız. O sığındığımız koltuklarınızı Çimsetaş işçisini kenara attığınız gibi biz de sizin o kokuşmuş bürokrasinizi yıkıp bir tarafa atacağız, yakındır.

İZMİR'DEN BİR DEMİR-ÇELİK İŞÇİSİ

TOMİS: Şiddet varsa direniş de var!

DİLBENT TÜRKER'İN BACAĞINI KIRANLAR HESAP VERECEK!

Mirabel Kardeşler, Dominik Cumhuriyeti'nde diktatörlüğe karşı mücadele ettikleri için tecavüze uğradı, ardından katledildi. Mirabel Kardeşler katledilse de, direniş çılgınlıkları dünyanın birçok yerinde aynı şiddete maruz kalan milyonlarca kadına ulaştı. Fabrikalarda, tarlalarda, işyerlerinde baskıya, tacize ve tecavüze, sömürüye, eşitsizliğe uğrayan her bir kadının mücadelesine ışık oldular. 25 Kasım'ın Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü olarak ilan edilmesini sağlayan da kararlı ve inançlı işçi, emekçi kadınların mücadelesi oldu.

Ülkemizde de her yıl on binlerce kadının bir araya geldiği 25 Kasım eylemlerinde ise polisin işkence görüntüleri ile adeta şiddet filmi çekiliyor. Krizin sonuçlarından en çok etkilenen işçi, emekçi kadınların ses çıkarması, bir araya gelmesi, dayanışması engelleniyor. Çünkü baskı ve şiddette sınır tanımayanların hizmet ettikleri kapitalist sistemin çıkarları bunu gerektiriyor. Çünkü kadın emeğini ucuz ve güvencesiz olarak görüyorlar. İşyerlerinde baskı, mobbing, ayrımcılık eksilmesin istiyorlar. Hayat pahalılığı, zamlar, artan kiralara, işsizlik, kölece çalışma koşulları almış başını giderken, evine ekmek götüremeyen, çocuğuna süt alamayan, barınamayan kadınların sorunları onları ilgilendirmiyor. İşyerinde, sokakta, evinde şiddete maruz kalan kadınların korkmasını, sinmesini bekliyorlar. Korku yaratmak, baskı kurmak için sermaye devletinin tüm imkanları seferberliği ediliyor. İşe yaramayan yargı kararları, sözde güvenlik altında olan binlerce kadının katledilmesiyle, tepki gösteren kadın örgütlerine yönelik saldırılar ile gerici AKP-MHP iktidarının politikalarıyla

kadınlar dört bir taraftan kısıtlanıyor. Ama tüm çabalar nafile! Nafile diyoruz, çünkü 25 Kasım günü ülkenin birçok yerinde sokaklara, meydanlara çıkan işçi, emekçi kadınlar korkmadıklarını, itaat etmediklerini bir kez daha gösterdi. Özellikle İstanbul Taksim eylemlerinde kadınların direnişi, mücadelesi hepimize örnek olmaya devam ediyor. Kadınlar cephesinde kararlı bir direniş sürüyor.

Alanlara, meydanlara çıkan kadınlara yönelik şiddetin bizzat sorumlusu olan polis şiddetinden geriye kalanlar ise darp, gözaltı, ters kelepçe, avukat hakkının gaspedilmesi oldu. Sinbo direnişçimiz ve MYK üyemiz Dilbent Türker de İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları ile katıldığı Taksim eyleminde polis şiddetine maruz kaldı. Katillerin, tecavüzcülerin elini kolunu sallayarak gezdiği bir ülkede tepki gösteren, direnen, örgütlenen kadınların

önüne polis barikatları dikiliyor. Nerede bir grup kadın bir araya gelse etrafları onlarca polis ile çevriliyor.

Azgın polis şiddeti sonucu yöneticimizin bacağı iki yerinden kırılmıştır. İşkencede sınır tanımayan polis, Dilbent Türker'i yere yatırıp üzerine basmıştır. Polisin fiziki şiddetini psikoloji şiddet takip etmiştir. Sendika yöneticimizin bacağı kırıldığını bağırmasına rağmen, işkenceye devam eden polisler, "Bacağı kırıldı, olmaz öyle şey" diyerek sendika yöneticimizle adeta alay etmiştir.

"Kadına El Kal-ka-maz", "Kadına şiddet insanlık suçudur" diye açıklama yapıp, ardından alanları kadınlara yasaklayan İstanbul Valiliği ve polis eliyle kadınlara yönelik ağır işkencenin sorumlusu olan İstanbul Emniyeti, kadınlara el kaldırmış ve insanlık suçu işlemiştir.

Kadına yönelik bu nefrete, bu yasakçı tutuma, bu işkenceye yabancı değiliz.

Kadına yönelik şiddet, yasak kararı ile başlayıp, fiziksel ve psikolojik şiddetle devam etmiştir. Çünkü yaşamın olduğu her alanda kadınların eşitlik, özgürlük mücadelesinin de olduğunu biliyorlar. Yaşamın yarısı olan kadınların kavganın yarısının da olduğu bilinciyle hareket eden Dilbent Türker, milyonlarca işçi, emekçi kadınların sesidir. Sinbo fabrikasındaki ağır çalışma koşulları ve düşük ücretlere karşı anayasal hakkı olan sendikal faaliyet yürüttüğü için işten çıkarılan Dilbent Türker, fabrika önünde direnirken de fabrikanın bölüm şefi tarafından saldırıya uğramıştı. Fabrikada şiddete uğrayan bir kadın işçinin, 25 Kasım günü polis eliyle de şiddete uğraması kadına yönelik şiddetin toplumsal yaşamın tüm alanlarında olduğunu göstermektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelemiz sürecektir. Fabrikalarda, atölyelerde işçi, emekçi kadınların yaşadığı sorunlara karşı kadın-erkek el ele örgütlü mücadeleyi büyüteceğiz. Dilbent Türker'e yönelik polis işkencesinin takipçisi olacak, sorumlular hakkında gerekli tüm hukuki süreçleri başlatıyoruz. Kadına yönelik şiddete karşı mücadele eden tüm siyasi parti, sendika, kadın örgütlerini, platformları haklı davamıza sahip çıkmaya, davamızın takipçisi olmaya çağırıyoruz.

AKP-MHP iktidarının kadın düşmanı politikalarına, kadına yönelik şiddete karşı mücadeleyi büyütme, Dilbent Türker'in davasına sahip çıkmaktan geçiyor. İran'dan Türkiye'ye mücadelenin en ön saflarında direnmeye devam eden kadınları selamlıyor, sokakları, meydanları terk etmiyoruz.

TÜM OTOMOTİV VE METAL İŞÇİLERİ SENDİKASI (TOMİS)

26 KASIM 2022

Tescilli işçi düşmanı Murat Koçak yine tek başına aday.

Çerkezköy metal işçisi, kardeşler;

Haftalardır TM'nin fabrikalarında delege belirleme süreçleri yaşandı. Bilmediğimiz gibi Murat Koçak ve şürekâsı kendi adaylarını belirledi. Bizlere seçim süreci ile ilgili hiçbir bilgi verilmedi. Ne de olsa biz işçiyiz, makinenin bir parçasıyız, düşünmeyiz, karar veremeyiz. En iyisini onlar bilir, bizim adımıza onlar

Çerkezköy TM'de seçim var!

karar verir.

Ama gerçekte öyle midir?

Onlar dediğimiz, sendikal bürokrasi-dir, sendika ağalarıdır. Onların tek derdi, sermayenin sömürsünün sorunsuzca sürmesidir. Bu sömürü çarkında da kazanılan milyonlardan bir parça alıp, zev-

ki sefa sürmektir.

Onlar sermaye sınıfının safında, sömürüyü, yoksulluğu temsil ediyor. Bize karşı tek ses olarak, örgütlü bir sınıf olarak saldırıyorlar.

Bizim yapmamız gereken açıktır. Sermayeye ve onun tüm temsilcilerine kar-

şı mücadeleyi yükseltmek. Önümüzde TM seçimleri var. Biz ses çıkarmazsak, bir sonraki dönemde ezilmemiz için, daha fazla yoksullaştırılmamız için canla başla çalışacak yönetim gelecek. Murat Koçak ve ekibi gelecek.

Buna izin vermemek için, fabrikalarda bölüm bölüm bir araya gelelim. Sorunlarımızı tespit edelim ve kendi adaylarımızı çıkartalım.

TRAKYA METAL İŞÇİLER BİRLİĞİ

Nersoy Tekstil'de kölelik koşullarına karşı direniş!

Zonguldak Çaycuma Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) bulunan Nersoy Tekstil'de sendika üyesi 25 işçi işten atıldı. Zonguldak Valiliği'nin yasaklaması nedeniyle OSB'ye girişlerine izin verilmeyen işçiler, iki aydır direnişlerini OSB önünde sürdürüyor. Hak-İş'e bağlı Öz İplik-İş Sendikası'na üye oldukları için işten atılan kadın işçilerle konuştuk...

"HAMİLE KALAN KADINLAR İŞTEN ÇIKARILIYORDU"

Fatma, Nersoy Tekstil'deki çalışma koşullarını, sendikalaşma ve direniş sürecini şu şekilde aktardı:

"11 aydır Nersoy Tekstil'de çalışıyordum. Sendikaya üye olunca işten atıldım. Asgari ücrete çalışıyorduk, prim vs. başka bir şey de yoktu. Sendikacıları kapının önünde gördüm, pankartlarından numara aldım ve daha iyi şartlarda çalışmak için sendikaya üye oldum. Fabrika yönetimi öğrenince işten çıkarıldım.

Hamile kalan kadınlar işten çıkarılıyordu. Senelik izinlerimiz kullandırılmıyordu. Acil işimiz olunca bile önceden söylememizi istiyorlar ve izin vermiyorlardı. İzin alırken hep problem oluyordu. İzin alırken çekiniyorduk. İzin istediğimizde 'Şu gün gitsen olmaz mı, gitmesen olmaz mı, işler yoğun' gibi gerekçelerle izin vermiyorlardı. Tuvalet yasağı uyguluyorlardı. Her zaman tuvalete gidemiyorduk, gittiğimizde kameralardan görüp uyarıyorlardı. Kadın işçiler sözlü tacize maruz kalıyordu. Sayı baskısı vardı."

Fatma son olarak kadın işçilere "Hiçbir şeyden çekinmeden sendikaya üye olsunlar, haklarını arasınlar" diye seslendi.

"İŞYERİ KÜÇÜLÜYOR DİYE ÇIKARILDIK AMA FABRİKA BÜYÜYOR"

Bir başka direnişçi işçi üç ay önce işten çıkarıldığını ve bir aydır direnişte olduğunu belirterek şunları ifade etti:

"Sendikaya üye olduğumuz öğrenince işten atıldık. 'İşyeri küçülmeye gidiyor' diyerek işten çıkardılar bizi ama küçülmüyor. Fabrika inşaat halinde, bir yandan büyüyor.

İçerde baskılar yoğun. Özellikle tuvalet ve seri üretim baskısı çoktu. Seri üretim ve sıfır hata iş bekliyorlardı. Küçük bir hatada tutanak tutuluyordu. Erkek-kadın ayırmaksızın sürekli bir baskı altındaydık.

Arkadaşlarımız taciz yaşadığını söyledi. Bir arkadaşımız kaza geçirmiş, inanamışlar, rapor almış. 'Bakalım nerende yara, morluk var mı?' diye bakmak istemişler. Başka şeyler yaşayan arkadaşları-

mız da var.

Sendikayla birlikte işimize iade edilmek istiyoruz. Sendikacı çalışmak istiyoruz. İçerde çalışan arkadaşlarımız korkuyorlar. Ben onlara 'Korkmasınlar. Sendika bizim yasal hakkımız' demek istiyorum."

"BASKI VE AYRIMCILIK SON BULSUN İSTİYORUZ"

16 Ağustos'tan beri mücadele ettiklerini belirten Özlem, Nersoy Tekstil'de işçiler arasında ayrımcılık yapıldığını belirterek şunları ifade etti:

"Psikolojik baskı, mobbing ve ayrımcılık çoktu. Mola saatleri dışında tuvaletlere gitmemiz izin vermiyorlardı. Çalışırken başımızda dakika tutuyorlardı. Seri şekilde ama sıfır hata ile çalışmamız isteniyordu. İkisini birden yapmamız mümkün değil. Sıfır hata ile çalışırken adetlerimiz düşüyor, adetleri yüksek tutunca da

hata çıkıyordu. Hata çıkınca da 'bunu nasıl görmezsin, utanmıyor musun?' diye fabrikanın ortasında bağıyorlardı. Hata çıkacak, bağıracaklar diye çok tedirgin oluyorduk.

Tuvaletleri kilitlediler. 'Mola saatleri dışında gitmeyeceksiniz' diyerek yasakladılar.

Sendikalaşma başlayınca fabrika bahçesine çıkmamız da yasaklandı. Arka tarafta tuttular bizi. Servisleri bile sendikacıları görmeyelim diye fabrikanın kapısının önüne dibine getirip, bizi kapalı yerde beklettiler. Mola saatlerinde bile fabrika bahçesine çıkıp dolaşamıyorduk.

Üretim sorumlusu bir gün bizi topladı. 'Adetleriniz çok düşük. Sizi servislere bindirir hepinizin çıkışını veririm. Daha önce nerde çalıştığınızı biliyorum, resmen bokun içinden geldiniz burada çalışıyorsunuz. Buradan daha iyisini bulamazsınız. Buradaki en iyi imkanları biz veriyoruz' diye bağırdı, küfürlü konuştu. Halbuki diğer yerlerden hiçbir farkı yok. Onlar da asgari ücret onlar da mesai veriyor. Kıdem tazminatı yok, 10 yıllık çalışanla yeni giren arasında en fazla 100 TL fark var.

Sendikalaşmak bizim anayasal hakkımız. İçerdeki baskı ve ayrımcılık son bulsun istiyoruz. Hem sendikanın tanınmasını hem de bizim işe alınmamızı istiyoruz. Özellikle içerdeki arkadaşlarımıza seslenmek istiyorum: 'Korkmayın. Güçlü olun, bize destek olun.'"

Seçimler ve sol ittifaklar

“Son yıllarda seçimler solun tablosunu daha iyi anlayabilmek, kimin gerçekte ne olduğunu ve nerede durduğunu daha açık biçimde görebilmek için paha biçilmez veriler sunmaktadır. Şu veya bu parti ya da grubun gerçek konumunun, bilincinin ve yöneliminin ne olduğunu daha açık, somut ve kesin biçimde anlamak istiyorsanız, seçimler dönemindeki tutum ve politikasına bakınız, o parti ya da grubun gerçeğini bütün açıklığı ile görme olanağı bulursunuz.” (Seçimler, Sol Hareket ve Devrimci Sınıf Çizgisi, Ekim, Haziran 2007)

REFORMİST SOLDA PARLAMENTER TEZ CANLILIK

2023 seçimlerine ilişkin olarak ortada resmi olarak açıklanmış bir tarih ve takvim yok henüz ama reformist solun seçim blokları oluştu bile. Uzun ayları bulan ön görüşme süreçlerinin ardından geride kalan haftalar içinde peş peşe salon toplantıları yapıldı, ittifaklar ve bildirgeler açıklandı. Seçimlere her halükârda bir yıldan az bir süre kaldığına göre bu tez canlılık kendi başına yadırganmayabilir. Fakat bu hazırlıkların çok öncelere dayandığını, son bir yılda ise yalnızca hız ve yoğunluk kazandığını ve nihayet seçim ittifakları olarak somutlandığını biliyoruz.

Örneğin SİP-TKP'nin “TKP 2023 için çağırıyor” başlıklı broşürü Şubat 2021 tarihlidir. Bugün üzerinden neredeyse iki yıl öncesine aittir. Tüm içeriği üzerinden bu broşür Cumhuriyet'in 100. Yılı ile de ilişkilendirilen bir seçim platformu sunumu ve seçim ittifakı çağırısıdır. Bunu daha alt başlığından bile görmek mümkün: “AKP'ye neden karşıyız? Millet İttifakı neden çözüm değil? 2023 için neden hazırlanmalıyız?” Broşür 2023 seçimlerinde “emekçi halkın ittifakını” oluşturmak üzere bir seçim cephesi çağırısı içermektedir: “TKP aynı zamanda benzer duyarlılıkları olan siyasi güçleri ve bazı konularda farklı düşünenleri de TKP ile ortak hareket etmeye, emekçi halkın ittifakını yaratmaya da çağırılmaktadır.” (s.7) Önerilen “cephe” için sunulan dört maddelik çerçeve, Sosyalist Güç Birliği'nin yakın zamanda (Ağustos sonunda) açıklanan beş maddelik “ilkesel” çerçevesiyle aşağı yukarı örtüşmektedir.

Parlamenter tez canlılığı ikinci örnek, benzer bir seçim bildirgesini 2022 yılı

başında yayınlayan EMEP'tir. “Bağımsız Demokratik Bir Ülke ve İnsanca Yaşam Bildirgesi” başlıklı bu açıklama da öncelikle düzen muhalefeti ile araya sınırlar çizmekte, ardından sözü seçimlere getirmekte ve bunu da “halkın gerçek seçeneği”ni oluşturma hedefine bağlamaktadır: “Bütün emek ve demokrasi güçlerini Cumhuriyet'i yıkacak, Millet İttifakı karşısında sömürülen ve ezilen halk kitlesinin haklarını kararlıkla savunacak üçüncü bir seçeneği, gerçek bir Halk İttifakı seçeneğini oluşturmak üzere birlikte hareket etmeye çağırıyoruz.” (s.7)

Değindiğimiz iki örnekten ilki (SİP-TKP) normal seçim tarihini iki buçuk yıl, ikincisi (EMEP) bir buçuk yıl önceleyen zaman kesitlerinde birer seçim bildirgesi yayınlamak yoluna gidebiliyorlar. Bu, seçimlere ve parlamentoya endekli bir siyasal yaşam ve mücadele anlayışının açık bir göstergesidir.

SEÇİMLERE ENDEKSLİ İTTIFAKLAR ÇİZGİSİ

Nitekim bu aynı anlayış kendini ittifaklar politikası üzerinden de aynı açıklıkla ortaya koymaktadır. 2021 yılı başından beri solda hummalı bir ittifak arayışı ve buna yönelik girişimler var. Reformist solun üç önemli temsilcisi (SİP-TKP, Sol Parti ve EMEP) daha 2021 Mayıs'ında bir güç ve eylem birliği platformu oluş-

turdıklarını açıkladılar. Bunun salt seçimlere yönelik olmadığını iddia etseler de sözkonusu oluşumun siyasal mücadeleye ilişkin sözü edilebilir herhangi bir sonucu olmadığını biliyoruz. Birkaç ortak açıklama ile bir-iki panel sınırında kaldı bu sözde güç ve eylem birliği. Bu şaşırtıcı da değildi. Zira oluşum gerçekte seçimlere yönelik bir ön hazırlık, bu doğrultuda birleşik bir güç odağı oluşturma niyetinin bir ilk ürünüydü. Seçimlere ilişkin politikalar farklılaşınca EMEP ittifaktan koptu ve güç birliği de sona ermiş oldu. Bu sonuç bile girişimin gerçekte seçimlere yönelik olduğunun bir göstergesidir.

3 Kasım 2002'den beri, yani son yirmi yıldır, reformist solda güç birliği girişimlerinin tümüyle seçimlere endekli olması neredeyse bir kuraldır. Anılan tarih, dünün bir kısım devrimci yapıları da dahil olmak üzere sosyalist olmak iddiasındaki solun büyük bir bölümüyle parlamentarizme kaydığı bir dönüm noktasını işaretlemektedir. O zamandan beri ittifak girişimleri hep de seçimleri önceleyen bir zaman diliminde gündeme gelir. Seçimler geride kalır kalmaz da oluşturulan ittifak platformları sona erer. Bu öylesine eski ve yerleşmiş bir davranış biçimidir ki, oldukça erken bir tarihte (Temmuz 2006) aşağıdaki türden bir değerlendirmeye konu olabilmışti:

“Reformist bloku oluşturanlar her seçim öncesinde ve sonrasında kurdukları

ittifak ilişkilerinin seçimlere değil mücadeleye yönelik olduğunu ve dolayısıyla süreklilik göstereceğini söyleyip dursalar da, sonuçta olup bitenin salt seçimlere ve parlamenter başarıya endekli olduğunu olaylar tüm açıklığı ile göstermektedir. Böyle olunca konuya ilişkin tartışmalar da seçim öncesinde gündeme gelmekte ve seçim değerlendirmelerinin hemen sonrasında ise bir sonraki seçime kadar geride kalmaktadır. Nitekim bu tartışmanın geride kalan haftalarda bir kez daha gündeme gelmesi yine yeni bir seçim olasılığı üzerine idi ve şu günlerde hız kesmesi de aynı olasılığın gündemden düşmesi sonucu oldu. Bu davranışın yılları bulan toplam tablosu, hiç de mücadeleye değil fakat tümüyle parlamentarizme endekli bir tutumun tipik ifadesi olarak durmaktadır orta yerde.” (H. Fırat, Tasfiyeci Sürecin Son Aşaması: Parlamentarizmi, s.67, Eksen Yayıncılık)

OLAĞANLAŞAN PARLAMENTERİST SÖYLEM

Reformist solda artık oturmuş bir parlamentarist anlayış ve buna uygun düşen içselleştirilmiş bir söylem var. 3 Kasım 2002'den beri ve uzun yıllar boyunca parlamentarist söylemin açık ara önde temsilcisi EMEP idi. Buna 2002'de “Denizlerin yolu parlamentoya çıktı” vecizesiyle başlamışlardı. 2004'te yerel

seçimleri “yerel iktidarlaşma”nın bir olanağı ve böylece “genel iktidarlaşma”nın da bir basamağı olarak görmekle devam ettiler. Giderek bu türden söylemleri olağanlaştırıp kanıksadılar. Parlamenterist yaklaşım ve söylemler düzen solunu tercih edilebilir bir müttefik olarak görmek noktasına kadar varabildi. Bunun ilk örneğini, 2004 Mart'ı gibi oldukça erken bir tarihte, yerel seçimlere Murat Karayalçın liderliği ve “SHP çatısı” altında girerek vermişlerdi. Şimdilerde ise, Millet İttifakı'nı reddederken bunu CHP'nin yanlış yerde durduğu, asıl yerinin “demokrasi ittifakı” olması gerektiğini söyleyerek, böylece düzen muhalefetine ana partisini “saflara” çağırarak yapabiliyorlar.

Gelinen yerde ise dünün SİP hiziplerinden TİP bu alanda artık EMEP'i de geride bırakmış görünüyor. Son birkaç yıldır parlamento kürsüsü üzerinden görünür hale gelmenin ve düzen solu çizgisindeki medya organları üzerinden cömertçe öne çıkarılmanın yarattığı baş dönmesiyle olmalı, artık her türden parlamentarist söylemi en olağan bir biçimde kullanmakta bir sakınca görmeyebiliyor bu partinin temsilcileri. Hele de partinin parlamenter konumu üzerinden bir süredir yıldızı parlayan başkanı. “Ekmelledin gibi biri olmamak kaydıyla” düzen muhalefetine göstereceği herhangi bir “cumhurbaşkanı” adayına destek vereceklerini yeri geldikçe yineleyip duruyor. Pekî bunun burjuva bir hükümete onay ve destek vermekle aynı anlama geldiğini bilmiyor olabilir mi? Teorik geleneği ile pek övünen SİP-TKP kökeninden geldiğine, dahası yıllar boyunca (ve bölünmeye kadar!) bu aynı partiyi başkanlık konumu üzerinden temsil ettiğine göre muhtemeldir ki biliyor. Buna rağmen gönlü rahat biçimde böyle söylemleri açıkça yineleyip durması, parlamenter başı dönmüşlük içinde her türden ilke ve ölçünün artık bir yana bırakılması anlamına geliyor. İşin aslında da durum tam olarak budur.

Bu düşünüş tarzına çok sayıda başka örnek verilebilir. İşte bunlardan içler acısı bir ötekisi: “Erkan Baş: TİP yüzde 3 oy alsın, işçiye cop kaldırmaya kimse cesaret edemez.” TİP çizgisindeki günlük İleri Haber sitesinin 26 Ağustos 2022 tarihinde verdiği bir haberin manşeti bu. TİP başkanının konuşmasının manşete konu

olan bu kısmı haberde şöyle yer alıyor:

“TİP'in hedeflerine ilişkin de konuşan Baş, ‘Türkiye’de sosyalist bir parti 1965 seçimlerinde yüzde 2,9 oy almış, Türkiye İşçi Partisi. Biz hedefi oraya koyduk. Yüzde 3 alacağız, yüzde 3 için çalışacağız’ şeklinde konuştu.

“Siyaset 2 şey için yapılır. Bir, iktidar olursunuz ve bir şeyleri yaparsınız; bir de güçlü bir muhalefet çizgisi oluşturur-

“60'lı yılların parlamentarizmi dönemin modern sosyal uyanış ortamında yeniden doğuş saf ve ham, dolayısıyla masumiyet yüklü aşamasını temsil ediyordu. Bugünün parlamentarizmi tükeniş sürecinin tepe noktasını...”

sunuz, bazı şeyleri yaptırmazsınız” diyen Baş, ‘Türkiye İşçi Partisi yüzde 3 oy alsın, parlamentoda bir grup kursun, İstanbul Sözleşmesi’ni tartışamazsınız bile. Gülşen’i tutuklamak o savcının aklına bile gelmez. Sokağa çıkan işçiye cop kaldırmaya kimse cesaret edemez’ ifadelerini kullandı.”

Yüzde 3 oy ve parlamentoda bir grup! İşte sömürünün değilse bile baskının ve zulmün, keyfiliklerin ve hak gasplarının sonunu getirmenin altın anahtarı! Bunları söyleyen kişi, bizzat 1965'ten örnek verdiği partinin tam da sözü edilen seçim “başarısı”nın ardından, değil seçmenlerinin bizzat milletvekillerinin, değil sokakta tam da girdikleri o meclis çatısı altında başlarına neler geldiğini (ne tekmeler indirdiğini!) bilmez mi? Bunları söyleyen kişi, bizzat parlamenter olmasını borçlu olduğu partinin, HDP'nin, seçimlerde değil yüzde 3 neredeyse yüzde 13 oy aldığını, parlamentoda üçüncü büyük gruba sahip bulunduğunu, ama buna rağmen temsil ettiği kitlenin başına sabah akşam cop indirdiğini, başta parti başkanları olmak üzere seçilmiş temsilcilerinin yıllardır hapislerde tutulduklarını bilmez mi? Bu hafiflik ve naiflik örneği sözler, bunları do-

ğuran o muhakeme tarzı, “parlamenter budalalık” denilen durumun tipik ve uç bir örneği sayılmalıdır.

Fakat bunun hiç de yalnızca TİP'e özgü bir durum olmadığını da eklemek durumundayız. Bugünkü TİP'in içinden çıktığı “geleneğin”, bu aynı düşünüş tarzının en kötü ve acınası örneğini yıllar öncesinden vermişti. SİP-TKP'nin 2011'deki “500 bin oy” kampanyasının oturduğu mantık da tamı tamına buydu. O tarihlerde başkan yine Erkan Baş idi ama partinin çizgisi başkalarından soruluyordu. Şubat 2011'de, bu kötü ünlü kampanyaya ilişkin soruları yanıtlarken, Kemal Okuyan'ın söyledikleri arasında şunlar da vardı:

“Evet, Türkiye Komünist Partisi, boyun eğmeyen 500 bin kişinin varlığının bir biçimde tescillendiği bir Türkiye’de hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını düşünüyor... TKP'nin bugünkü düzene, gidişata tepki duyanlara söyleyeceği şudur: Kendinize, ülkenize, halka bir iyilik yapın ve Türkiye'nin siyasal dengelerini radikal biçimde değiştirecek bir gelişmenin önünü açın.” (Sol.org, 11 Şubat 2011)

Sözü edilen “tescillenme” seçimlerde SİP-TKP'ye verilecek “500 bin oy” üzerinden olacaktı. Böylece artık “Türkiye’de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak”tı! Pasif bir parlamenter tercih “Türkiye'nin siyasal dengelerini” baştan aşağı değiştirecekti! Böyle düşünebilen insanların kendilerine ciddi ciddi “komünist” diye bildiği bir ülkede yaşıyoruz ne yazık ki.

Parlamenter avanıklık İkinci Enternasyonal partilerinin yaşadığı çürümenin temel nedenlerinden biriydi. Benzer bir akıbet İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen dönemde Üçüncü Enternasyonal partilerinin başına geldi. Yine de, güçlü devrimci geleneklerden beslenen ve içlerinden bazıları bir dönem seçimlerde önemli bir oy desteği de elde edebilen bu partilerin parlamenter hayal dünyalarını bu denli başı boş bıraktıklarını sanmıyoruz. Fransız Komünist Partisi Hitlerci faşist işgal döneminin etkin direniş partisi idi. Bu sayede savaşı izleyen dönemde yüzde 30'a dayanan bir oy desteğine de ulaşmıştı. Ama bu Fransız burjuvazisinin bu aynı dönemde işçi grevlerini zor kullanarak bastırmasına bir engel oluşturamıyordu. (Benzer durumdaki İtalya'da da sonuç farklı değildi).

SİP-TKP'nin “500 bin oy”dan beklentisi ile bugünkü TİP'in yüzde 3'e denk gelen bir buçuk milyon oydan beklentisi mantıksal öz bakımından tam olarak örtüşmektedir. Bu hizipleşme, bölünme ve giderek farklılaşmaya rağmen parlamentarist düşünüş tarzındaki ortak mayaya işaret etmektedir. Bu maya SİP'i de öncelikle, “geleneğin” kök aldığı 1960'ların o kaba burjuva parlamentarizmine dayanmaktadır. 1965 seçimlerinde yüzde 3'lük bir oy desteği, o günkü TİP yönetiminde herşeyi parlamenter yaşama ve başarıya endeksleyen, “parlamenter yoldan sosyalizme barışçı geçiş” hayallerini depreştiren bir sonuç doğurmuştu. Yine de bugünkü benzerleriyle arada önemli bir fark var. Tarihsel TİP'in yönetimindeki baş dönmesi somut bir seçim başarısının ardından gelmişti. Şimdiki bu türden boş hayalleri ortada henüz bir şey yokken yaşıyorlar. Ya bir de gerçekten parça parlamenter başarı elde etseler! (Son seçimlerde İzmir'in bir-iki mahallesinde %1'i bulanların bunu “psikolojik sınır nihayet aşıldı!” sevincine konu ettiklerini biliyoruz.)

İşçilerde ve emekçi kitlelerde burjuva temsili kurumlara ilişkin varolan köklü önyargıları ve dayanaksız hayalleri darbelemek, devrimci bir seçim politikası ve çalışmasının olmazsa olmazıdır. Reformist sol ise bunun tam tersini yayıyor. Bu türden önyargıları pekiştiren ve hayalleri daha da depreştiren bir söylemle hareket ederek, böylece kurulu düzenin değirmenine su taşıyor. Bu bakış ve davranışa ilişkin olarak bugüne kadar çok şey söyledik. Aşağıdaki pasaj buna yalnızca bir örnekti:

“Seçimler, genel kural olarak, siyasal ilgi ve tartışmaların burjuva siyasal yaşamın olağan dönemlerine göre nispeten yoğunlaştığı dönemlerdir. Burjuva düzen partileri emekçi kitlelerde kaçınılmaz olarak oluşan bu ilgi yoğunlaşmasını tümüyle yalana ve demagojiye dayanan bir propaganda ile düzen kanalları içinde tutmaya, onlarda burjuva temsili kurumlarla ilgili hayalleri yaşatmaya ve güçlendirmeye, ve bu arada elbette, oy desteklerini alarak bunu kendileri için bir siyasal güce dönüştürmeye çalışırlar. Devrimci parti ve örgütler ise, aynı ilgi yoğunlaşmasından düzenin ve düzen kurumlarının etkili bir teşhirini yapmak,

özellikle seçimler ve parlamento konusundaki hayalleri darbelemek ve olanaklı olduğunca yıkmak, bu çerçevede seçim dönemi politizasyonundan kitlelerin devrimci bilincini, mücadelesini ve örgütlenmesini geliştirmek üzere yararlanmak yoluna giderler.” (H. Fırat, Seçimler ve Sol Hareket, s.8-9, Eksen Yayınılık)

REFORMİST SOLDA SEÇİM İTTİFAKLARI

Reformist solda halen şekillenmiş iki seçim bloku var. Bunlardan ilki HDP eksenlidir ve bu parti bünyesindeki bileşenlerin yanı sıra öteki altı sol gruptan oluşmaktadır. Parlamentoda temsil edilmeyi özellikle önemseyen ve bunun nasıl olanaklı olabileceğini de gerçekçi bir biçimde değerlendiren TİP ve EMEP, Emek ve Özgürlük İttifakı olarak isimlendirilen bu blok içinde yer alıyor.

Kendini Sosyalist Güç Birliği olarak isimlendiren öteki blokta ise Sol Parti ile SİP'in gerçekte tümüyle aynı ideolojik zeminde hareket ettikleri halde nedense ayrı duran üç ayrı hizbi (SİP-TKP, TKH ve Devrim Hareketi) yer alıyor. İttifakı oluşturanlar bileşimin bu zayıflığını örtmek kaygısıyla olmalı, dört grup yerine çok sayıda aydın, sanatçı, akademisyen, politikacı ve sendikacının imzasını içeren bir bildiriyle kendilerini duyurmayı tercih ettiler.

HDP eksenli Emek ve Özgürlük İttifakı demokrasi mücadelesini, bu çerçevede temel demokratik hak ve özgürlükleri, elbette bu kapsamda Kürt sorununu öne çıkaran bir tutum içinde. Tersinden Sosyalist Güç Birliği ise emperyalizme karşı bağımsızlık, dinsel gericiliğe karşı laiklik mücadelesini vurgulamakta ve bu sonucunu “cumhuriyetin kazanımları”na bağlamaktadır. Elbette Emek ve Özgürlük İttifakı açıklaması emperyalizmden, Sosyalist Güç Birliği'ninki ise demokratik hak ve özgürlüklerden söz etmektedir. Fakat bu ara değinmeler açıklamaların toplamında fazlasıyla iğreti durmaktadır. Mücadelenin genel çerçevesini AKP iktidarına karşıtlık üzerinden çizmek ile devrimi ve sosyalizmi söylem olarak bile anmamaksa, her iki açıklamanın dikkate değer ortak yanını oluşturmaktadır.

Emek ve Özgürlük İttifakı Deklarasyonu'nun “acil görev” olarak sunduğu şu başlangıç sözleri gerçekte açıklamanın tüm içeriğini en vecip biçimde özetlemektedir:

“Cumhur İttifakı'nın yarattığı yıkımı durdurmak, Tek Adam Yönetimi'ni sonlandırmak, halkın çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek, demokratik hak ve özgürlükler temelinde bir değişim ve dönüşümün gerçekleşmesini sağlamak, önümüzdeki dönemin acil görevidir. Bu değişim ve dönüşümün yaşanabilmesi

için emekten, barıştan, demokrasiden yana güçlerin ortak ve birleşik mücadeleyi güçlendirmesi ve kararlı bir şekilde sürdürmesi büyük önem taşıyor.”

Bu, tamı tamına bir “demokratik Türkiye” platformudur. Nitekim deklarasyonda bu hedef sık sık yinelenmekte, buna ilişkin istemlere de genişçe, yer yer ayrıntılara inilerek yer verilmektedir. Oysa sunulan bu aynı çerçevenin içinde emperyalizme karşı mücadele ve dolayısıyla bağımsızlık istemi yoktur. Açıklamanın toplamında herhangi bir anti-emperyalist mücadele görevine ya da istemine yer verilmemiştir. “Yaşanan ekonomik krizin ve çok yönlü toplumsal yıkımın ağır faturasını yerli ve yabancı sermayeye” ödetmek gerektiği ifadesi denebilir ki (denebilirse tabii!) bunun biricik istisnasıdır.

Ekonomik, sosyal ve siyasal reform istemlerinin genişçe yer aldığı bir deklarasyonda herhangi bir anti-emperyalist istemin yer almaması doğal olarak fazlasıyla açıklayıcıdır. Deklarasyonun açıklandığı etkinlik kürsüsünü cömertçe TİP ve EMEP'lilere bırakan Kürt hareketi, ortak platformun çerçevesini kendine göre belirlemeye bir kez daha özel bir dikkat göstermiş görünüyor. HDP eksenli ittifak derken tam da bu belirleyiciliği kastetmiş oluyoruz.

Demokratizmleri baskın olsa da emperyalizm gerçeği ve anti-emperyalist mücadelenin önemi konusunda yine de bilinci ve hassasiyetleri bulunan bir dizi grubun bu durumu içlerine nasıl sindirebildiği ise önemli ama yanıtı çok da zor olmayan bir sorudur. Günümüzün sosyalist olmak iddiasındaki sol gruplar yelpazesi ezici ağırlığıyla uzun yıllardır

iflah olmaz bir oportünizme batmış durumdadır.

Kürt hareketi eksenli ittifakın bir ara başlık altında yer verdiği Kürt sorununa ilişkin çözüm önerisi ise özü itibarıyla şöyledir: “Demokratikleşme ile doğrudan bağlantılı ve iç içe geçmiş olan Kürt sorununun çözümü için inkâr ve bastırma siyaseti yerine demokratik ve barışçı bir çözüm için adım atılması gereklidir.”

Emek ve Özgürlük İttifakı Deklarasyonu, ittifakı kastederek, “Bu birlik ve mücadele yeni dönemin belirleyici, etkin bir gücü de olmak zorundadır” diyor ve seçimlerin bu yolda yalnızca ara bir uğraktan ibaret olduğunu ekliyor. Fakat böyle bir ittifakın neden tam da seçim öncesinde kurulduğuna ve geçmişteki benzer ittifakların neden tam da seçimlerin ardından sona erdiğine ilişkin kaba gerçek orta yerde duruyorken, buradaki iddia herhangi bir inandırıcılık taşıyor.

SOSYALİST GÜÇ BİRLİĞİ YA DA ORTA SINIF ÇİZGİSİ

Sosyalist Güç Birliği'nin kurulduğuna ilan eden açıklama şu sunumla başlıyor: “Cumhuriyet tarihinin en kritik dönemlerinden birinden geçiyoruz. AKP, yirmi yıllık iktidarı boyunca Cumhuriyet'in kazanımlarını tek tek ortadan kaldırarak tam boy piyasacı ve işbirlikçi bir siyasal İslamcı rejimi kurdu. Sermaye yanlısı uygulamalarıyla emperyalist-kapitalist sistemin ülkemiz üzerindeki boyunduruğunu güçlendirdi. Hak ve özgürlükleri tümüyle ortadan kaldırarak sürdürülen bu sömürü ve baskı düzeni ülkemizi sonu gelmez bir felakete sürükledi.”

Bu çerçevede hayati görev, “AKP'nin

yarattığı bu felakete bütünlüklü bir hesaplaşma”dır. Bu da “ancak ilerici toplumsal kesimlerin örgütlü ve dinamik mücadelesiyle sağlanabilir.” AKP karşıtlığına daralmış bir bakış açısı temelli bir sorun olsa da seçimlere değil örgütlü militan mücadeleye vurgu kuşkusuz yerindedir. Ama bu böyleyse eğer, bu türden bir güç birliğine neden bugüne kadar ihtiyaç duyulmayıp da, tam da seçimler öncesinde bu yola girildiği sorusunun yanıtı, tıpkı Emek ve Özgürlük İttifakı örneğinde olduğu gibi, yazık ki ortada kalmaktadır.

Emek ve Özgürlük İttifakı'nın “demokratik Türkiye” hedefine karşılık Sosyalist Güç Birliği “emekçilerin laik, demokratik, bağımsız cumhuriyetini kurmak”tan söz ediyor. Böyle bir cumhuriyet normal olarak ancak sosyalist bir cumhuriyet olabilir. Ama değil burada “sosyalistler”in ortak açıklamasının toplamında, devrim ya da sosyalizm üzerine doğrudan bir söz ya da tanıma rastlamıyoruz. Elbette “sömürünün ve işsizliğin ortadan kaldırılacağı, insanca bir yaşamın kurulacağı bir cumhuriyet”ten söz edenler bununla sosyalizmi anlatmaya çalışıyorlar. Peki ama bunu arada bir de olsa neden daha doğrudan ifade etmezler? “Sosyalistler” dosdoğru devrimden ve sosyalizmden söz etmeyeceklerse, kendi konum ve kimliklerini dosdoğru ve apaçık ortaya koymayacaklarsa eğer, seçimlere katılmak ve ondan devrimci amaçlarla yararlanmak amacından nasıl söz edilebilir ki? Bu durumda geriye düzenin yasallık cenderesine ve seçimlere uyarlanmış güdük seçim platformları ya da bildirgeleri kalır. İncelemekte olduğumuz örneklerde olduğu gibi.

Sosyalist Güç Birliği açıklamasının muğlak cumhuriyet hedefini beş madde halinde sunulan bir platform izliyor. Önden “temel mücadele hedefleri” olarak sunulan bu beş madde, açıklamanın sonunda bu kez “temel ilkeler” olarak tanımlanıyor.

İlk hedef ya da ilke, “ucube” olarak nitelenen tek adam rejiminin kaldırılması üzerinedir. Yerine önerilirse şudur: “Emekçi halkın siyasete güçlü bir biçimde katılımını sağlayacak, seçim sistemi de dâhil olmak üzere, bütünlüklü bir mekanizma kurulmalıdır.” Belli ki düzen muhalefetinin “güçlendirilmiş parlamenter sisteme dönüş” hedefine karşı sunulmuş bir alternatiftir bu. Fakat yazık ki “sosyalist” açıdan hiçbir şey anlatmamaktadır. Kurulu düzen altında “emekçi halkın siyasete güçlü bir biçimde katılımını sağlayacak” sözde “bütünlüklü mekanizmaların kurulmasını” savunmak, en iyi durumda düzgün işleyen bir burjuva demokrasisi talep etmektir. Sunumlarında “Hak ve özgürlükleri tümüyle ortadan kaldırıldığı”ni saptayanlar, bu türden belirsiz boş laflar yerine, neden dosdoğru temel demokratik hak ve özgürlükler üzerine açık bir tanım ve net istemler ortaya koymazlar acaba?

İkinci madde sömürü, eşitsizlik ve adaletsizlik üzerine kurulu mevcut “toplumsal ve siyasal düzenin reddi”ne ilişkindir. Karşılığında talep edilirse şudur: “Özelleştirmelere son verilmeli, peşkeş çekilmiş bütün kamu varlıkları ve sektörler kamulaştırılmalıdır. Eğitim, sağlık ve bakım hizmetleri başta olmak üzere tüm insani ihtiyaçlar kamu hizmeti olmalı, eşit ve ücretsiz sunulmalıdır. Emperyalist tekellerin topraklarımız üzerindeki yağmasına son verilmeli, ekonomi planlama ilkesine göre yeniden tasarlanmalıdır.”

İttifak bileşenlerinin bilinen yaklaşımları üzerinden, bunun ekonomide kitlelerin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını da gözetilen bir “planlı devletçilik” anlamına geldiğini biliyoruz.

Üçüncü madde emperyalizme karşıtlık ve dolayısıyla siyasal bağımsızlık talebi üzerinedir: “Bağımsız ve egemen bir Türkiye için emperyalizme karşı mücadelede kararlıyız.” Bu çerçevede ileri sürülen iki de talep var: “Türkiye NATO’dan çıkmalıdır. Ülkemizdeki yabancı üsler kapatılmalıdır.”

Dördüncü madde dinsel gericiliğe karşı mücadele ve laiklik ilkesi üzerinedir. Bu çerçevede sıralanan talepler şunlar: “Tarikat ve cemaat kadrolaşmaları tasfiye edilmelidir. Eğitim birliği sağlanmalı, tarikat ve cemaat okulları ile yurtları kapatılmalıdır.”

Ve nihayet beşinci madde, olduğu gibi aktarıyoruz:

“5- Yurttaşlığın tesis edilerek etnik, dinsel, mezhepsel ve toplumsal cinsiyetten kaynaklı farklılıklar nedeniyle ayrımcılığın ve karşıtlıkların ortadan kaldırıldığı, herkesin eşit ve kardeşçe yaşayacağı özgür bir cumhuriyet hepimizin özlemidir. Bunu gerçekleştirmek isteyen herkesi ortak mücadeleye davet ediyoruz.”

İfade edilen “özlem”i anlayabiliyoruz. Peki ama buna nasıl ulaşılacak? Yanıt: “Yurttaşlık tesis edilerek”! Böylece anlamı ve içeriği tümüyle belirsiz bir başka “hedef” ya da “ilke”yle karşı karşıya kalıyoruz.

Sosyalist Güç Birliği gibi bir iddia ile kamuoyunun ve emekçilerin karşısına çıkanlar, ortaya koydukları beş maddelik platformun ikisinde bu denli belirsizliği ve bulanıklığı tercih edebilmişlerdir. Bu durumda geriye üç “ilke” kalıyor: Bağımsızlık, laiklik ve halkçılığı da içeren kamuculuk (devletçilik!). Yani planlı devletçiliğe dayalı bağımsız ve laik bir Türkiye! İttifakın seçimler vesilesiyle ortaya koyduğu programın çerçevesi budur.

Bu platform 1960’lardaki sol Kemalist Yön çizgisinin günümüz koşullarına uyarlanmış bir versiyonundan öte bir şey değildir. Açıklamanın temel demokratik hak ve özgürlükler ile bunun bir parçası olarak Kürt sorunu konusunda herhangi bir açık tanım (“ilke” ya da “hedef”) içermemesi, bu çerçevede şaşırtıcı değildir. Ne de olsa “cumhuriyetin kazanımları” içinde bunlar zaten yoktur. Kemalist burjuva cumhuriyeti daha doğumundan itibaren siyasal özgürlükleri boğmuş ve bir ulus olarak Kürtleri inkar etmek ve sistemli bir biçimde ezmek yoluna gitmişti. Bütün cumhuriyet tarihi boyunca da bu böyle sürdü. Dolayısıyla şimdiki tutum tarihsel mirasa da uygundur.

Ama elbette aynı zamanda temsil edilen sınıfsal konuma da. Yeri geldikçe “laiklik ilkesi bizim için çok önemlidir” deyiş duranlar için temel demokratik hak ve özgürlükler neden pek de önemli değildir acaba? Çünkü işin özünde buna fazla ihtiyaçları yok. Modern orta sınıfın Kürt sorununa duyarsız ilerici katmanları bugünün Türkiye’sinde bile kendilerini siyasal açıdan iyi kötü özgür hissedebiliyorlar. Baskı, terör ve yasaklardan tümüyle muaf olmasalar bile bundan pek de fazla etkilenmiyorlar (buna sayısız somut örnek gösterilebilir). Onların asıl sorunu ve dolayısıyla kaygısı, kültürel değerler ve yaşam tarzına ilişkindir. Laiklik sorununu bunca önemsemelerinin, onu başlı başına bir sorun haline getirmelerinin gerisinde bu var. Bu katmanların içinde nefes alıp verenlerin, sosyal dayanaklarını buradan oluşturanların, kitle desteklerini buradan büyütme isteyenlerin, bu katmanları ne edip edip CHP’ye kaptırmamayı en önemli ve öncelikli so-

run sayanların, bu sınıfsal ufkun siyasal temsilcileri olarak hareket etmelerinde şaşılacak bir yan yok.

Dinsel gericiliğe karşı mücadeleyi, sermaye köleliğine karşı mücadelenin organik bir iç ögesi olarak ele almak yerine, onu başlı başına bir konu, ilke ya da istem, dolayısıyla mücadele hedefi haline getirmek ilerici orta sınıf ufkuna dayalı bir sosyal-sınıfsal konuma ve tutuma işaret etmektedir.

Kapitalizm yeni bir sosyal düzen olarak iyi kötü oturduğundan beri kendi içinde bir laiklik mücadelesi, her yerde cumhuriyetçi burjuva radikallerinin bir tercihi ve tutumu olagelmıştır. Onlar bununla işçi sınıfının ve emekçilerin ilerici katmanlarını burjuva cumhuriyetçi bir çizgi üzerinden düzen sınırlarına hapsedmiş, gerici önyargıların pençesindeki kesimleri ise kilise ve ruhbanın, yani dinsel gericiliğin kucığına itmişlerdir. (Tüm cumhuriyet tarihi boyunca bizde de “irticaya karşı mücadele” söylemi ve eylemi tam olarak bu aynı sonuca hizmet etmiş, 28 Şubat bu oyunun son sahnesini oluşturmuş ve nihayet yerini tüm görkemliyle dinsel gericiliğe bırakarak perdeyi indirmiştir). 20. yüzyılın başlarında Lenin başta olmak üzere dönemin marksistlerinin ikili tuzağa dayalı bu burjuva eğilime karşı kararlı bir mücadele yürütmeleri, dinsel gericiliğe karşı mücadeleyi sermaye köleliğine karşı mücadelenin organik bir iç ögesi olarak ele almanın özel ilkesel anlamına ve önemine işaret etmeleri boşuna değildir.

SONUÇ: ‘60’LI YILLARA DÖNÜŞ!

7 Haziran 2015 seçimlerini önceleyen aşağıdaki değerlendirme, solda 2023 seçimlerine yönelik olarak oluşan ikili bloklaşmayı anlayabilmek bakımından fazlasıyla açıklayıcıdır:

“‘70’li yılların devrimci demokratik hareketi bağımsızlık ve demokrasi hedeflerine dayalı bir programa sahipti. Bu programın organik bir bütünlüğü vardı ve hiç değilse teorik kurgusu yönünden devrime dayalı idi. 12 Eylül yenilgisinin yarattığı ağır tasfiyecilik yıkım, devrimci konumun ve dolayısıyla devrime dayalı programın terkedilmesiyle sonuçlandı. Terkedilen bağımsızlık ya da demokrasi temaları değil, fakat onların organik bütünlüğü ve devrime dayalı bir program içinde ele alınmaları idi.

“Solun sonraki zaman içindeki tasfiyecilik evrimi, bu iki temadan birinden birini esas alan ve ötekini geri plana iten bir sol akımlar kümelenmesi ortaya çıkardı. Yakın dönem gelişmeleri üzerinden ve özetle söyleyecek olursak, Kürt hareketinin girdabına kapılanlar için bağımsızlık sorunu geri plana düştü, demokrasi konusu liberal bir içerikle esas platform

haline geldi. Böyleleri şimdi HDP çatısı altında yer alıyorlar ve ‘radikal demokrasi’, yani liberal burjuva demokrasinin radikal yorumu programında birleşiyorlar. Öteki bir kesim oluşturanlar, özellikle de AKP hükümetleri döneminin “Cumhuriyet’in kazanımları”ni hedef alan koşulları içinde, demokrasi sorununu geri plana iterek, bağımsızlık adı altında (ki onlar için ‘Cumhuriyet’in kazanımları’ ile özdeşti bu) ulusal liberal bir çizgiye kaydılar.” (7 Haziran Seçimleri ve Siyasal Tablo, Ekim, Sayı: 296, Nisan 2015)

Açıklanan ittifakların bileşimi kadar yayınlanan deklarasyonlar da bu değerlendirmeyi bir kez daha doğrulamaktadır. Bir yanda Emek ve Özgürlük İttifakı’nın “demokratik Türkiye” ve öte yanda Sosyalist Güç Birliği’nin “bağımsız, laik ve kamucu Türkiye” programı. Günümüzde reformist solun tablosu budur.

Bu tabloda esaslı bir yenilik de yoktur. Son kırk yılın dünyaya ve Türkiye’ye egemen gericilik atmosferi altında birbirini izleyen tasfiyecilik süreçlerinin solu büyük bir bölümüyle bu konuma sürüklemesi neredeyse çeyrek yüzyılı buldu.

Aşağıdaki değerlendirme buna tanıklık etmekte ve geriye eklenecek söz bırakmamaktadır:

“3 Kasım 2002 ise seçimleri geleneksel solun toplam tarihinde kelimenin tam anlamıyla gerçek bir dönüm noktası oldu. Neredeyse tamamı ‘71 Devrimci Çıkışı’ndan kök alan irili ufaklı bir dizi grup, bu seçimler evresinde en bayağı bir parlametarizm anlayışı ve hayaliyle ortaya çıktılar ve o günden bugüne buna yeni boyutlar kazandırdılar. ‘71 Devrimci Çıkışı tüm tarihsel anlamını, düzen kurumlarına bel bağlamaktan, bu çerçevede parlamenter hayallerden koparak devrim yolunu tutmakta bulmuştu. Her kesimiyle tasfiyecilik sol devrim yolundan kopuşunu sonunda en bayağısından bir parlametarizme vardırıarak, tarihi kopuş öncesi noktaya döndü. Parlametarizmden koparak devrimciye dönenler, ona dönerek böylece devrimci dönemlerinden geriye hiçbir iz bırakmamış oldular. Ama temel önemde bir farkla: ‘60’lı yılların parlametarizmi dönemin modern sosyal uyanış ortamında yeniden doğuş halindeki bir solun ilk saf ve ham, dolayısıyla masumiyet yüklü aşamasını temsil ediyordu. Oysa bugünün parlametarizmi bir çürüme ve tükeniş sürecinin tepe noktasını...” (H. Fırat, Parlametarizm: Tasfiyecilik Sürecin Son Aşaması, s.9, Eksen Yayıncılık)

EKİM

(www.tkip.org da yayınlanan TKİP Merkezi Yayın Organı Ekim’in 327. sayısından alınmıştır...)

BM İklim Konferansı'nın ardından...

A. Vedat Ceylan

Birleşmiş Milletler (BM) İklim Konferansı sona erdi. Zirve ismini İngilizce "Conferences of the Parties (COP)" alıyor. Bu yıl 27'ncisi yapıldığı için de COP27 deniliyor.

COP27 Zirvesi, Mısır'ın Şarm el-Şeyh kentinde 6 Kasım günü yaklaşık 200 ülkeden devlet ve hükümet temsilcisi ile çeşitli sivil kurumlardan 40 binin üzerinden kişinin katılımıyla başlamıştı. Zirvenin ardından yapılan açıklamada "Küresel ısınma için 1,5 derecelik üst sınır hedef olmaya devam ediyor" denildi. Ancak buna yönelik doğrudan bir yol haritası yok. Yenilenebilir enerjilerin yaygınlaştırılmasından söz edilse de fosil yakıtların aşamalı olarak kaldırılmasından söz edilmiyor. COP27'nin 18 Kasım'a kadar sürmesi öngörülmüştü. Ancak "anlaşmazlıklar" nedeniyle 20 Kasım'a sarktı. 20 Kasım'da "anlaşmazlıklar" giderilirse de bir "Sonuç Bildirgesi" üzerinden anlaşıldığı duyuruldu ve COP27 sona erdi. Üzerinde yaşadığımız gezegen için çok önem atfedilen bu zirvede, bırakın önemli kararlar almayı, COVID-19 salgınının gölgesinde Kasım 2021'de İskoçya'nın Glasgow kentinde gerçekleştirilen 26. BM İklim Değişikliği Konferansı'nda alınan kararların bile gerisine düşüldü. Zaten taraflar dahil, bu zirveden olumlu bir sonuç çıkmasını bekleyen neredeyse yok gibiydi. Öyle de oldu. Üzerinde anlaşmaya varılan sonuç bildirgesinde "İklimle ilgili zararlar için bir fon kurulmasına karar verildi" deniliyor. Ancak petrol ve gaz gibi fosil yakıtlardan söz edilmiyor.

İklimle zarar veren kömürün yakılmasını durdurmak için daha önceki zirvelerde alınan kararlar tekrarlanmakla beraber petrol ve gaza bir vedadan söz edilmiyor. BM Genel Sekreteri António Guterres, BM İklim Konferansı'nı kilit hedefleri kaçırmakla suçladı ve küresel ısınmayı durdurmak için gerekli olan «sert emisyon kesintilerini» getirmede başarısız olduğunu ifade etti. BM Genel Sekreteri, "Gezeganimiz acil serviste" sözleriyle durumun aciliyetine de işaret ederek "emisyonları büyük ölçüde azaltmamız gerekiyor. İklim Konferansı bunu ele almakta başarısız oldu" dedi.

COP27'de, 7-8 Kasım tarihlerindeki liderler zirvesinin ardından finans, bilim, gençlik ve gelecek nesiller, karbonsuzlaşma, adaptasyon, tarım, cinsiyet, su,

sivil toplum, enerji ve biyo çeşitlilik ve çözümleri başlıkları altında her gün oturumlar düzenlendi. Küresel sıcaklık artışını yüzyıl sonuna kadar 1,5 dereceyle sınırlandırma zirvenin ana gündemiydi. Küresel ısınmanın 1,5 derecenin altında tutulması "hedefi", Paris İklim Anlaşması'nda 2015 yılında kabul edilmişti. Bilim insanları, konunun uzmanları "küresel ısınma 1,5 derecenin üstüne çıkarsa dünyanın sonu olur" demektedir. Gelişmekte olan ülkelerin iklim krizi nedeniyle uğradığı ekonomik kayıpların iklim krizinin ortaya çıkmasında tarihsel sorumluluğu en büyük olan Batılı ülkeler tarafından karşılanması için bir fon ayrılması zirvenin en önemli tartışma konularından biri oldu. ABD ve bazı başka ülkeler böyle bir fonun oluşturulmasının önüne geçmek isteseler de böyle bir fonun oluşturulması kararlaştırıldı.

Gelişmekte olan ülkelere "iklime uyum planları" için 2030'a kadar yıllık 340 milyar dolara varan bir finans desteği önceki zirvelerde de karar altına alınmıştı. Ancak 2020'de bu ülkelere bu nedenle sağlanan "destek" öngörülenin yüzde 10'una bile ulaşmamıştı. Daha önceki zirvelerde karar altına alınan benzer destekler hayata geçirilmediği gibi, bunun da hayata geçeceği beklenmiyor.

PARİS İKLİM ANLAŞMASI VE BATI'NIN İKİYÜZLÜLÜĞÜ

Zirvenin ardından Avrupa Birliği Ko-

misyonu Başkanı Ursula von der Leyen ve Almanya Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock ayrı ayrı yaptıkları açıklamalarda COP27'yi başarısızlıkla itham etmekle kalmadılar, fosil yakıtlardan kademeli olarak uzaklaşmanın bir takvime bağlanmamasını "topa tuttular."

Daha dün nükleer enerjiyi "yeşil enerji" olarak etiketleyen ve üzerinde yaşadığımız gezegenin uçuruma sürüklenmesinde en büyük payı olan Batı'nın sözde eleştirileri ikiyüzlülüğün başka bir şey değildir.

2015 yılında 194 ülkenin imzaladığı Paris Anlaşması iklim kriziyle mücadelede "kilometre taşı" olarak kabul görmüştü. Bu anlaşmanın önemi, küresel ısınmanın 1,5 derecede tutulması ve bunun için ülkelerin verdiği taahhütlerden kaynaklanıyordu. Ancak verilen sözler yerine getirilmediği gibi, içinde Baerbock ve von der Leyen'in temsil ettiği ülkeler de dahil olmak üzere, diğer tüm emperyalist ülkeler ve uluslararası tekeller fosil yakıtlara yatırımlarını arttırmaya devam ettiler.

Avrupa'da yaşanan son 500 yılın en büyük kuraklığı, Avrupa ve başka kıtalar da kuraklığı izleyen büyük sellerin yol açtığı ölümler, her geçen yıl şiddetini artırarak yaşanan felaketler ve daha birçok sorunun kaynağında iklim krizi var. Küresel ısınmanın durdurulması ve iklim krizinin önlenmesi acil bir görev olarak insanlığın önünde duruyor. Ancak bunu, bu

sorunun kaynağı olanların çözeceği beklentisine girmek en basit tabirle naiflik olur. Dünyanın karşı karşıya bulunduğu bu sorunları ancak dünya halkları, işçi ve emekçilerinin ortak mücadelesi çözebilir.

İklim krizinde temel iki taraf var. İklim krizine yol açanlar ve o krizin yükü altında ezilenler. Kapitalizmde ilişkiler kâr amacına dayanır. Bu ilişki biçimi diğer tüm ilişki biçimlerinde olduğu gibi doğa ile kurulan ilişkilerde de belirleyici olur. Sermaye daha fazla zenginliğe ve güce sahip olmak için, insan emeğini sömürmekle kalmaz. Doğayı da sömürür, talan eder. İhtiyaçtan fazla üretimi ve tüketimi zaruri kılar, böylece üzerinde yaşadığımız gezegeni yaşanmaz hale getirir.

Sosyalizmi insanla doğanın birlikteliği olarak tarif eden Engels'ten hareketle marksist sosyolog ve yazar John Bellamy Foster, "Sosyalizm her zaman kapitalizmin sömürü ilişkilerini tersine çevirmeyi ve bu ilişkilerin doğurduğu çoklu toplumsal kötülükleri ortadan kaldırmayı hedefleyen bir toplum olarak düşünülmüştür... Bugün sosyalizme geçiş ile ekolojik bir topluma geçiş aynı şeydir" diyerek sorunu tarif etmekle kalmıyor, çözümüne de işaret ediyor.

Bu bağlamda ya kapitalizmin barbarlığında çöküş ya da insanla birlikte doğanın kurtuluşu için sosyalizm. Başka da bir çıkış yok!..

“ABD’nin Talibanı” kadınların parklara girişini yasakladı

ABD emperyalizmi ile şeriatçı/vahşi Taliban örgütü arasındaki ilişkilerin seyri ‘ibretlik’ olaylarla doludur. Taliban’ı Pakistan istihbaratının katkılarıyla CIA kurdu. Silahlandırdı, eğitti, finanse etti, iktidara taşıdı. Öncesi bir yana, 1990’lı yıllarda ABD-Pakistan eliyle uygulanan kirli/kanlı bir planla ‘Taliban belası’ Afganistan halklarının başına sarıldı. Onlarca yıldır savaş ve yıkımdan başka bir şey göremedi bu halklar.

ABD, Kabil’de kukla olarak kullandığı Taliban’ı yönetime getirirken El Kadie ise yine o süreçte Afganistan’da kuruldu. Kurucu lideri Usame Bin Ladin uzun yıllar ABD ile yakın ilişkiler içinde olmuş, CIA’nın elinde kullanışlı bir araç olan El Kaide’nin palazlanması için alan açılmıştır. Dünyanın dört bir yanından devşirilen ve tetikçi olarak kullanılan cihatçılar Afganistan’da toplandı. O zamandan bu yana dünyadaki tüm vahşi şeriatçı örgütlerin ürettiği bataklık Afganistan ve El Kaide olmuştur. Farklı adlar kullansalar da halen dünyanın farklı ülkelerinde faaliyet halinde olan şeriatçı örgütlerin kökü şu ya da bu şekilde El Kaide’ye uzanıyor.

***

Şeriatçı örgütler kullanışlı oldukları kadar, bazen denetim dışına da çıkabiliyorlar. O durumda ‘kurucu babaları’ olan ABD, örgütleri terörist ilan ediyor ve belli bir sınıra çekene kadar onlara saldırıyor. Ancak bu saldırılar hiçbir zaman o örgütlerin ortadan kaldırılmasını hedeflemiyor. Yani son olarak Suriye’de de görüldüğü üzere ‘teröre karşı savaş’ söylemi tam bir sahtekarlıktır. ABD ordusu Suriye topraklarına ‘İŞİD’e karşı savaş’ yalanına dayanarak girebilmiştir. Oysa eski ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton, “İŞİD’i biz kurduk” diye açıklama yapmıştı. Suriye’de hem İŞİD hem HTŞ adını alan El Kaide halen ABD tarafından doğrudan ya da dolaylı şekilde kullanılıyor.

***

Afganistan’daki oyun çok daha kanlı ve uzun oldu. Zira ABD, 11 Eylül 2001’de New York’ta ikiz kulelerinin yıkılmasıyla sonuçlanan saldırıları bahane ederek Afganistan’ı işgal etti. Kabil’de kendisinin imal ettiği Taliban yönetimi işbaşındaydı. Güya eski iş ortakları Bin Ladin’i yakalamak için Afganistan’ı işgal ettiler. Oysa Taliban yönetimi, Bin Ladin’in yakalanması için ABD ile ortak çalışmaya hazır

olduğunu ilan etmiş, birlikte çalışma çağrısı yapmıştı. Elbette Washington’daki savaş kundakçılar o çağrılara kulak asmadılar. B52 bombardıman uçaklarıyla Afganistan’ı önce yerle bir ettiler sonra yüz binlerce askerle işgal ettiler.

Emperyalist işgal 20 yıl sürdü, Türkiye dahil bütün NATO üyesi devletler o suça ortak oldular. Kabil’de başka bir kukla yönetim kuruldu. Ancak bu yönetimin kof olduğu, işgal askerlerinin Afganistan’dan çekilmesinden hemen sonra yerle bir olmasıyla net bir şekilde görüldü. Çekilme görüntüleri ise, skandallarla doluydu. İşgalcilerle iş birliği yapanlar büyük bir paniğe kapıldılar. Bir kamyonete tırmanır gibi uçağa tırmandılar ve uçak havalanınca yere düşerek feci şekilde hayatlarını kaybettiler. Ortalığı panik kaplamışken, ABD kendisine hizmet edenlerin çoğunu, tabir uygunsuzsa ‘Taliban’a yem etti.’

Emperyalist işgalcilerin rezilce çekilmesi, ABD ile suç ortaklarının Afganistan’ı yakıp yıkmayı, on binlerce insanı katletmeyi başardıklarını ancak buna rağmen hezimete uğradıklarını gösterdi. Zira çekilen ABD, iktidarı altın tepside Taliban’a devretti. Taliban’ı yıkmak için Af-

ganistan’ı işgal etti. 20 yıl sonra Katar’ın arabuluculuğuyla Taliban şefleriyle pazarlıklar yaparak yönetimi onlara tekrar devretti. Bu olayların ardından tekrar işbaşına getirdikleri Taliban’ın bazı şeflerine takım elbise giydirip kravat takarak güya bu vahşi örgütün değiştiğini yutturmaya çalıştılar. Oysa ortada değişen bir şeyin olmadığını çok iyi biliyorlardı. Utanç verici yenilgi ve skandal geri çekilmenin yarattığı sorunları hafifletmek için Taliban’ı cilaladılar. Böylece ‘günü kurtarmış’ oldular.

Oysa Taliban, yönetime geldiği ilk saatlerde vahşi yüzünü gösterdi. Özellikle kadınları hedef alan katı şeriat yasalarını adım adım uygulamaya başladı. Kadınları çalışma yaşamının dışına attı. Evlere kapattı. Buna karşı direnenlerin bir kısmını ise katletti. İlk okuldan sonra eğitim görmelerini yasakladı. Adım adım dayatılan bu şeriat kurallarına son olarak kadınların parklara girişini yasaklayan bir emir de eklendi.

Taliban rejimi, kadınlarla erkeklerin park ve bahçelere farklı saat aralıklarında girişlerine izin veriyordu. Yeni uygulama ile amaçlanan şey, kadınların park ya-

da bahçelere girişinin tamamen yasaklanmasıdır.

Euronews’in haberine göre, konu hakkında AFP’ye konuşan “Erdemi Teşvik ve Ahlaksızlığı Önleme Bakanlığı” Sözcüsü Muhammed Akif Sadık Muhacir, kuralların birçok yerde ihlal edildiğini iddia ederek “Karma eğitim vardı ve başörtüsüne saygı gösterilmiyordu. Bu nedenle şimdilik böyle bir karar alındı” ifadelerini kullandı. Taliban rejimi, kadınlara karşı giriştiği bu saldırının ‘gerekçelerini’ AFP aracılığıyla anlatıyor.

Şeriat rejiminin zorbalıkta sınır tanımayan yasalarına rağmen Afganistan’da kadınların geliştirdiği bir direniş de var. Kaba şiddetle bastırılmak istenen bu direnişin yeni yasaklara karşı nasıl bir tutum alacağı önümüzdeki süreçte belli olacak.

Kadınların haklarından dem vuran emperyalistlerin Taliban’la kurdukları ilişkiler, bu konudaki kaba riyakarlıklarını göstermekle kalmıyor, kadın sorununun çözülmesinin önündeki esas engelin emperyalist/kapitalist sistem olduğunu da gözler önüne seriyor.

Almanya'da Kürt halkına karşı kirli savaşa karşı eylemler

Türk sermaye devletinin Kürt halkının karşı yürüttüğü kirli savaş ve saldırganlık Almanya'nın birçok kentinde gerçekleştirilen eylem ve gösterilerle protesto edildi.

Türk sermaye devletinin Kürt halkının kazanımlarına yönelik saldırıları aralıksız devam ediyor. Son zamanlarda Kürt gerillalarına yönelik kimyasal silah dahil her türlü kirli savaş suçlarına başvurmadan geri durmayan Türk sermaye devleti, bununla yetinmeyip daha kapsamlı saldırılar için fırsat kollamaya devam ediyor. Bunun için en son Taksim'de sivillere yönelik katliam tezgahlamaktan çekinmeyen dinci-faşist iktidarının bu olayın hemen ardından Rojava'yı bir kez daha bombalaması da bunu gösteriyor.

ROJAVA'YA YÖNELİK SALDIRILAR FRANKFURT'TA LANETLENDİ!

Saldırlardan dolayı Kürt hareketi tarafından yapılan acil eylem çağrısı üzerine, 20 Kasım Pazar günü Frankfurt'ta da bir protesto gerçekleştirildi. Eyleme, Kürdistanlı, Türkiyeli ve yerli kimi sol gruplardan oluşan yaklaşık 300 kişi katıldı.

Saat: 13.00'da Frankfurt merkezi garında başlayan eylem, burdan kent merkezine doğru bir yürüyüşle devam etti. Yürüyüşte Türk sermaye devletinin saldırılarını mahkum eden, Rojava ve gerillanın direnişini selamlayan sloganlar sıklıkla atıldı. Özellikle gençlerin coşkulu ve öfkeli oldukları gözlemlendi. BİR-KAR da eyleme bayraklarıyla katılarak destek verdi.

Yapılan konuşmalarda, bugünkü saldırıların, Türk devletinin Kürt halkına yö-

nelik 100 yıllık imha ve inkar politikasının bir devamı olduğu, AKP-MHP iktidarının ise, bu sömürgeci-faşist politikanın en son ve en pervasız temsilcilerinden biri olduğu ifade edildi. Türkiye'deki faşist iktidarın Kürt halkına yönelik kirli savaşı tekrar tırmandırarak, ömrünü uzatmaya çalıştığı belirtildi. Ayrıca bu saldırıların başta ABD, Rusya ve diğer NATO güçlerinin onayı olmadan gerçekleştirilemeyeceği dile getirilerek, emperyalist güçlerin de bu imha saldırılarında suç ortağı oldukları ifade edildi.

Yürüyüşün ardından, bitiş yerinde yapılan kısa mitingde çeşitli kurumlar adına

konuşmalar yapıldı. Bu türden eylemlerin önümüzdeki dönemde artarak devam edeceği ilan edilerek eylem bitirildi.

STUTTGART'DA HAVA SALDIRISINA KARŞI EYLEM!

Türk sermaye devletinin Kuzey ve Doğu Kürdistan ile Güney Kürdistan'a yönelik gerçekleştirdiği hava saldırısı Stuttgart'ta yapılan eylemle protesto edildi. Saat: 14.00'de kent merkezinde başlayan eylem yürüyüş ve mitingle devam etti. Eylemde yapılan açıklamada, Kürt hareketine karşı kimyasal silah kullanan Türk sermaye devletinin Kürt sorununu çöz-

mek yerine savaşı tercih ettiği vurgulanarak İstiklal Caddesi'nde gerçekleştirilen bombalı saldırıyı bahane ederek Suriye ve Güney Kürdistan'a yönelik bir hava saldırısı gerçekleştirildiği ifade edildi.

Eylemde, Türk sermaye devletinin saldırganlığı lanetlenerek Kürt halkının haklı talepleriyle dayanışmanın önemine vurgu yapıldı.

"Kürt özgürlük hareketiyle dayanışmayı büyütelim!" pankartı altında yapılan eylem, kent merkezini boydan boya kesen yürüyüşle tamamlandı. Alman devrimciler eylemde, Alman emperyalizmini ve silah tekellerini suçlayan pankartlar taşıdılar.

Eyleme Kürdistan, Türkiye ve Alman devrimci ve ilerici güçleri katıldı.

KÜRDİSTAN'A YÖNELİK SALDIRILAR DÜSSELDORF'DA PROTESTO EDİLDİ

Sermaye devletinin bu saldırıları Avrupa'nın onlarca kentinde Kürt kurumları tarafından çağrısı yapılan eylemlerle protesto ediliyor. Bu eylemlerden biri de bugün NRW eyaletinin başkenti olan Düsseldorf kentinde yapıldı.

Saat: 13.00'de DGB (Alman Sendikalar Birliği) binası önünde başlayan eyleme Kürdistanlı emekçilerin yanısıra Türkiyeli devrimci örgütler de katılarak saldırıları protesto etti. Kürt halkına yönelik bu barbarca saldırılar karşısında eyleme bayrakları ile katılan BİR-KAR halkların kardeşliğinin bir gereği olarak Kürt halkıyla her alanda eylemli dayanışmasını gösterme devam edecektir.

KIZIL BAYRAK / ALMANYA

Fransa'da bir genel grev yürüyüşü daha geride kaldı. Dün Fransa genelinde işçiler sokağa çıktı. Ancak yeni sezon başından beri 3. yürüyüş ve genel grev katılım bilgileri işçilerin tabandaki tepkisine dair önemli emareler taşıyordu. Kapitalistlerin ve sermaye hükümetinin savaşı mazeret göstererek enflasyon karşısında eriyen ücretleri kabul ettirme politikasına karşı lokal grevlerle başlayan tepki sendikal bürokrasiyi genel grev kararları almak zorunda bırakmıştı. Ancak sendika ağaları basıncı hissetse de örgütsüz olmasından yararlanarak parçalı, iki haftada bir gibi bir periyotla etkisi zayıf bir yol seçtiler. Bu da grevler-

Fransa'da etkili grev, zayıf yürüyüş

le yürüyüşe katılımlar arasında kendini gösteriyordu.

Paris'te grev katılımı nedeniyle metrolar, banliyö trenleri ve otobüs hatlarında çok büyük aksamalar oldu. Sendika üyelerinin yoğunluklarına göre hatlar arasındaki aksama oranları değişse de etkili bir katılım olduğu, greve çıkan işçi sayısının arttığı bariz bir şekilde anlaşılıyordu. Fabrika grevlerinde de özellikle rafineri grevlerindeki etki sonrası hükümetin zorla çalıştırma yasasını devreye

sokması bir olumsuz etki yaratmıştı. Fakat 10 Kasım genel grevinde birlikte tek eylem günü kararlaştırılması grevleri yeniden görünür yaptı. TER tren hatlarından 10 trenden 9'unda greve çıkıldı. Bu da şehirlerarası ulaşımda hızlı tren hatları dışında etkisini gösterdi. Nice kentinin 3 tramvay hattı da durdu. Toulouse kentinde de toplu ulaşımda grev etkisi hissedilen kentlendendi.

Fakat aynı yoğun katılım yürüyüşlerde kendini göstermedi. En kalabalık

katılım Paris'te yaşansa da tüm Fransa'da 100 bini aştığı ifade edildi ama bu sayı bir önceki kitlesel eylem günü olan 27 Ekim yürüyüşünün 3'te 1'i demek oluyor. Eylemlere katılımda CGT Sendikası'nın sermaye hükümeti ile emeklilik yasası başta olmak üzere sorunları "diyalog" ile çözmek için masaya dönmesine tepki de vardı. İşçiler genel grev kararı alınmış, masadan greve katılan işçilere hapis cezası tehdidi ile zorla çalıştırma dayatılmışken masaya dönen bürokratlara tepkililerdi. Bu tepki de yürüyüşe karşı pasif bir boykotla kendini göstermiş oldu.

Dünya Kupası ve batının iki yüzlülüğü

A. Vedat Ceylan

TKİP Parti Programı'nda insanca yaşanılabilir toplum tarif edilirken spora ilişkin şu değerlendirme yer almaktadır:

"Halkın ruhsal ve bedensel sağlığını amaçlayan, dostluğu ve dayanışmayı güçlendiren kitle sporu teşvik edilir. Her türden spor tesisi tüm üretim ve yaşam alanlarına yaygınlaştırılır."

Spor insanın bedensel ve zihinsel olarak sağlıklı kalabilmesi için ihmal etmemesi gereken bir aktivitedir. Doktora gittiğimizde "spor yapıyor musunuz" de-ğışmez bir soru olarak karşımıza çıkar.

Çocuklarımızı zihinsel ve bedensel gelişimleri için spor yapmaya yönlendiririz. Hastalıklara dayanıklı bir metabolizma ve güçlü bir irade için sporun önemi inkâr edilemez. Bedensel aktivite olarak sporun tanımı ve faydaları elbette daha fazla detaylandırılabilir. Ancak genel hatlarıyla böyle tanımlamakla yetinebiliriz.

Sınıflı bir toplum olan kapitalizmde spor bu tanımlara ters bir karaktere bürünmüş ve bir meta olarak karşımıza çıkmaktadır. Sermaye sporu piyasalaştırarak kâr amaçlı bir metaya dönüştürmüştür. Böylece sermayenin kirli elleri her alanda olduğu gibi spora da bulamıştır.

Tarihte sermayenin temsilcileri olarak faşist diktatörler, Almanya'da Hitler, İtalya'da Mussolini, İspanya'da Franco, Portekiz'de Salazar ve benzerlerinde görüldüğü gibi, sermaye sınıfı sporu, özellikle de futbolu bu amaca hizmet için kullanagelmiştir.

1904 yılında kuruluşundan bu yana Dünya Futbol Federasyonu da (FİFA) bu amaca hizmet edegelmiştir.

Gelinen aşamada "sektör olarak" futbol muazzam kârlar sağlayan bir pazara dönüşmüştür. 2000'li yılların başında 500 milyar dolarlık bir hasılatı olan futbol, gelinen yerde bu hasılatı ikiye katlamıştır. Maç gelirlerinin yanında yayın gelirleri, reklâm, lojistik, yiyecek, içecek ve kulüp ürünlerinin satışı ile elde edilen devasa gelirlerle futbol kulüpleri birer şirkete, seyirciler ise müşteriye dönüşmüştür. Kulüplerin yönetim kurullarında, başkanlık koltuklarında "adı şanı bilinir" zenginlerin yer alması ise tesadüfi değildir.

FİFA ise kuruluşundan bu yana zaman içinde futbolu bir endüstriye dönüştürdü. FİFA'nın bünyesinde rüşvet, maç

alma ve satma, futbolcu satın alma dahil, her türlü kirli oyun ve rezillik var.

Bir dönem FİFA Başkan Yardımcısı olan Katarlı Muhammed Bin Hammam, 2022 karşılaşmasını Katar'a getirebilmek için fazlasıyla mesai harcadı. Katar'ın cömertçe dağıttığı rüşvetten Pep Guardiola, Zinedine Zidane, Ronald de Boer, Alex Ferguson gibi "duayen" figürlerde destek karşılığında pay aldılar. Muhammed Bin Hammam'ın, dört kıtada bir dizi kişi ve kuruluşa milyonlarca euro rüşvet verdiği basına yansdı.

Dünya Kupası için futbol karşılaşmasının nerede yapılacağı oylanmadan yıllar önce Katar, FC Barcelona ile her yıl 150 milyon euro olmak üzere beş yıllık bir sponsorluk anlaşması yaptı. Dönemin Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy'nin gözde kulübü Paris Saint Germain'e 500 milyon euroluk "destek" sağladı. Almanya'ya Dünya Kupası için altyapı ihaleleri verildi.

Sonuçta, Katar ve emiri paranın gücüyle ev sahipliğine nail oldu. Katar emiri Dünya Kupası'nı ülkesine getirmekle hem Arap dünyasında ve hem de küresel ölçekte ün yapmışa benziyor.

Ancak Dünya Kupası öncesinde Katar'da inşa edilen stadyumlarda çalıştırılmak üzere Hindistan, Pakistan, Nepal, Bangladeş, Filipinler ve Sri Lanka'dan ge-

tirilen göçmen işçiler, 50 dereceye varan çöl sıcaklığında kölece çalışma koşullarına maruz bırakılmaları tartışma konusu olmaya devam ediyor. Dünya Kupası'nın oynanacağı stadyumların inşasında kimi kaynaklara göre 6500, kimi kaynaklara göre ise 10 binin üzerinde göçmen işçinin öldüğü belirtiliyor.

The Guardian gazetesi, "Aralık 2010'da Katar'ın Dünya Kupası'na ev sahipliği yapacağıın belirlenmesinden bu yana her hafta ortalama 12 göçmen işçi iş kazalarında öldü" diye yazdı. Pakistan, Hindistan, Bangladeş, Nepal ve Sri Lanka 2011-2020 arasında 6751 göçmen işçinin öldüğünü duyurmuşlardı.

Kenya ve Filipinli işçilerin ise bu rakamlara dahil edilmediği iddia ediliyor. Hayatta kalanlar da dahil bu şantiyelerde çalışan işçilere Katar hükümeti "kaçak oldukları gerekçesiyle" hiçbir hakkını da vermedi. Ölen o işçiler, metalaştırılan futbol kazansın diye hayattan koparılmalarıyla kaldılar.

İnsan hakları savunusu kisvesine bürünen Avrupa'nın ellerinde katledilen bu işçilerin kanı var. Katar'da oynanan dünya kupası tarihe sadece insan hakları ihlalleri ve stadyumların inşasında katledilen binlerce emekçinin hayatıyla geçmeyecek. O aynı zamanda tarihinde en az seyirciyle gerçekleşen karşılaşma

olarak da geçecek. Katledilen binlerce işçi, insan hakları ihlalleri, özellikle kadınlar için zorunlu kılınan kılık kıyafet 'normları', eşcinselliği çağırıştıran renklerin yasaklanması ve benzeri... Tüm bu uygulamalar futbol kulübü taraftarlarının ve futbol severlerin tepkisine yol açtı ve büyük bir seyirci kaybı yaşandı. Katar görüntüyü kurtarmak için komşu ülkelerden "kiralık seyirci" taşımaya başladı ve bu basına da yansdı.

İsviçreli FİFA Başkanı Giovanni Infantino, Katar'la ilgili gelen yoğun eleştiriler üzerine Batı'yı ikiyüzlü davranmakla suçladı.

Katar'ın başkenti Doha'da düzenlediği basın toplantısında 400 gazeteciye hitap ederken, insan haklarının hiçe sayılmasına ve binlerce göçmen işçinin katledilmesine değinmeyen Infantino, "Katar turnuva tarihinin en iyi organizasyonuna imza atacaktır" dedi ve Katar'ı savundu. "Dünyanın dört bir yanında 3 bin yıldır yaptıklarımız için, ahlak dersi vermeden önce 3 bin yıl özür dilemeliyiz" diyen Infantino, elbette ki haklı. Onun bu konudaki haklılığı onu ve diğer emperyalist güçlerin suçunu örtbas etmeye yetmez.

FİFA Başkanı doğru söylemiş, "iki yüzlülüğü bıraksınlar" diye. Evet, kendisi de dahil, ikiyüzlülüğü bıraksınlar. Katar suçlu ise Batı katbekat suçludur.

Almanya'da devrimci ve coşkulu yıldönümü etkinliği

Yurtdışında sınıf devrimcilerinin üç yılın ardından yeniden düzenledikleri merkezi gece oldukça coşkulu ve devrimci bir etkinlik oldu. Baştan sona başarılı sunumuyla, programın hiç aksamadan akmasıyla katılımcılar tarafından beğeniyle karşılandı. Aleyhteki tüm etkenlere (aynı kentte katılım kitlesini etkileyen üç düğünün olması, aynı gün iki merkezi yürüyüş vb.) karşın katılım bakımından da göz dolduran etkinlik için iki aylık bir çalışma yürütüldü. Eylül'ün başında afiş, bildiri, biletleri hazır olan ve startı verilen geceye hazırlık kapsamında bu materyallerin kullanımının yanı sıra, kimi yerlerde taraftar toplantıları ve çalışmanın olduğu hemen her kentte sıklıkla ev ziyaretleri yapıldı. Genç komünistlerin özel bir çabasıyla gençliğin geceye önemli bir katılımı sağlandı ve gecenin dinamizminde özel bir rol oynadı. Gecenin programı ise, popüler herhangi bir sanatçı olmadan oluşturulmuştu. Program esasta komünistlerin kendi ürünlerine dayanıyordu.

Alışıldığı üzere gecenin yapıldığı Unihalle (üniversite spor salonu) "Yaşasın işçilerin birliği halkların kardeşliği!" şiarlı büyük bir sahne pankartının yanı sıra, yitirilen yoldaşların pankartları, keza çeşitli temalarda parti pankart ve bayraklarıyla donatıldı. Salonda Türkiyeli örgütlerden Partizan (Özgür Gelecek), Halkın Günlüğü, Partizan (Yeni Demokrasi), MLKP, Alman örgütlerden ise MLPD, KPD Wiederaufbau, TrotzAlledem ve KA stand açtılar. Bunlar dışında BİR-KAR'ın kitap ve tanıtım standı ile yine yerellerden katkıyla kolektif hazırlanmış yiyeceklerin olduğu yemek standı vardı. Geceye katılan örgütlerden TKP-ML Avrupa Komitesi, MKP, Partizan-Almanya, MLPD, KPD Wiederaufbau Frankfurt örgütü, Kommunistischer Aufbau etkinliği mesajlarıyla selamladılar. PiA (Enternasyonal Emekçi Kadın Komisyonu) adına da kürsüden kısa bir konuşma yapıldı. Türkiye'den ise TKİP İstanbul İK, İzmir İK, Ankara İl Örgütü, Trakya'dan Komünistler ile Genç Komünistler mesaj göndermişlerdi. Konuşmanın ve sinevizyonun yanı sıra, TKİP örgütlerinin mesajlarının genç komünistler tarafından yapılmış Almanca çevirisi de perdeden yansıtıldı.

Gece programı saat altıya doğru, açılış-selamla konuşmasıyla başladı. Gece için seçilen şiarın günümüz dünyasında

ve Türkiye'sinde, işçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar için yaşamsal önem taşıdığı vurgulanarak, "Karşı karşıya olunan sorunların, çekilen acıların, yaşanan yıkımların son bulması, bu şiarın gerçekleşmesiyle yakından ilişkilidir. Bunun içindir ki, işçilerin devrimci örgütlü birliğin sağlanması ve halkların devrimci kardeşliğinin gerçekleşmesi, günümüz dünyasının yaşamsal önemde temel sorunudur." denildi. Bunalımlar, savaşlar, devrimler dönemine dair hatırlatma yapılarak, kitle hareketlerinin yeniden sahnede olduğuna işaret edildi. Kitlenin selamlanmasının ardından, dünya ve Türkiye'de devrim ve sosyalizm mücadelesinde ölümsüzleşenler anısına Enternasyonal eşliğinde bir dakikalık saygı duruşu yapıldı.

Gece programı gençlik korosunun müzik dinletisi ile başlatıldı. Koro sahne aldığı anda, RJ adına Türkçe ve Almanca bir konuşma yapıldı. TKİP'nin kuruluşunun kutlandığı konuşmada, bu dönemde devrimci partilerin ve örgütlü devrimciliğin önemine işaret edilerek, gençliğin devrim ve sosyalizm bayrağını daha büyük bir kararlılıkla yükseltileceği vurgulandı. Sloganlarla karşılanan konuşmadan sonra müzik dinletisine geçildi. Gençlik korosunun iki dilde seslendirdikleri türkü ve marşlar büyük beğeni topladı. Gençler, "Gençlik gelecek gelecek sosyalizm!" sloganıyla sahneden uğurlandı. Ardından

bir sınıf devrimcisi tarafından Parti adına gece konuşması yapıldı.

Kapitalizmin savaş ve büyük felaketler üreten bir düzen olduğunun işlendiği konuşmada, son Ukrayna savaşına ve savaşın daha açık hale getirdiği gerçekler ile insanlığın karşı karşıya bulunduğu büyük tehlikelere işaret edildi. "Kapitalizm savaş demektir derken, barış sosyalizmle gelecektir diye de ekliyoruz. Fakat bu, sürmekte olan emperyalist savaşa karşı barış mücadelesinin güncel önemini azaltan bir vurgu değildir. Bu yalnızca, etkili bir barış mücadelesinin, savaşın asıl kaynağına karşı mücadeleyle birleştirilmesi gerektiğini anlatmaktadır. Ukrayna savaşına karşı barış istemi ve mücadelesi günümüzün en acil görevlerinden biridir." denilen konuşma, Türkiye'nin 2023 dönemeci ve seçimlerle ilgili vurgularla devam etti. Seçimlerde reformist-parlamentarist yönelim mahkum edilerek, devrimci sınıf çizgisinin önemi işlendi. Konuşmanın son bölümünde ise, 50. Yıl üzerinden 71 Devrimci Çıkışın'a dair hatırlatmalara yer verildi. "Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği!", "Yaşasın devrim ve sosyalizm!", "Yaşasın partimiz TKİP!" şiarlarıyla sona eren parti konuşması, salonda baştan sona büyük bir dikkat ve ilgiyle dinlendi.

Etkinlik, İspanyol dans grubunun Flamenko gösterisiyle sürdü. Flamenkoya has müzikler eşliğinde farklı koreogra-

filer sunan dans ekibi, geceye farklı bir renk ve zenginlik kattı. Gösteri sonrasında etkinliğe yarım saat ara verildi.

İkinci bölüm, gece için hazırlanan sinevizyon gösterimiyle başladı. İnsanlığın karşı karşıya kaldığı dönemeci, kapitalizmin tarihsel bunalımı, pandemi, iklim krizi ve emperyalist savaş gibi tarihi gelişmeler üzerinden yansıtan sinevizyon, buna karşı 2019'daki büyük kitle hareketleri dalgasına ve bunun pandemi sonrasında yeniden sahne almasına yer vermişti. Sonu ise işçilerin birlik, halkların kardeş olduğu sosyalizm çağının başlaması umuduna bağlanıyordu. Sinevizyon da baştan sona büyük bir ilgiyle izlendi.

Ardından tiyatral şiir dinletisi için gençlik grubu sahneye çıktı. Gençler özellikle savaş ve mücadele temalı şiirleri müzik ve video eşliğinde etkili bir şekilde sundular. Kitlenin büyük beğenisini toplayan şiir dinletisinden sonra sahne Tariya Mare müzik grubuna bırakıldı. Kendilerini "Göçmen müzisyenlerden, göçmenler ile birlikte göçmenler için" bir müzik kolektifi sözleriyle tanıtan Tariya Mare, farklı dillerde şarkıları başarıyla seslendirdi. Gece, grubun seslendirdiği canlı parçalar eşliğinde çekilen coşkulu halaylarla son buldu. Her bakımdan başarıyla geçen geceye katılanların çoğu memnuniyetlerini ileterek ayrıldı etkinlikten.

“Tüm sorunları grevde olduğu gibi çözebiliriz”

İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları olarak, TPI'den bir süre önce işten çıkarılan Nezihe İs'le yaşadıkları ve TPI'de yaşananlar üzerine konuştuk...

TPI'de özelinde senin yaşadıkların üzerinden başlayalım, nasıl bir süreçti?

İki aylık elemanken baskılar ve verdikleri işin ağırlığından dolayı üretimde rahatsızlandım. Üç gün yoğun bakımda kaldım. Kalp spazmı geçirmişim, stres ve baskıdan dolayı. Anjiyo oldum, damarlar temiz çıktı. Kendi gönderdikleri anlaşmalı hastanede çalışabilir raporu verildi.

Bu dönem fabrikada işçilerin greve gittikleri dönemdi. Sonra raporum bitti geri döndüm. Hemen üstüne annem vefat etti. 1,5 hafta izin verdiler. İzin bitip de döndüğümde bölüm değişikliği yapıldı ve daha zor bir bölüme verdiler. Burada da bir buçuk ay çalıştım. Kadroya girmeme 4 gün kala iş akdimi feshettiler.

Rahatsızlandığım dönemde yoğun bakım kapısında kardeşime ağlayan amir “Çok çalışkandı, biz onu çok seviyoruz, işini yapıyor” şeklinde cümleler kurmuş. Ama işten atıldığı zaman bana diyorlar ki ikinci ayda yapılan değerlendirmede bana onay verilmemiş. Bundan dolayı

da beşinci aydaki onayda amirlere onaylama fırsatı kalmamış. Tabii aslında ne döndüğü meçhul, bunlar duyum.

Sözde sendika ile masaya oturup geri alacağız demişlerdi. Aradan 2 ay geçtikten sonra geri çağırdılar. Tüm evraklarımı, sağlık raporlarımı sıfırdan hazırlattılar. Teslim aldıktan 15 gün sonra, insan kaynakları sağlık sorunundan ve ilaç kullanmamdan dolayı alamayacaklarını söyledi ve telefonu kapattı. Dosyam zaten ellerindeydi, bu söyledikleri bir bahane. Anlaşmalı oldukları hastaneden yeni sağlık raporlarını iki gün önce aldım. Bu raporlarda da normal ve çalışabilir ibareleri var. Kısacası bu beş para etmez yer beni salak yerine koyarak 2 ay bekletti. Beni kandırdılar. İnsan kaynaklarına kaç defa sordum” olumsuz bir durum var mı” diye. Olumsuz bir durum olmadığı yönünde her seferinde yanıtladılar. Haber beklememi, Alper beyin imzası için beklendiğini söylediler.

İşçilerini mağdur eden, ortada bırakan, mobbing uygulayan, kendi işlerine geldikleri davranan bir yönetim var fabrikada. Benim duygularıyla oynandı. 2,5 ay beni oyaladılar. Maddi ve manevi

zarar verdiler. Gelen iş haberlerini de çıkardım. Geri alacakları garanti diye gelen iş çağrılarını yanıtızsız bıraktım. Bu süreçte destekle geçinmeye çalıştım. Sağlık raporlarını borçla çıkardım. Beni çok mağdur ettiler.

Sendikanın da sürece müdahil olmadığını ifade ettin, nedir sendikanın tutumu?

Şu anki benim sürecimde de sözde sendika başkanı devredeydi. Kendisi nerede peki? Ne yapıyor? Kendisine ulaşmıyorum. Sonuca bakılırsa danışıklı dövüş olduğunu düşünüyorum. Bu süreçte sendika nerede? Bana sağlıkla ilgili gerekçeler sunulurken, sağlıkla ilgili tüm raporlarım normalken sendika ne yaptı?

TPI'de yaşanan genel sorunlar nelerdir?

Baskılar, sağlık sorunları, tanıdıkları elemanları kayırma. Yeni gelen elemanların eski elemanlarca ezilmesi. Her işi yeni gelenlere yaptırmaya çalışıyorlar ve bu da çok ağır ve yorucu oluyor.

TPI'deki eylem sürecini nasıl değerlendiriyorsun?

Benim fiilen içinde olmadığım günlerdi. Raporlu olduğum dönemde yaşan-

dı eylemler. İşçilerin direnişi ile kazanıldı. Sendikanın bir faydası ya da önderliği olmadı. Ne oldu ise işçilerin başarısıdır.

TPI işçilerine söylemek istediklerin var mı?

Tüm sorunları grevde olduğu gibi çözebiliriz. Birlik ve beraberlikle... Hiçbir arkadaşlarını tek bırakmasınlar. Yarın onların da başına gelir ki görüyoruz zaten acımasızca kitabına uydurup kapının önüne koyuyorlar.

TPI'de kadın işçilerin yaşadığı işyeri şiddeti olarak neler tanımlayabiliriz?

Erkeklerle fiziksel olarak aynı işlerin yaptırılması, aynı yükte işten aynı performansın beklenilmesi. Ben TPI kompozitin bir kadına göre olduğunu düşünmüyorum. Bir de kadın işçiler, erkek mesai arkadaşlarından da baskı görüyor, “biz yapıyorsak siz de yapacaksınız” diyorlar.

25 Kasım ile neler söylemek istersin?

Kadınlar her daim güçlüdür. Bunu her seferinde her sektörde kanıtlamışlardır. Birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmelerini, kendilerini ezdirmemelerini dilerim.

İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları (İEKK) 25 Kasım eylemlerine hazırlık kapsamında dört bir yanda bildiri dağıtımları, afiş çalışmaları, toplantılar, söyleşiler ve eylem gerçekleştirdi.

İstanbul'da 20 Kasım günü “Şiddet-sömürü, baskı düzenine karşı emeğin kurtuluşu mücadelesini büyütelim!” şiarıyla eylem gerçekleştirildi. Kadıköy Eminönü İskelesi'nde yapılan eylemde İEKK imzalı dövizler ile İEKK ve BDSP flamları taşındı.

Yapılan konuşmalarda bugünün aynı zamanda 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü olduğu hatırlatılarak mücadele çağrısı yapıldı. İEKK adına basın açıklamasının okunmasının ardından söz İranlı kadınlar adına Mikaeil Alizadeh'e bırakıldı. Ancak Alizadeh'in konuşması polis tarafından engellenmek istendi. Polisin keyfi engelleme tutumu “İran'da düşene dövüşene bin selam”, “Faşizme karşı omuz omuza” sloganlarıyla protesto edildi. Alizadeh adına konuşmasını İEKK temsilcisi “Tıpkı İran'da olduğu gibi burada da İran'daki mücadele engellenmek isteniyor. İran'daki halkların sesleri

İEKK'den 25 Kasım çağrıları

olmaya devam edeceğiz” diyerek gerçekleştirdi. Eylem sloganlarla sona erdi.

İzmir'de “Gericiliğe, baskıya, şiddete karşı kadınlar ne yapmalı?” başlığıyla bir söyleşi gerçekleştirildi. Söyleşi İEKK adına yapılan sunumla başladı. Sunum 25 Kasım'ın tarihçesi ve kadının özgürleşme mücadelesindeki yeri anlatılarak başladı. Ardından, kadınların bugünkü kapitalist düzendeki mevcut konumu ve toplumsal yaşamdaki yerine değinildi. Kreş kampanyası önümüzdeki dönem kampanya konusu olarak işlenebileceği tartışıldı, haftalık toplantıların düzenli yapılması önerildi. Ayrıca devam eden eğitim çalışmalarının daha düzenli hale getirilmesi karar altına alındı.

Söyleşi 25 Kasım günü yapılacak eylem çağrısı, Mahsa Amini'nin ardından yapılan eylemlerden esinlenen mücadele çağrısının yer aldığı şarkının videosunun ve İEKK'nin hazırlamış olduğu çağrı sinevizyonunun izlenmesinin ardından

sonlandırıldı.

Ankara'da etkinlik düzenlendi. Etkinlik 25 Kasım'ın tarihçesi ve son dönemde kadınların içerisinde geçtiği eylemli süreç özetlenerek başladı. Etkinlikte İEKK'nin sinevizyon gösterimi, SML Etik işçisinin gönderdiği görüntülü mesaj ve İranlı bir sosyoloğun sunumu gerçekleştirildi. Ardından İEKK adına yapılan sunum yapıldı ve soru-cevap-katkı bölümüyle etkinlik sonlandırıldı.

***

Öte yandan Sarıgazi, Esenyurt, Küçükçekmece ve Gebze'de 25 Kasım gündemli toplantılar gerçekleştirildi.

AFİŞ VE BİLDİRİ DAĞITIMLARI

İzmir, İstanbul, Ankara ve Bursa'da yaygın afişleme çalışması yapıldı. Sarıgazi ve Samandıra'da ev toplantıları ve ziyaretlerin yanı sıra afişleme Dudullu

OSB'deki fabrikalara bildiri dağıtımını gerçekleştirildi. Kartal, Esenyalı, Tuzla ve Gebze'de afiş çalışmasıyla emekçilere 25 Kasım gündemi taşınarak, eylem çağrısı yükseltildi.

Bağcılar'da bulunan tekstil fabrikalarında çalışan işçilere ve Yenibosna'daki KOM fabrikasına çağrı bildirileri ile seslenildi, ayrıca Sefaköy Merkez, fabrikalar bölgesi, Boru Sanayi ve servis geçiş güzergahlarında afiş çalışması yapıldı. Esenyurt Köyiçi, Doğanaraslı Bulvarı, Depo, Tabela Balık yolu Köprüsü ve Esencan Hastanesi civarına İEKK afişleri asıldı. Tabela ve Depo durağında İEKK'nin 25 Kasım vesilesi ile 20 Kasım'da Kadıköy Beşiktaş İskelesi önünde gerçekleştirileceği eylemin çağrı bildirileri dağıtıldı. Afişler Mecidiyeköy, Beşiktaş Barbaros Bulvarı, Beşiktaş Çarşısı, Abbasağa Parkı, Kadıköy Söğütluçeşme, Kadıköy Altiyol, Bahariye ve Kadıköy çarşıda yaygın bir şekilde kullanıldı.

***

İstanbul'da DGB, Çorlu'da DEV TEKS-TİL de afişleri ile 25 Kasım'a çağrı yaptı.

Kadınlar yasaklara rağmen sokaklardaydı!

DÖRT BİR YANDA 25 KASIM EYLEMLERİ

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde eylem yasakları ve keyfi baskılara karşı kadınlar sokakları doldurdu. İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Kayseri, Kocaeli, Diyarbakır, Dersim, Siirt, Şırnak, Van, Ağrı, Van, Adana, Antalya, Hakkâri, Muş, Erzurum, Batman, Urfa, Bitlis, Muğla, Balıkesir, Samsun ve İskenderun'da 25 Kasım eylemleri gerçekleştirildi.

İSTANBUL

25 Kasım Kadın Platformu'nun çağrısı ile Taksim Tünel'de yapılmak istenen eylem bir gün önce kaymakamlık tarafından yasaklanmıştı. Sabah saatlerinde ise İstanbul Valiliği tarafından yayınlanan genelgeyle İstiklal Caddesi'nde her türlü bekleme, stant açma, sokak müziği, etkinlik vb. yasaklandı. Eylemden saatler önce Taksim ve çevresi polis ablukasına alındı. İstiklal Caddesi'ne çıkan tüm sokaklar polis barikadı ile kapatıldı ve girişler yasaklandı. Çok sayıda yerde bir araya gelen kadınlar eylem gerçekleştirdi.

Kadınların bir kısmı Asmalımescid'deki Sofyalı Sokak'ta bir araya gelip sloganlarla pankart açtılar. Polis tarafından ablukaya alınan kadınlar, burada basın açıklaması gerçekleştirdi. "Jin, jıyan, azadi!", "Susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz!", "Kadınları değil, katilleri engelle!" sloganlarını haykıran kadınlar gözaltına alındı.

İEKK ve BDSP'liler gözaltına alındı

Galata Meydanı'nda bekleyen İEKK'liler polis tarafından tehdit edildi. İEKK eyleme "Şiddete, sömürüye, baskıya, kirli savaşa karşı emeğin kurtuluşu mücadelesini büyütmeyle!" şiarıyla katıldı. Unkapanı Metro istikametinden Taksim'e doğru yürüyen İEKK ve BDSP'lilerin önü polis tarafından kesildi. Ablukaya alınan İEKK'liler adına ajitasyon konuşmaları yapıldı.

Polisin keyfi tutumunu kabul etmeyen 20'ye yakın İEKK ve BDSP'li işkence edilerek gözaltına alındı. TOMİS MYK üyesi Dilbent Türker de polis saldırısında gözaltına alındı. Polis işkencesi sonucu Türker'in bacağı kırıldı.

Eyleme gitmek için Kadıköy'den vapura binmek isteyen Gençlik Komiteleri

üyesi kadınlar iskelede ablukaya alındı. Uzun süre ablukada bekletilen kadınlar gözaltına alındı ve akşam saatlerinde serbest bırakıldı. Şişhane'de toplanan kadınlar "Hayatlarımız bizim, aileniz sizin olsun!" pankartı ile Tünel'e doğru yürürken gözaltına alındı. Beyoğlu Evlendirme Dairesi civarından yürümeye başlayan kadınlar da ablukaya alınarak gözaltına alındı. Karaköy Motor İskelesi'nden Haliç Metro'ya doğru "Mücadelemiz engellenemez!" yazılı pankartla yürüyüş gerçekleştirildi. Haliç Metro'da toplanan kadınlar burada gerçekleştirdiği konuşmalarda polis saldırısını teşhir etti. Gözaltının ardından bir grup kadın daha "Özgürlüğümüz için susmuyoruz! Hayatlarımızdan vazgeçmiyoruz! Erkek-devlet şiddetine itaat etmiyoruz!" yazılı pankart açtı. Gözaltına alınan kadınlardan biri baygınlık geçirdi. Gözaltı saldırısı Haliç Köprüsü'nden "Kadın cinayetlerine isyandayız!" pankartı sallandırılarak sloganlarla protesto edildi. Tüm eylemler boyunca polis basın emekçilerini darp ederek ve ablukaya alarak çekim yapmasını engellemeye çalıştı. Saldırı sırasında BirGün muhabiri Yaren Çolak da gözaltına alındı.

ANKARA

Ankara'da Ankara Kadın Platformu'nun çağrısıyla 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü dolayısıyla bir araya gelen kadınlar Sakarya Caddesi'nde toplandı. Polisin tüm keyfi engelleme girişimlerine rağmen yüzlerce kadın baskıya ve şiddete karşı bir araya geldi.

Arama sırasında dövizler ve LGBTI+ flamaları bahane edilerek 5 kişi gözaltına alındı ve TEM şubeye götürüldükleri bilgisi alındı.

Farklı dillerde okunan basın metninde İran'daki direniş selamlanırken İran'da da Türkiye'de de baskı rejimine karşı kadınların susmadıklarını, alanları, sokakları doldurmaya devam edecekleri vurgulandı. Rojova'ya yönelik saldırılara değinilerek savaş politikalarına karşı kadınların barışı savunacaklarına değinildi. Kadın cinayetlerine, şiddete karşı hiçbir önlem alınmazken sunulan yasa teklifleriyle kadınların yaşamlarını her türlü kuşatma altına alınması hedeflenirken LGBTI+'ların özel hedef haline getirildiğinden söz edilerek "Bu saldırılara karşı sokaklarda olmaya devam edeceğiz" vurgusu yapıldı.

Okunan basın metninden sonra slogan ve halaylarla eylem sonlandırıldı.

İZMİR

İzmir Kadın Platformu'nun çağrısı ile Alsancak Sevinç Pastanesi önünde gerçekleştirilen eylemde DEV TEKSTİL imzalı dövizler ve İEKK flamaları ile taşındı. Polis yığınağının yapıldığı Alsancak'ta bütün sokaklar kapatıldı. Kadınlar saat 19.00'da yoğun polis ablukası altında sloganlar ve ajitasyon konuşmaları eşliğinde yürüyüşe başladı. Yürüyüş boyunca sık sık "Jin, jıyan, azadi!", "Vardık, varız, var olacağız!", "Asla yalnız yürümeyeceksin!" sloganları atıldı. ÖSYM önüne gelindiğinde Türkçe ve Kürtçe basın açıklaması okundu. Platform adına yapılan açıklamada 25 Kasım'ın anlam ve önemine değinildi. Açıklamanın ardından katledilen kadınları simgeleyen dans performansı yapıldı ve eylem sonlandırıldı.

BURSA

Bursa Kadın Platformu'nun çağrısıyla kadınlar Fomara Meydanı'nda toplandılar. Kent Meydanı'na yürümek isteyen

kadınların önü "Başvurunun erken bir tarihte yapılmadığı" gerekçesiyle kesildi. Yasağı tanımadıklarını söyleyen kadınlar barikata yüklendi. Kadınların yürümek konusundaki kararlılığının ardından görüşmeler sonucunda barikatlar açıldı. Kadınlar alkış ve sloganlarla Kent Meydanına yürüyüş gerçekleştirdi. Yürüyüş boyunca "Jin jıyan azadi", "Kadın, yaşam, özgürlük" "Kadınlar yürüyor, mücadele büyüyor", "Her yer Taksim, her yer direniş" sloganları atıldı. Ayrıca İranlı kadınların direnişi selamlandı, Taksim'de kadınlara yapılan saldırı protesto edildi.

Kent Meydanı'na varıldığında basın açıklaması okundu. Eylem, atılan sloganlarla son buldu.

KAYSERİ

Kayseri Kadın Platformu'nun çağrısı ile eylem gerçekleştirildi. Platform adına okunan açıklamada 25 Kasım'ın tarihçesine değinildi. Kadına yönelik şiddetin sürdüğünü belirtilen açıklamada tüm dünyada kadın direnişlerinin diktatörlüğe, otoriter rejimlere, ataerkilliğe karşı bir başkaldırıya dönüştüğü vurgulandı. BDSP, CHP, EMEP, Kayseri İşçi Birliği, Sol Parti'nin destek verdiği eyleme yaklaşık 70 işçi ve emekçi kadın katıldı.

GEBZE

Kadın Meclisleri'nin Gebze Tarihi Çeşme'den Kent Meydanı'na yapmak istediği yürüyüş polis tarafından engellendi. Engellemeye karşılık "Özgür yaşayacağız, kadın cinayetlerini durduracağız!" pankartının açıldığı eylemde basın metni Tarihi Çeşme'de okundu.

Saat: 18.00'de Kent Meydanı'na çağrı yapan Gebze Kadın Platformu ise basın açıklaması gerçekleştirdi. Petrol-İş Gebze Kadın Komisyonu ve Birleşik Metal üyesi kadınların da katıldığı açıklamada "Yoksulluğa, sömürüye, güvencesizliğe, şiddete karşı bir aradayız!", "Şeriata karşı laiklik, eşitlik ve özgürlük mücadelemiz İran'da ve her yerde!", "İsyandan direnişe, direnişten özgürlüğe!" pankartları açıldı.

Açıklama bitirildikten sonra çevredeki kadınların da katılımı ile halaylar çekildi.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL, ANKARA, İZMİR, KAYSERİ, BURSA, GEBZE

Mesleki eğitimde güncel gelişmeler

G. Umut

Sermaye düzeni mesleki eğitimi, gelişen teknolojiyle birlikte üretim sürecinin ihtiyaçlarına yanıt üretebilecek, daha ucuz ve daha ağır şartlarda çalışabilecek kitlesel işgücü yaratma bakışı ile düzenliyor.

AKP çıkarttığı yasa ve yönetmelikler ile sermayenin mesleki eğitim alanında atacağı adımları kolaylaştıran bir dizi önlem aldı. Mesleki eğitimi sanayi bölgelerine taşımak, sermaye gruplarının kendi liselerini açmaları için teşvikler vermek, böylece onların üzerindeki yükü almak gibi birçok uygulamayı hayata geçirdi ve geçirmeye devam ediyor. Uzun süredir MEB de mesleki eğitimi yaygınlaştırma çabası içerisinde.

Bu arada İstanbul'da Aralık ayında OECD ülkelerinin katılacağı bir mesleki eğitim zirvesi yapılacak. Milli Eğitim Bakanı mesleki ve teknik eğitim değerlendirme toplantısında bunu bir proje olarak duyurdu. Böyle bir toplantının Türkiye'de yapılacak olması bile bu alanda alınan mesafenin bir göstergesi sayılabilir.

Mesleki eğitimin kapitalizmin ihtiyaçları üzerinden yeniden şekillendirilmesi temel önemde bir sorun. Üretim maliyetlerini azaltmak ve yerli-yabancı sermayenin yatırım yapmasını sağlamak için ülkeyi ucuz işgücü "cennetine" çevirmek, içinden geçilen çok yönlü kriz ortamında sermaye için nefes alınacak alanlardan birisi olarak görülüyor.

Mesleki eğitim alanında gelinen aşamayı anlayabilmek sınıf mücadelesinin geleceği açısından da kritik bir önem taşıyor. Sermaye ve temsilcileri planlı ve hedefli bir biçimde yol almaya devam ederken, sınıf devrimcilerine düşen görev ise bu alanda daha bilinçli, planlı ve hedefli bir yönelim içine girmektir. Böyle bir yönelim, bu alandaki gelişmeleri izlemeyi gerektiriyor.

MESLEKİ EĞİTİMİN OKUL TÜRLERİ

Mesleki eğitim alanı yıllar içinde sermayenin ihtiyaçları çerçevesinde değişime uğradı. Eğitim alanındaki temelli değişikliklerle birlikte bu alanda da eğitimin muhtevası ve öğrenci sayısı da sürekli farklılaştı.

Mesleki eğitim faaliyetleri son değişikliklerle birlikte Mesleki Eğitim Merkezleri ve Mesleki ve Teknik Anadolu Li-

seleri üzerinden ilerliyor.

Mesleki eğitimde okul türleri şöyle: Çok Programlı Anadolu Lisesi (ÇPAL), Mesleki Eğitim Merkezleri (MEM), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL). Bu okulların programları ise şöyle sıralanıyor:

AİHL: Açık Öğretim İmam Hatip Lisesi
AMP: Anadolu Meslek Programı
ATP: Anadolu Teknik Programı
MEM: Mesleki Eğitim Merkezleri
MEMP: Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL) bünyesinde mesleki eğitim merkezi programı.

Okul türlerinin programlarındaki alanlar ise çok çeşitli. Adalet, bilişim, büro yönetimi, çocuk gelişimi, gazetecilik, gemi yapımı, hayvan yetiştiriciliği vb.'nin yanı sıra, kimya teknolojisi, metal teknolojisi, metalürji teknolojisi, motorlu araçlar, tekstil, uçak bakımı vb. alanlar da bulunuyor.

MEB'in internet sitesinde yer alan "Mesleki Eğitim Haritası"nda okul türlerine göre öğrenci sayısı belirtiliyor. 1.381.441 öğrenci Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne, 250.932 öğrenci Mesleki Eğitim Merkezi'ne, 72.558 öğrenci Mesleki Açıköğretim Lisesi'ne, 143.305 öğrenci ise Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne gidiyor.

Sadece İstanbul'da 271.559 genç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne giderken Mesleki Eğitim Merkezi'ndeki kayıtlı öğrenci sayısı 22.226. Ankara'daki Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne kayıtlı öğrenci sayısı 78.304, İzmir'de 70.115, Bursa'da 54.852, Kocaeli'nde 38.783'dür.

MESLEKİ EĞİTİM VE SERMAYE İLİŞKİSİ

Bursa, Antep, Konya, Erzurum'un ardından Ağustos ayında Sakarya'da imzalanan protokole ilişkin olarak Bakan Özer şunları söyledi:

"Tarım alanını seçen tüm öğrencilerimize ister mesleki teknik Anadolu lisesi olsun ister mesleki eğitim merkezi olsun sayısına bakmaksızın Büyükşehir Belediye Başkanlığımız her ay 500 lira burs verecek. Eğer öğrenci mesleki eğitim merkezindeyse zaten devlet ona asgari ücretin yüzde 30'u kadar katkı sunuyor. Yani ayda 1.700 lira ücret alıyor. 500 lira da Büyükşehir Belediyemizden aldığı zaman ayda 2 bin 200 lira ücret almış ola-

cak. Aynı zamanda iş kazalarına ve meslek hastalıklarına karşı da sigortalanmış olacak."

25 Aralık 2021 tarihinde 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'ndaki değişikliklerle mesleki eğitim merkezlerindeki çırak sayısının 600 bin 888'e yükseldiği açıklandı. Mesleki Eğitim Merkezleri'ne devam eden öğrencilerin ücretleri büyük oranda kapitalist tarafından ödeniyordu. Yapılan değişikliklerle tamamını devlet karşılıyor. Kalfaların aldığı ücret de artırıldı ve tüm öğrencilere sigorta yapılmaya başlandı. Bu kanun değişikliği ile sermaye devleti, ucuz işgücü kaynağı olarak görülen mesleki eğitimlerde kayıtlı olan öğrencilerin eğitimini üzerine almıştır ve "kaz gelecek yerden tavuk esirgememiştir".

Öte yandan, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile devlet arasında "81 İlde 81 Mesleki Teknik Anadolu Lisesi" süreci işletilirken, "İş'te Mesleğim Eğitim" İş Birliği Protokolü kapsamında İstanbul Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası, Ankara Ticaret Odası ve Ankara Sanayi Odası ile anlaşmaların devam edeceği anlaşılıyor. Yanı sıra ucuz emek sömürsü Balkanlar'a da taşınacak. Türkiye'de 7 tane uluslararası mesleki ve teknik Anadolu lisesi şimdiden kurulmuş bulunuyor.

MESLEKİ EĞİTİMDE ÜRETİMİN BOYUTU

İstanbul'da Küçükçekmece Dr. Oktay Duran Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde üretilen kağıt havlular yurtdışına ihraç ediliyor. Sakarya'da tarım, Konya'da meyve-sebze, Antep'te ekmek üretimi gibi protokollere imza atılırken, asıl üretimin savunma sanayi alanında gerçekleştiği ifade ediliyor. Ankara'da savunma sanayine mesleki eğitim alanından üretim yapılması için ASELSAN ile protokol yapıldığı yine bakan Özer tarafından ifade edildi. ASELSAN Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin öğrenci olarak başladığı sürece İTÜ Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin kurulması eşlik etti. Ardından yazılım alanında Teknopark İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi kuruldu ve mikro mekanikte Tophane Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi kurulumu ile devam etti.

AKP'nin eğitim bakanı bu süreci "yerli ve milli" argümanını güçlendirmek için anlatıyor. Ancak eğitim alanında sömür-

rünün adı olan mesleki eğitim sürecinin işleyişi ve gelişimi hakkında şunları söylemeyi de ihmal etmiyor:

"Meslek liseleri döner sermaye kapsamında eğitim verdiği alanlarda üretim yapıyorlar ve gelir elde ediyorlar. Meslek liseleri ya okul ihtiyacını gideriyor ya Milli Eğitim Bakanlığından farklı müdürlüklerin ihtiyacını gideriyor veyahut da bölgesindeki kaymakamlığın, valiliğin, kamu kurum kuruluşlarının ihtiyaçlarını gideriyor." *

Aynı röportajda bakan şunları söylüyor: "Türkiye'deki tüm meslek liselerinin geliri 200 milyon bandındaydı. Biz, 200 milyonluk üretim bandını 2021 yılında 1 milyar 162 milyona çıkardık. Yaklaşık 6 katlık bir artıştan söz ediyorum."

Sermaye bu süreçten memnun gözüküyor. Örneğin Ankara'da Türk Traktör Gazi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile, TOFAŞ, Brissa ve Mercedes ise Güvercinlik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile protokol imzalamış durumda. Aynı şekilde İstanbul'da Mercedes Silivri Necip Sarıbekir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, İzmit'te ise İzmit Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi ile, Ford ise Gölcük 15 Temmuz Şehitleri Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi ile protokol imzalamış bulunuyor.**

İşgücü eğitiminin maliyetsiz hale getirilmesiyle kapitalistler karlarını arttırıyorlar. Öte yandan, 2022 Mayıs'ında yapılan bir düzenleme ile mesleki eğitim merkezlerindeki öğrencilerin örgün eğitime geçişine onay verildi. Zira, mesleki eğitim merkezlerinde ve meslek liselerinde yapılan onca protokole rağmen iş bulma sıkıntısı yaşanıyor. Yansira öğrenciler ağır çalışma koşulları ile yüz yüze kalıyorlar.

Anlatılanlardan rakamları ve başarı hikayelerini çıkardığımızda, karşımızda duran mesleki eğitimde sömürünün boyutudur.

* <https://www.meb.gov.tr/bakan-ozzer-turkiyede-mesleki-ve-teknik-egitimin-geldigi-noktayı-degerlendirdi/haber/27222/tr>

** Protokol imzalanan fabrika ve okullar için... <http://mtegmprojeler.meb.gov.tr/index.php?pg=okulprotokolleri>

MEB-Köfteci Yusuf işbirliği... Çocuk işçi sömürüsüne karşı mücadeleye!

Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) ve yandaş şirketler arasında protokoller imzalanmaya devam ediyor. Son olarak iktidara yandaşlığı ile bilinen Köfteci Yusuf ile Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü arasında bir protokol imzaladı.

Geçtiğimiz günlerde de MEB, market zinciri A101 ile protokol imzalamış ancak gelen tepkiler sonucu MEB, geri atmak zorunda kalmıştı.

Bu kez ise Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile zincir restoran olan Köfteci Yusuf arasında imzalanan mesleki eğitim işbirliği protokolünde ilk olarak "Nitelikli insan gücü yetiştirilmesi" vurgusu yer alıyor. Bu kapsamda "4 gün işletmede 1 gün de okulda olacak ve mesleklerini öğrenecekler" diyerek 600'e yakın öğrencinin eğitim alacağı ifade ediliyor.

Protokol kapsamında öğrenciler normal bir işçiden farksız çalıştırılacak. Öğrencilere ücret olarak yalnızca asgari ücretin %30 gibi komik bir ücret reva görülecek. Öğrencilerin sigorta primleri ise devlet tarafından ödeneceği için sermayedarlar emeğin ücretini vermeyecekleri gibi kamu kaynaklarından aktarılan paralarla kasalarını daha fazla dolduracak.

Son dönemde meslek liselilerin nitelikli ucuz işgücü olarak kullanıldığına dair çok fazla uygulama gündeme geldi. Pandemi döneminde okullar kapalıyken bile atölyelerde üretime devam edip maske ve dezenfektan üretimi gerçekleştirilmişti. Daha yakın bir zamanda ek-

mek fabrikalarında ve okullara yapılacak kütüphanelerin malzemelerinin (masa, dolap, sandalye vb.) yapımında öğrenciler çalıştırılmıştı. Bu uygulamalar çocuk işçiliğin ne derece yaygınlaştırıldığına da bir göstergesidir.

"Eğitim" adı altında kapitalist şirketlerle yapılan bu protokoller öğrencileri ucuz çalıştırarak çocuk işçi sömürüs-

nün yaygınlaştırılmasının bir adımıdır. İmzalanan bu protokolle mesleki eğitim merkezleri sermayenin ucuz işgücü cenetine dönüştürülecek. Böylece giderek derinleşen ekonomik krizin etkisindeki kapitalist şirketlerin yükleri hafifletilecek.

Sermaye devletinin öğrencilere "daha iyi gelecek" diye sunduğu şey as-

lında daha fazla ucuz işgücü ve daha fazla kölelikten ibarettir. Bizler bu köleliğe mahkum olmamalıyız. Emeğimize ve geleceğimize sahip çıkmalıyız. Bu saldırıları püskürtmek için her zamankinden daha fazla örgütlü mücadeleyi yükseltmeliyiz!

KÜÇÜKÇEKMECE'DEN BİR MESLEK LİSESİ

MEZUNU

"Mesleki eğitim" adı altında çocuk işçilik

Sermaye devleti meslek liselileri ucuz işgücü olarak asalak kapitalistlerin hizmetine sunuyor. MEB ile kapitalist şirketler arası imzalanan protokoller buna bir örnektir. Bu protokoller kapsamında meslek liseliler ucuz işgücü olarak sermayedarların hizmetine sunulmaktadır.

MEB Bakanı Mahmut Özer'in Antalya'da 2022-2023 eğitim öğretim yılı değerlendirme toplantısında yaptığı konuşma, meslek liselilerin ucuz işgücü ve çocuk işçi olarak kullanıldığını ispatlamaktadır.

Mahmut Özer, toplantıda yaptığı konuşmada, "2022 yılında meslek liselerinin üretim kapasitesinin artırıldığını, 2021'i 1 milyar 162 milyon liralık gelirle kapattıklarını, 2022'de gelirin 1,5 milyar lira olduğunu" ifade etti. Ayrıca "Öğren-

ci eğitim alırken artık cebine para girmeye başladığını vurgu yaparak, 2022'deki çirak ve kalfa sayısı hedefimiz 1 milyondur, 14 Kasım itibarıyla 1 milyon 15 bin ile hedefimizi aşmış olduk" ifadelerini kullandı.

Adı "eğitim"le geçen bir bakanlığın bakanı olan Mahmut Özer, eğitimin nasıl daha nitelikli hale getirileceğinden öte çocuk işçiliği nasıl yaygınlaştırdıklarını ifade etmektedir. Yaptığı konuşmalarda sık sık buna vurgu yapmakta ve sermayedarlara çirak ve kalfa yetiştirebilmeyi bir övünç kaynağı saymaktadır.

"Meslek liseleri memleket meselesi" diyenlerin, eğitimi ve meslek liseli öğrencileri getirdiği son durum açıkça ortadadır. Milyonlarca meslek liseli bugün "eğitim" adı altında ucuz işgücü olarak çalıştırılmakta ve böylece çocuk işçiliği yaygınlaştırmaktadır.

Meslek liselileri ucuz işgücü, meslek liselerini ise döner sermayenin olduğu ticarethaneye çevirenlerden bir olan Mahmut Özer, döner sermayeden öğrencilerin cebine para girdiğini övünçle anlatmaktadır. Geçtiğimiz yıl öğrencilerin döner sermayeden aldığı payın 50 milyon olduğunu, bu yıl ise bu mikta-

rın 100 milyona ulaştığını vurgulayan bakan, "bu yıl şu ana kadar 8 bin 300 ürünün tescilini aldıklarını, öğrencilerin ticarileşen ürünlerin patentlerini de satmaya başladığını, meslek liselerinin ihracat yapar hale geldiğini" "gururla" açıklamaktadır.

Mahmut Özer'in yaptığı açıklamalarının mahiyeti ve kapsamı bellidir. "Mesleki eğitim" adı altında meslek liseliler ucuz işgücü olarak çalıştırılması ve "eğitim" adı altında çocuk işçiliğinin toplum nezdinde meşrulaştırılmasıdır.

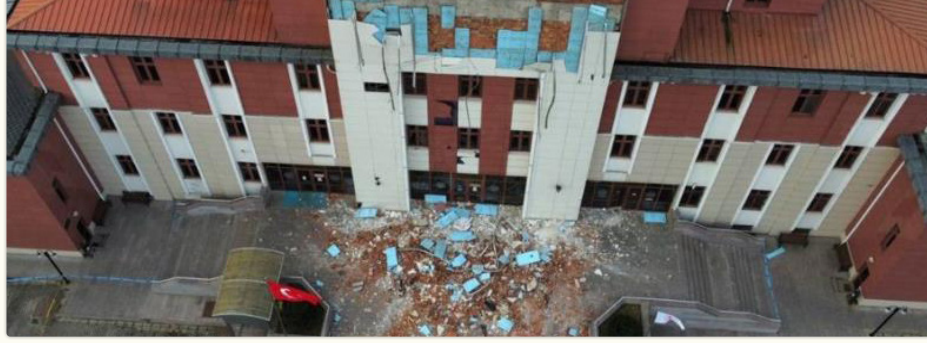
Meslek liselilerin sömürülmediği, "eğitim" adı altında çocuk işçiliğinin meşrulaştırılmadığı bir dünya için sömürü düzeninin temsilcilerinden hesap sorulur. Ücretli kölelik düzenini yıkmak için örgütlü mücadeleyi yükseltelim.

Güvenli barınma haktır!

Saray rejiminin rant ve kâr odaklı politikaları en ufak bir doğa olayını dahi felakete dönüştürüyor. Düzce merkezli yaşanan deprem bir kez daha insan hayatı için “Çök-kapan-tutun” şovlarının bir işe yaramayacağını gösterdi. Deprem anında yapılacaklara dair bilinmesi gerekenler kadar deprem öncesinde yapılması gerekenler de önemli. Bütün bilim insanları ve meslek odaları depremin değil çürük binanın öldürdüğü gerçeği üzerinde duruyor. Buna rağmen Saray rejiminin rant ve kâr odaklı politikaları kesintisiz bir biçimde devam ediyor.

Düzce merkezli yaşanan depremde Düzce Adliyesi'nin gördüğü zarar akıllara depremin gündüz ve insanların bina içinde olduğu bir anda gerçekleşme durumunda nasıl bir tabloyla karşılaşılacağı ihtimalini getirdi. Bunu üzerine Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, tüm yaşananlara rağmen tam bir aymazlıkla “Binanın ana yapısında herhangi bir sorun olmadığını gördük” dedi.

BirGün'den İsmail Arı'nın Kamu İhale Bülteni'nden aktardığı bilgilere göre, son üç yılda 300 güçlendirme ihalesi iptal edildi. İhalelerin iptal gerekçesi olarak “İhaleye teklif veren istekli çıkmama-

sı veya ihalede verilen tekliflerin kamu kurumunun ayırdığı bütçenin üzerinde olması” gösterildi. Sonuç olarak, Saray rejimine göre aslolan insan canı ve toplum sağlığı olmadığı koşullarda yapılacak her türlü şey “zarar”dır.

Saraylarda sefahat süren rejim yandaşları işçi ve emekçilerin üç kuruşunu da her türlü yolla gasp etmektedir. 1999'da deprem bahanesiyle çıkartılan ve sonra kalıcı hale getirilen “deprem vergi” kapsamında 19 yılda 78,3 milyar TL toplanmış. “Deprem vergisi” olarak bilinen Özel İletişim Vergisi'nin akibeti ise bilmiyor. Yani üzerine “çökmüş” durumdalar. Deprem vergisinden elde edilen gelirin nereye aktarıldığı ise bilinmiyor ve yıl sonuna kadar bu vergi ile bütçeye 8,7 milyar

TL'nin toplanması planlanıyor. Buradan gelen paranın yanı sıra Deprem Toplama Alanlarına AVM diken, TOKİ ile rant politikalarını sürdüren AKP-MHP rejimi deprem için hiçbir ön hazırlık yapmadı.

İçerde ve dışarda savaş ve saldırganlık politikalarını tırmandıran Saray rejimi yıkımlardan da rant devşiriyor. Barınma sorunu ayyuka çıkmışken ve kiralara fahiş zamlar yapılırken “sosyal konut projesi”yle ve depremi ise “çök-kapan-tutun” tatbikatlarıyla şova dönüştüren rejim yaşanacak felaketlerin birinci derecede sorumlusudur.

Bilim insanlarının ve meslek odalarının önerileri doğrultusunda alınacak önlemlerle deprem değil ama yıkım ve tahribat en aza indirilebilir.

Yıkımdan rant devşiren iktidardan kurtulmak ve “Sağlığa ve ihtiyaca uygun ucuz konut” ise işçi ve emekçilerin birlikli örgütlü mücadelesi ile mümkündür.

Kapitalizmde sermayedarlara ve onların devletlerine “zarar” olan “güvenli barınma” sosyalizmde temel bir insan hakkıdır.

Burjuvazinin sınıf egemenliği yıkıldığında bu alanda atılacak adımlar TKİP Parti Programı'nda “Konut ve kentleşme” başlığı altında şöyle ifade ediliyor:

“Burjuvaziye ait kamulaştırılmış konutlar işçilerin ve emekçilerin kullanımına sunulur.

Herkes ihtiyaca uygun sağlıklı ve güvenli konut sağlanır.

Kira ödemeleri (elektrik, su ve ısınma gibi temel ihtiyaçlar da dahil) en aza indirilir ve zamanla kaldırılır.

Konut yapım projelerinde dengeli ve sağlıklı bir kent yaşamı ihtiyacı özenle gözetilir.

Kentleşme kırsal kesime doğru yaygınlaştırılır.

Eski düzenden miras kentsel yığılmalar planlı bir müdahale ile giderilir.

Toplu taşımaya dayalı ücretsiz kent içi ulaşım esas alınır.”

Kapitalist sistemin yaşadığı ekonomik kriz, tüm dünyada işçi ve emekçilerin yaşamlarını görülmemiş boyutlarda ağırlaştırdı. Dünyanın hemen her ülkesinde işçi ve emekçiler yoksullaşırken bir avuç asalak kapitalist servetlerini katlamaya devam etti/ediyor. Enflasyon, yoksulluk ve işsizlik tüm kapitalist ülkelerde milyonların başlıca sorunu durumunda. Emperyalist-kapitalist sistemin neden olduğu savaş ve saldırganlığın, derinleşen ekonomik krizin, salgınların, iklim, su ve gıda krizinin tüm faturası yüz milyonlarca işçi ve emekçinin sırtına yükleniyor.

Türkiye'de de benzer bir süreç işliyor, işçi ve emekçiler uygulanan neoliberal ekonomi politikalar sonucu her geçen dakika daha da yoksullaşıyor, işsiz kalıyor ve sefaletin dipsiz kuyusuna itiliyor. TÜİK'in açıkladığı gerçek dışı rakamların bile örtemediği yoksulluk Saray rejiminin manipülasyonlarıyla üstü örtülmeye çalışılıyor. Saraylarında sefahat sürenler, yaşanan hayatın pahalılığının elbet ge-

Sahte vaatlere karşı mücadeleye!

çeceği safsataları ile günü kurtarmaya çalışıyor. Dünyanın her yerinde “enflasyon”nun var olduğunu, Türkiye'nin ise ekonomisinin iyi, rafların her çeşit ürünle dolu ve açlığın olmadığını iddia ediyorlar. Saray'ın kokuşmuş medyası da bu iddiaları desteklemek için her cinsten yalana ve manipülasyona başvuruyor. Örneğin, Türkiye'de enflasyonun resmi rakamlarla yüzde 85'e dayanmasını görmezden gelerek, Almanya'da son 40 yılın en yüksek enflasyonunu (yüzde 12) “son dakika haberi” olarak sunup Türkiye'de ekonominin hiç de o kadar kötü olmadığı algısı yaratmaya çalışıyor.

Ancak karşılaştırmalı somut veriler tüm bunların yalandan ibaret olduğunu ortaya koymaya yetiyor. Türkiye ile Avrupa ülkelerindeki asgari ücreti, alım gücü üzerinden karşılaştıran CHP'li Veli Ağbaba'nın yaptığı çalışmaya göre, AB'deki asgari ücretli, Türkiye'dekilerden çok

daha fazla yumurta, süt, yağ, et, şeker gibi temel gıda ürünleri alabiliyor.

Öte yandan resmi enflasyon verileri de Türkiye'deki gıda enflasyonunun Avrupa'dan 7 kat fazla olduğunu ortaya koyuyor. Resmi rakamlara göre Türkiye'deki gıda enflasyonu yüzde 99,05 iken Avrupa bölgesinde yıllık gıda enflasyonu artışı yüzde 13,8 olarak hesaplandı.

Sermayenin demir yumruğu AKP, uyguladığı ekonomi politikalarla Aralık 2002'de devraldığı yüzde 29,7'lik bir enflasyonu 20 yılda resmi rakamlara göre yüzde 83,4'lere kadar yükseltti. Resmi rakamlara göre bile Türkiye enflasyonda dünya birincisi konumunda. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD) verilerine göre ise Türkiye'de yıllık enflasyon yüzde 83,45 iken, ikinci sıradaki Arjantin'de ise yüzde 83 oranında. AKP şefi Erdoğan'ın “iş beğenmiyorlar” iddiasının aksine Türkiye, işsizlikte de Av-

rupa'yı geride bıraktı. OECD tarafından yayımlanan son verilere göre Türkiye, yüksek işsizlikte dünya sıralamasında beşinci sırada yer alıyor.

Dünyanın pek çok ülkesinde emekçiler hayat pahalılığına, yüksek vergilere, zamlara, düşük ücretlere karşı sokağa çıkıyor ve eylemler gerçekleştiriyor. Sermaye kodamanları ve Saraylılar bu gerçeğin farkında olarak işçi ve emekçileri sokaktan uzak tutmak için ellerinden geleni yapıyorlar. Öte yandan düzen muhalefeti de milyonlara seçimleri işaret ederek beklemelerini salık veriyor. Düzen muhalefetinin Saray rejiminden farklı olmayan ekonomi politikalarının milyonların yarasına merhem olmaya çağı ise açıktır. Bu cendereden çıkışın yolu işçi ve emekçilerin örgütlü mücadelesinden geçiyor. Mafyatik Saray rejiminin yalanlarından, düzen muhalefetinin sahte vaatlerinden, sefalet ve karanlıktan çıkabilmek ancak örgütlü mücadeleyle mümkün olacaktır.

K. DÜŞGÖR

25 Kasım eyleminde polis tarafından bacağı kırılan TOMİS üyesi Dilbent Türker'le dayanışmayı büyütelim!

Faşist baskı ve yasaklarla kadınların şiddete ve sömürüye karşı mücadelesi engellenemez!